Št. 33 (1360) Leto XXVI
NOVO MESTO, četrtek, 14. avgusta 1975

13. februarja 1975 je bil list odlikovan z redom ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNIMI ŽARKI

DOLENJSKI LIST

NOVOMEŠČANI GREDO V DITZINGEN

V sredo, 20. avgusta, bo odšla v Ditzingen sedemčlanska mladinska študijska delegacija iz Novega mesta. Sestavljajo jo člani predsedstva občinske konference ZSMS Novo mesto. Dolenjci bodo ostali v Ditzingenu šest dni, si v tem času ogledali mesto, se spoznali z nemškimi vrstniki in se skušali seznaniti z delom, organizacijo in življenjem nemških mladincev.

SEVNICA: NOVREKOV MEMORIAL Z ODLIČNO UDELEŽBO

V soboto od 16.30 ure dalje bodo ljubitelji rokometa v Sevnici prišli na svoj račun. Na tradicionalni Novrekov memorial je domači rokometni klub povabil kar dva zvezna ligaša: zagrebški Medveščak in Celje, iz prve slovenske lige pa Šoštanj. V obeh zveznih ligaših igrajo kar 3 člani naše državne reprezentance.

VDRLA V NOVO CERKEV

V ponedeljek sta Silvo Žučko iz Senovega in Marjan Pirc iz Armeškega vdrla v novo senovško cerkev. Ker ju je zasačil župnik, sta se povdala v beg. Ko so Pirca prijeli, je vlom priznal, Žučka pa v času poročanja še iščejo.

Znak za belokranjsko vstajo

Vranoviči: na proslavi pomembnega dogodka med NOB so v nedeljo izročili plakete in priznanja Črnomlja

V spomin na 11. in 12. avgust 1941, ko so belokranjski partizani napadli italijansko stražo in vlak pri Vranovičih, praznujejo prebivalci KS Črnomelj svoj praznik. Letošnje praznovanje pri spomeniku ob železniškem nadvozu v Vranovičih so povezali s podelitvijo plaket in priznanj mesta Črnomelj.

O zgodovinskem dogodku in množičnem odhodu Belokranjcev v partizane je govoril predsednik krajevne skupnosti Črnomelj Ivan Pečnik. Poudaril je, da je bil ta dogodek splošni znak za vstajo belokranjskega ljudstva.

Predsednik Ivan Pečnik je zatem izročil pet plaket mesta Črnomelj in enajst priznanj. Plakete so prejeli: Milan Šimec, Janez Žunič, Janez Vitkovič, Blaž Pahulje in Etbin Černe, priznanja pa: Janez Kramarič, Anton Fabjan, Slavko Grahek, Katka Šenica, Stane Klepec, Ferdo Šobar, godba na pihala iz Črnomlja, ženski pevski zbor „Miran Jarc", osnovna šola „Miran Jarc", gasilsko društvo Črnomelj in gradbeno podjetje Begrad.

S. D.

Predsednik KS Črnomelj Ivan Pečnik izroča plaketo znanemu družbenopolitičnemu kdelavcu Janezu Žuniču. (Foto: S. Dokl)

Colnar že drugič

Kmetijska tehnična komisija in aktiv mladih zadružnikov KZ Krka Novo mesto sta 9. avgusta na posestvu Draškovec pri Šentjerneju organizirala tekmovanje traktoristov.

Udeležilo se ga je 17 traktoristov. Ocenjevali so odkrivanje brazde, globino brazde in splošno znanje oranja in seveda čas, ki so ga potrebovali tekmovalci za progo. Med mladimi traktoristi je bil najboljši Franc Zalokar iz Vinice pri Šmarjeti, drugo mesto je zasedel Janez Miklič iz Gor. Kamenc, tretji pa je bil Franc Judež iz Vel. Cikave. Med starejšimi zadružniki je bil najboljši Ivan Colnar, ki je zmagal že lansko leto.

Tekmovanje si je ogledalo veliko domačinov, posebno razveseljivo pa je, da je bilo med njimi veliko mladih. Škoda pa je, da se ni tekmovanja udeležilo več traktoristov. Prav mladi zadružniki bi morali pokazati večje zanimanje in pritegniti v svoje vrste še ostale mlade kmetovalce.

P. MIKLIČ

Najboljši traktorist v občini Ivan Colnar je že drugič zapored zmagal na tem tekmovanju.

Na Kozjanskem tudi naši žulji

Brigada Bratstvo in enotnost na Kozjanskem izpolnila normo

V nedeljo se je vrnilo s Kozjanskega 31 brigadirjev, članov mladinske delovne brigade Bratstvo in enotnost, doma iz ožje Dolenjske in pobratenih občin v sosednjih republikah. Naši brigadirji so sodelovali pri zaključnih delih na cesti Gračnica – Ledinščica, ki jo bodo izročili namenu 30. avgusta. Brigada je delala pod pokroviteljstvom novomeškega Pionirja.

Na sobotni šesti brigadni konferenci so brigadirji spregovorili o oceni svojega deleža na letošnji akciji Kozjansko 75. Delovne obveznosti na trasi so izpolnili 100-odstotno. Pri pripravi kulturnih in svobodnih aktivnosti so med brigadami, ki so letos delale na Kozjanskem, dobili prvenstvo. Med bivanjem v domu brigadirjev v Šentvidu so izdali vrsto biltenov, stenčasov in pripravili več predavanj.

Vsa aktivnost jim je navrgla 298 točk po ključu ocenjevanja brigad, kar je bilo tudi dovolj, da so lahko 10 brigadirjem pripeli na prsi značko udarnika, 12 jih je dobilo pohvalo komandanta akcije, prav toliko pa tudi komandanta brigade.

30. avgusta bo otvoritev ceste Gračnica-Ledinščica, ki že nekaj poletij pije pot tudi dolenjskih brigadirjev. Na sliki: traser Šonc (stoji) predlaga udarnike.

Sleherni dan se je za brigadirje pričel ob pol petih zjutraj, na cesti so delali po sedem ur. Med bivanjem na Kozjanskem so izvedli še pet izrednih akcij in pet samostojnih kulturnih prireditev. Vedno so bili pripravljeni pomagati domačinom pri raznih delih.

A. ŽELEZNIK

SELO: PRIČAKUJEJO REKORDERJE

V nedeljo popoldne ob 14. uri bo prizadevno gasilsko društvo Šelo pri Mirni pod pokroviteljstvom IMV, TOZD Tovarna opreme z Mirne izročilo namenu nov gasilski kombi in električno sireno. Ob tej priložnosti naj bi v kraju izvedli vajo prostovoljni gasilci iz Mengša, ki so drugi v Evropi po doseženih uspehih na tekmovanju med najboljšimi prostovoljnimi društvi in seveda nesporni prvaki v državi.

TRIMO: 48 IZREDNIH KRVODAJALCEV

Zadnja izredna krvodajalska akcija v trebanjski občini je izredno lepo uspela. Komisija je morala celo zavračati ljudi, ki so prišli na odvzem krvi, niso pa jim še potekli trije meseci od zadnjega odvzema. Lepo so se izkazali nekateri delovni kolektivi: iz Trima je npr. prišlo skupaj 48 delavcev.

STRELA UNIČILA SENIK

Strela je udarila v četrtek 7. avgusta ob 15.15 v senik Jožeta Mestka iz Janczev pri Gori v ribniški občini. Senik je popolnoma zgorel, ogenj pa je uničil tudi več orodja oziroma strojev, med drugim tudi dve motorni žagi, mešalec betona, slamorezalnico in mlatilnico. Škoda znaša okoli 200.000 din.

DOLENJCI GREDO NA BRKINE

Zadnjo nedeljo je odšla na Brkine na mladinsko delovno akcijo 39-članska brigada, sestavljena iz mladincev in mladink iz Črnomlja, Metlike, Novega mesta in Trebnjega. Pokrovitelj mladinske brigade „Majde Šilc" je novomeška tovarna zdravil Krka, ki je poskrbela za brezplačen prevoz in praktična darila. Brigada bo ostala na delovišču 21 dni in se ji bo te dni priključilo še 21 brigadirjev iz vseh štirih občin.

VREME

V sredini tedna se je obnovilo nestalno vreme s plohami in nevihtami, ob koncu tedna pričakujemo osvežitve in delne razjastnive.

Koliko za „zapravljivčke"

Kaj se ta čas dobi v IMV in drugje — ter po čem?

Bi radi kupili avto? Kakšnega? Trenutna izbira ni ravno skopa. Najcenejši je še vedno „fičo", za katerega pa je potrebno čakati pri novomeški Novotehni cele 3 mesece. In cena? 33.070 din. Zastava 101 je „jugoslovanska" tudi po ceni. Stane 60.100 din; lux izvedba pa je dražja za 5.000 din. Dobavni roki so kratki. Novo zastavo P lahko dobite za 71.290 din in to takoj, prav tako fiat 1300, ki stane 55.310 din.

V IMV vam nudijo naslednje tipe: R4, R12 in R16. „Katrca" velja 52.000 din, dobavni rok pa je mesec dni, R12 stane 82.569 din in ga je potrebno čakati 2 meseca, R16 pa lahko dobite takoj po vplačilu. In cena? Le „malo" previsoka za vsak žep – 143.000 din. Kredit lahko dobite samo za R4.

I. V.

KRASINC: ZMAGALA FILAK IN ŠTRUCELJ

Prejšnjo nedeljo so se v Krasincu zbrali najboljši belokranjski traktoristi, njihovo tekmovanje pa si je ogledalo tudi precej gledalcev. V tekmah mladincev je bil najbolj spreten Gribeljčan Anton Filak, pri članih pa je zmagal njegov sovaščan Alojz Štrucelj.

Sevniški, boštanjski in loški gasilci so bili v Čretah hitro na mestu, čeprav je bila noč in poti razorane od številnih neurij. (Foto: Železnik)

Požar se za požarom vrsti

Sevniški gasilci konec minulega tedna spet niso imeli miru. V petek zvečer je treščilo v veliko gospodarsko poslopje in kozolec na Polju pod Lisco. Delo so imeli tudi krmeljski in šentjanški gasilci, ko je strela udarila v hlev v Cerovcu. (V petek so – za nameček – sevniški gasilci iskali v Savi še šoferja sevniškega Trgovskega podjetja Žvegliča, ki je meni nič tebi nič ustavil na sevniškem lesenem mostu in skočil v Savo . . . Kasneje se je sproščeno sprehajal po drevoredu . . .)

V nedeljo ponoči je klic sirene spet zbral sevniške gasilce zaradi ognja na gospodarskem poslopju Ivana Požuna na Čreti z Ledine. Sevniški, loški in boštanjski gasilci so lahko le varovali bližnjo hišo in nekaj barak, na podu pa je razen mlatilnice in elektromotorja zgorelo še 60 do 70 mernikov pšenice, 6 mernikov ječmena in 3 merniki ovsa. Zgorelo je še okrog 10 ton sena, dosti slame, 2 soda pijače, stiskalnica in 20 kokoši. Preostalo živino so rešili. Požar je po vsej verjetnosti zanetila slaba električna napeljava. Vsa Požunova domačija je zavarovana za 100.000 dinarjev.

O požarih, ki so jih povzročale strele, poročamo še na strani „Pota in stranpota".

V petek popoldne je ob velikem nalivu treščilo v gospodarsko poslopje Cvelbarjevih v Grmovljah pri Škocjanu. V vasi imajo lepo urejene hidrante, tudi gasilci so bili hitro na mestu, vendar hleva ni bilo mogoče iztrgati plamenom, ki jih je zanetila strela. (Foto: Železnik)

Krka se letos noče in noče segreti. Zato pa si zadovoljno manejo roke gostinski in turistični delavci v toplicah. Bazeni so polni, kot kaže fotografija iz Dolenjskih Toplic. (Foto: Mikulan)

Dolenjska rekordna turistična letina

Toplice povsem zasedene – Na Otočcu julija rekord: 10.771 nočitev – Tujcem nuditi več

Najbolj vroč mesec je za nami. Vrh letošnje turistične sezone se bo prevesil okoli 20. avgusta. Dolenjski turistični in gostinski delavci imajo polne roke dela. Menijo, da bo letošnji izkupiček rekorden, saj je prišlo letos tudi na Dolenjsko ogromno število domačih in tujih gostov.

Kot navadno je v teh vročih dneh najbolj obiskan Otočec. V prvi polovici tega leta je prenočilo tu 243.067 gostov, kar je za 24 odst. več kot v istem obdobju lani. Od tega je bilo prek devet tisoč tujcev. Samo v juliju pa je na Otočcu prenočilo 10.771 gostov, od tega blizu osem tisoč tujcev. V prvi polovici tega leta je bila realizacija za več kot polovico večja kot v istem obdobju lani, v juliju pa celo za 65 %.

Po rezervacijah sodeč pa bo tudi septembra še obilo dela. Na Otočcu nudijo gostu poleg prenočišča in hrane tudi kopanje v pokritem bazenu, vrsto kulturnozabavnih prireditev, rekreacijo na trim stezi in sprostitev ob ribolovu. Kamp, ki je zaradi junijskega slabega vremena dolgo sameval, je bil v juliju in prav tako v začetku avgusta dobro obiskan.

Podobno kot na Otočcu je tudi v toplicah. Število gostov se je v Dolenjskih Toplicah letos povečalo za blizu 20 odst. Zdravilišče je zasedeno. Prevladujejo domači gostje. Poleg kopanja v zunanjem in notranjih bazenih je poskrbljeno tudi za glasbo, enkrat tedensko pa prirejajo v parku piknike, ki so zelo dobro obiskani. Tudi v Šmarjeških Toplicah se je promet povečal. Letos je gostov v primerjavi z istim obdobjem lani več za 10 odst. Po-

(nadaljevanje na 4. strani)

tedenski mozaik

Predsednica Argentine, gospa Peron, je že vstala iz bolniške postelje in normalno dela v predsedniški palači, v kateri je prav predvčerajšnjim zaprisegla novo argentinsko vlado. Pred tem je zaradi lažjega obolenja delala kar v postelji, pri čemer je bilo menda obiskovalcem bolj nerodno kot Peronovi, za katero pravijo, da je zelo odločna in sposobna, predvsem pa zelo delovna žena... bolezen in ovira...

Tačas pa se v Združenih državah Amerike dogaja nekaj, kar ni še pred nekaj meseci nihče pomislil: vse več tistih, ki so po zlomu južnovietnamskega režima plačali tudi po tisoče in desettisoče dolarjev za sedež v letalu, se želi sedaj vrniti v domovino. Združene države Amerike imajo s temi še posebej velike težave, saj nimajo nobenih diplomatskih stikov z republiko Južni Vietnam, iz katere so še pred zlomom Thiujevega režima umaknili vse svoje diplomatsko osebje. In zakaj sploh odhajajo Južnovietnamci (bolje rečeno: hočejo oditi) nazaj v domovino? Zato, ker se nikakor ne morejo privaditi na življenje v ZDA, ki je daleč od tistega, kar so bili vajeni doma... povsod lepo, doma...

Tako nekako je moral misliti tudi jordanski kralj Hussein, ko je gladko (pa čeprav z diplomatskim obžalovanjem) odklonil povabilo libijskega polkovnika Gadafija, naj bi prišel na obisk v Libijo. Odklonil pa seveda ni zato, ker bi imel res preveč dela ali ne bi utegnil iz opravičenega razloga, marveč zato, ker se je polkovnik Gadafi zadnje čase v arabskem svetu precej zameril s svojimi ne za vse sprejemljivimi izjavami... Časi se spreminjajo, denar pa tudi ne odtehta vselej vse...

Denar pa je imel svoje prste vmes tudi pri nečem drugem: pri atentatu, ki so ga pripravljali na ciprskega predsednika nadškofa Makariosa – pa so zaroto še sreči pravočasno odkrili. Tolpa najetih morilcev je menda pripravljala napad na predsednika po naročilu neke politične organizacije, vendar so njihove nakane pravočasno odkrili in tako obvarovali predsednika... poplačana budnost...

Prepoved: krmiti pšenico

Ne predpis, že gospodarski račun mora preprečiti rejcem, da bi živino pitali s pšenico

Zvezni izvršni svet je pred dnevi sprejel sklep o prepovedi porabe letošnje pšenice za živinsko krmo. Kakšen pomen in vrednost ima tak sklep, je vprašal resen kmet. Ali naj bodo kmetovalci bolj pošteni, kot so mesarji in drugi, ki ne spoštujejo predpisov o cenah, je primerjal. Ali naj se ne ozirajo na sklep – kazen ni določena – in porabijo pšenico, tako kot so namenili?

Kaže, da površen sklep lahko zavede kmetovalce na stranpot. Če kmetovalci ne dobijo za mlado pitano govedo toliko, kot je predpisana zaščitna odkupna cena – 17,60 din za kg – ali potem ni škoda pokrmiti pšenice? Odgovor, da je koruza, ki naj bi jo uporabljali za krmo, še dražja od pšenice, je slepilen. Lahko zavede nepoučene kmete, češ da se splača pokrmiti lastno pšenico. To namreč ni res. Zaščitna odkupna cena mladih pitanih goved – 17,60 din za kg z dodatkom 3 din premije – je izračunana pri krmljenju s koruzo, ki naj bi jo plačali po 2 din kg oziroma s krmilom iz take koruze in ustreznih dodatkov. Pri dražji koruzu so stroški pitanja višji. Za kg pšenice pa kmetovalec dobi precej več kot le 2 din, če jo proda.

Zakaj je potem bil potreben sklep ZIS, da letošnje pšenice ni dovoljeno dajati živini za krmo? To tudi sam sprašujem. Odgovor: da bi pšenica ostala za kruh, je sicer točen, a premalo stvaren. Je bil sklep sprejet iz navade, da je treba nekaj reči, potem pa bo, kar bo? Nihče ne bo mogel reči, da ljudje niso bili opozorjeni?

Zakaj taka črnogledost? Iz preprostih dejstev, ker je kršenje predpisov nekje že moda. Zlasti pri živini. Tako daleč smo že, da je mlado pitano govedo iz organizirane reje teže prodati kot iz proste reje, torej brez pogodb. V republiki Srbiji so že predlagali, naj bi vsa pitana goveda, tudi od kmetov, ki niso kooperanti, mesarji morali odkupovati po zaščitni ceni, le da nekooperanti ne bi dobili premije. Drugače mesarji raje odkupujejo živino na sejmih po nižjih cenah, čeprav prodajajo vse meso po najvišjih dovoljenih cenah.

Tako je s predpisi in pšenico. Tisti, ki sprejemajo predpise, mislijo sicer dobro. Če ne pretehtajo dovolj vseh okoliščin, pa povzročijo tudi nasproten učinek od želenega.

Prav je, da kmetovalci ne bodo dajali pšenice živini. Pa ne zaradi tega, ker je prepovedano, ampak zato, ker ni gospodarno. Če so to lahko ugotovili v drugih, gospodarsko razvitejših državah, bo menda treba tudi pri nas. Ne le pšenice, tudi veliko koruze se ne splača pokrmiti živini. To je že lani potrdil mednarodni trg. Če naše gospodarstvo še ni v celoti urejeno tako, bo treba stvari spreminjati z gospodarskimi ukrepi, ne s tovrstnimi predpisi.

JOŽE PETEK

TELEGRAMI

BUENOS AIRES – Čilska katoliška cerkev je izrazila zaskrbljenost za usodo 119 čilskih rodoljubov, o katerih se vse od aretacije nič ne ve. Zaprli so jih pred več meseci in odtlej je za njimi izginila vsaka sled; boje se, da so mrtvi.

NEW YORK – Kot piše ameriški list Petroleum Intelligence, je Nigerija spet pocenila svojo surovo nafto, in sicer za 5 centov pri sodčku. Nove cene veljajo od 1. julija. Kot je znano, je Nigerija nedavno že znižala cene nafte za 20 centov. Z zadnjo pocenitvijo nafte je Nigerija postala v primerjavi z Libijo in Alžirijo precej bolj konkurenčna.

IZ ZADNJEGA PAVLIHE

– Pravijo, da nas bodo rešili drugič! Zaenkrat so nam poslali samo material za diskusijo...

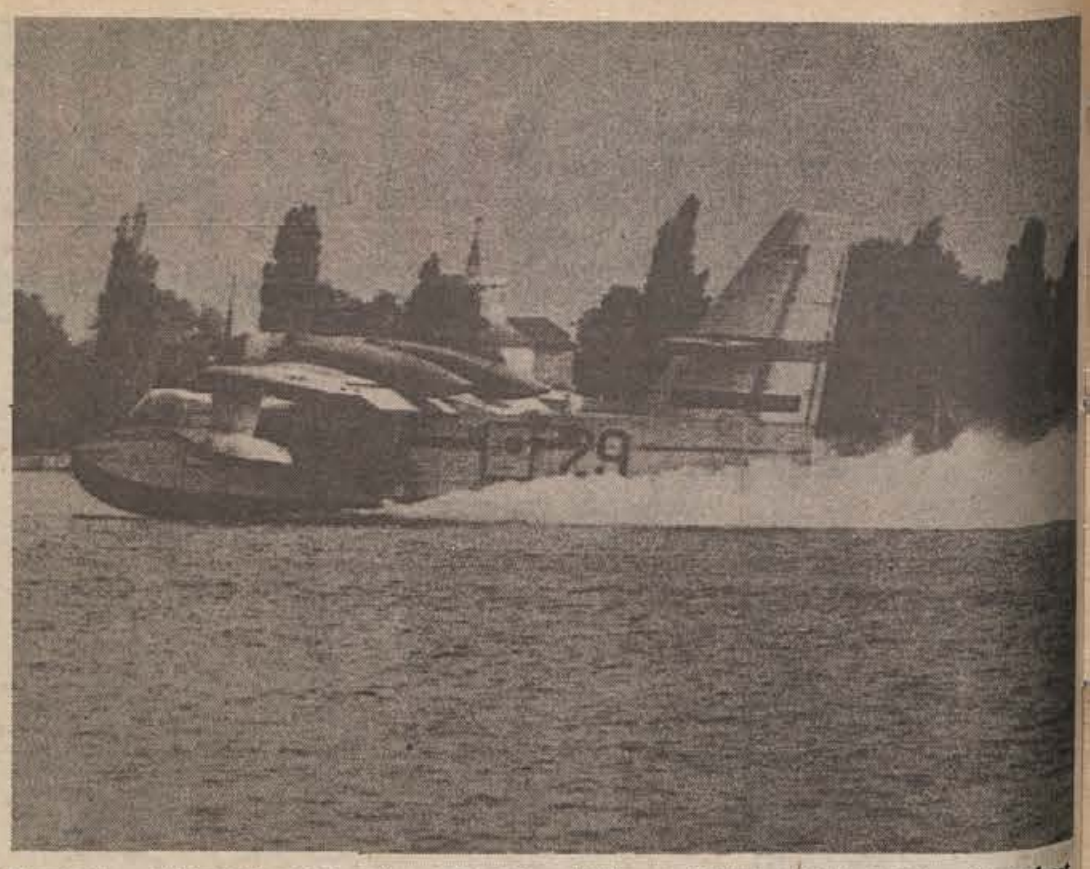

Hannover – Velikanski gozdni požar na Spodnjem Saškem v ZRN je terjal doslej že več kot deset človeških življenj (med drugim je izgubilo življenje tudi šest gasilcev, ki so gasili požar), pa ga kljub velikanskim naporom še niso uspeli zajeziti. Na pomoč so poklicali tudi velika vodna letala, ki bodo s posebnimi škropili poskušala omejiti ognjene zublje. Na sliki: eno izmed treh francoskih vodnih letal, ki jih je Francija poslala na pomoč svojim severnim sosedom, vzleta z jezera blizu Hannovra. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

Portugalska na razpotju?

Dežela na skrajnem koncu Iberijskega polotoka, ki se je po dolgih letih fašistične diktature dokopala svobode, nikakor ne more na pot normalnega in mirnega razvoja. Vse več znamenj kaže celo nasprotno, da je dežela morebiti celo na razpotju.

Vrsta demonstracij in nasilnih napadov na predstavništva največjih političnih strank (predvsem pa komunistične partije Portugalske) je v zadnjih nekaj dneh ustvarila v deželi izredno moreče vzdušje polno negotovosti.

Tega morda ni toliko čutiti v glavnem mestu kot na podeželju, kjer se nenehno spopadajo in odkoder poročajo tudi o mrtvih in ranjenih.

Bistveni vzrok nesporazumov je seveda razmeroma preprost: po kateri poti naprej, kako? Ali naj se Portugalska razvija po vzoru na vzhodnoevropske socialistične države ali pa naj ohrani tisto, kar imenujejo nekateri pluralizem – ali sistem z več političnimi strankami.

Zlasti desnica želi to dilemo po vsej sili kar se da napihniti in ji dati velike razsežnosti v upanju, da bo tako pozvala (direktno ali indirektno) na pomoč tiste, ki naj bi bili poklicani za ohranitev „svobodne" Portugalske.

Delno so v tem vsekakor uspeli, saj, denimo, nekatere zahodnoevropske države še niso dale obljubljenih 700 milijonov dolarjev pomoči, ki jih dežela nujno potrebuje. Denar ni prišel ravno zato, ker v centrih finančne in politične moči na Zahodu niso prepričani, da ne bodo levo usmerjene portugalske sile „izrabile" te injekcije pomoči po svoje...

Temu se pridružuje tudi vse bolj negotovo stanje v Angoli, za katero ima Portugalska kot dežela, ki je stoletja dolgo tam vladala kot kolonialna sila, še vedno veliko obveznosti.

Položaj v Angoli se ni izboljšal tudi za ped, kvečjemu še poslabšal in razlogi so si precej podobni kot na Portugalskem: merjenje sil med tremi osvobodilnimi gibanji, ki se v bistvu borijo za pravico odločati o bodočem razvoju Angole.

Iz Luande, glavnega mesta nekdanje portugalske kolonije na zahodni obali Afrike, medtem bežijo tisoči Portugalcev nazaj v metropolo, zakaj medsebojni boji pripadnikov levičarsko in centralistično usmerjenih osvobodilnih gibanj so doslej terjali že tako mnogo žrtev, da sploh ni več mogoče govoriti o nemotenem normalnem življenju niti med belimi, kaj šele črnimi Angolci.

PRIPRAVE NA LIMO

V glavnem mestu Peruja, Limi, se pospešeno nadaljujejo priprave za ministrsko konferenco neuvrščenih držav – enim najpomembnejšim zborom neuvrščenih v zadnjih nekaj leti.

Na konferenci v Limi naj bodo samo okvirno določili dnevni red konference šefov držav in vlad neuvrščenih držav v Colombu (Sri Lanka) prihodnje leto, marveč bodo dodobra obdelali tudi vse tiste probleme sodobnega političnega in ekonomskega sveta, o katerih bo govora tudi na izrednem zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov v začetku septembra.

Neuvrščeni bodo ob tej priložnosti ne samo potrdili svojo pripravljenost, da enakopravno sodelujejo pri preoblikovanju sedaj krivičnih ekonomskih odnosov v svetu, marveč bodo tudi postavili zahteve, naj se njihova stališča upoštevajo in uresničijo.

Menijo, da se bo v Limi zbralo okoli osemdeset delegacij neuvrščenih, med katerimi bodo nekatere (kot na primer Kostarika) sploh prvič navzoče kot polnopravne članice.

Lima bo krog neuvrščenih razširila in s tem znova dokazala, da je tako imenovani tretji svet ideja, ki privlači nove in nove udeležence članice.

TELEGRAMI

NEW DELHI – Vrhovno sodišče Indije ni sprejelo zahteve ministrske predsednice Indire Gandhi, naj bi na podlagi ustavnega amandmaja, ki ga je izglasoval parlament in podpisal predsednik republike, razveljavili razsodbo, po kateri so jo 12. junija pred sodiščem v Alahabadu proglasili kot krivo zaradi „nezakonitosti pri zadnjih volitvah". Vrhovno sodišče je odločilo, da je treba raziskati „pravno veljavnost amandmaja". Seja sodišča je napovedana za 25. avgust.

BEOGRAD – Na vabilo zveznega izvršnega sveta bo od 15 do 17. avgusta na uradnem obisku v Jugoslaviji generalni sekretar OZN Kurt Waldheim z ženo. Med obiskom bo gosta sprejel tudi predsednik Tito.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Kolo se je zavrtelo

Kadar govorimo o stabilizaciji, prav gotovo ne mislimo na nekaj abstraktnega, temveč si pod to besedo, ki jo sicer poznamo že vrsto let, pa smo se je sedaj lotili še zlasti odločno, predstavljamo čisto določno akcijo, določne ukrepe. In rezultati teh ukrepov naj bi se tudi nekje poznali. Predvsem na ekonomski in socialni stabilnosti delovnega človeka.

Če se tokrat za trenutek ustavimo pri slednji, torej socialni stabilizaciji, potem lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da so prvi koraki od besed k dejanjem že storjeni. Kolo je pognal – morda se niti ne zavedamo, kako pomemben in željen je bil ta korak – prejšnji teden zvezni izvršni svet, ki je znižal stopnje prometnega davka nekaterim proizvodom (hladilnikom, pohištvu, televizorjem in nekaterim kozmetičnim izdelkom), pridružili pa so se mu tudi proizvajalci iz nekaterih industrijskih vej in se dogovorili, da bodo cene svojih izdelkov zadržali na ravni zadnjega dne lanskega leta ali 31. maja letos.

Tako so se, na primer, organizacije združenega dela, ki proizvajajo tekstil, dogovorile, da bodo svoje proizvode prodajale za 4 odstotke ceneje kot do zdaj. Gumarji so se odločili, da bodo kupcu „podarili" sedem odstotkov, podoben sporazum pa je dosežen tudi na področju gozdarstva in proizvodnje pohištva.

Vsi ti sporazumi so že deponirani v ZIS, vendar pa ne bo ostalo le pri tem. Dana je že pobuda, da se zniža sezonska (povišana) tarifa električne energije, v nekaj dneh pa naj bi zagledali luč sveta tudi predlogi za spremembo cen proizvajalcev papirja in celuloze. Tudi cene storitev so na rešetu, saj je pričakovati, da bodo po republikah in občinah kaj kmalu pocenili stanarine, komunalne in prometne storitve – odvisno pač od tega, koliko so kje prekoračili dogovorjene limite. V Sloveniji je tako republiški komite za trg in cene prav te dni zaključil anketo po občinah, na osnovi katere bomo v republiki korigirali politiko cen (na področju komunalnih storitev, marž in stanarin). V republiki smo se namreč že natanko dogovorili o tem, kako se bomo na vsakem področju obnašali pri cenah, vendar pa se marsikje ali, bolje rečeno, v večini občin tega niso držali...

Če ne bi v vsa ta prizadevanja kanila grenka kaplja, ki jo je zvaril zvezni zavod za cene vsodelovanju z mesno industrijo, potem bi lahko hudomušno zapisali, da bomo morali biti poslej pri pisanju o cenah natančnejši.

Če smo namreč doslej zapisali, da so se cene spremenile, potem je bilo jasno, da so se zvišale. Pa smo vendarle dočakali, da so cene začele „hujšati"... No, medtem ko javnost še vedno z zanimanjem spremlja dogajanja v izložbah, so uslužbenci zvezne administracije, predno so odšli na oddih, dovolili proizvajalcem suhomesnatih proizvodov, da lahko podražijo svoje izdelke za polnih 12,5 odstotka. Ob tem, ko so se na primer rudarji v Boru odločili znižati proizvodne stroške tako, da bo poslej proizvodna cena bakra za 4.000 din nižja (pri toni), ko so delavci Šipada sklenili, da bodo znižali cene pohištva za 10 odstotkov, se zdi odločitev mesarjev milo rečeno – čudna. Ne samo, da gre za artikle, ki jih mora delovni človek vsak dan kupovati, ne samo, da se govori o tem, da je mesa na domačem tržišču celo preveč. To, kar najbolj moti, je predvsem dejstvo, da so se proizvajalci ravno v času najostrejše bitke za stabilizacijo odločili reševati probleme s starim, dobro preizkušenim, toda preživelim receptom: zviševanjem cen.

No, upajmo, da bodo možje, ki so „požegnali" to čudno odločitev, vso stvar še enkrat premislili, ko se bodo spočiti vrnili z dopustov. Mi pa si oglejmo še eno zadevo, ki je poleg stabilizacijskih ukrepov našla vidno mesto v raznih pogovorih in komentarjih. To je osnutek zakona o združenem delu, ki so ga skupščini SFRJ poslali tik pred poletnim dopustom.

Posamezne odredbe osnutka tega zakona so vzbudila nenavadno veliko zanimanja. To je tudi razumljivo, saj ta zakon, ki ima 557 členov, ureja celotno problematiko združenega dela – od družbenoekonomskih odnosov delavcev, oblik samoupravnega organiziranja, upravljanja, do zaščite delavcev.

Posebno zanimanje je vzbudil tisti del zakona, ki govori o prekinitvi delovnega razmerja. Osnutek zakona – če sledimo njegovemu pravniškemu jeziku – odreja, da „delavec lahko izgubi lastnost delavca v združenem delu na podlagi sporazuma z drugimi delavci, na podlagi njegove volje in na podlagi sklepa drugih delavcev – brez njegove privolitve – ter na podlagi samega zakona." Če torej delavec (ta razlog je v določeni meri novost) ne izpolnjuje svojih obveznosti iz združenega dela in pri tem huje krši skupne interese drugih delavcev ali temeljne organizacije združenega dela, lahko delavci sklenejo, da kršilec odide iz delovne organizacije (tudi doslej so zaradi podobnih razlogov delavce odpuščali, toda po pritožbah in sklepih pravosodnih organov so jih kot po pravilu ponovno sprejemali na delo).

S to in pa z ostalimi odredbami, če bo seveda zakon sprejet, bodo imeli odslej delovni ljudje pravno orodje, da kaznujejo nedisciplino in lenarjenje svojih neodgovornih tovarišev, ki so se prostovoljno odločili, da bodo skupaj z njimi delali in gradili novo družbo...

ZKGP Kočevje TOZD Mesarija je pred nedavnim uvozila iz ZR Nemčije novo kontinuirano vakuumsko polnilko robot 2000 S, ki napolni na dan skoraj 3.000 kg salam, klobas in hrenovk. Na sliki: takole nastajajo hrenovke. (Foto: France Brus)

Mirensko kopališče pod gradom je prijetno zbirališče vseh, ki si zaželijo mokre opojnosti. Krajevna skupnost je za red zadolžila upokojenca, ki pobira simbolično vstopnino za kopalce in železne konjičke. Škoda je le, da je kopalnih dni tako malo. (Foto: Železnik)

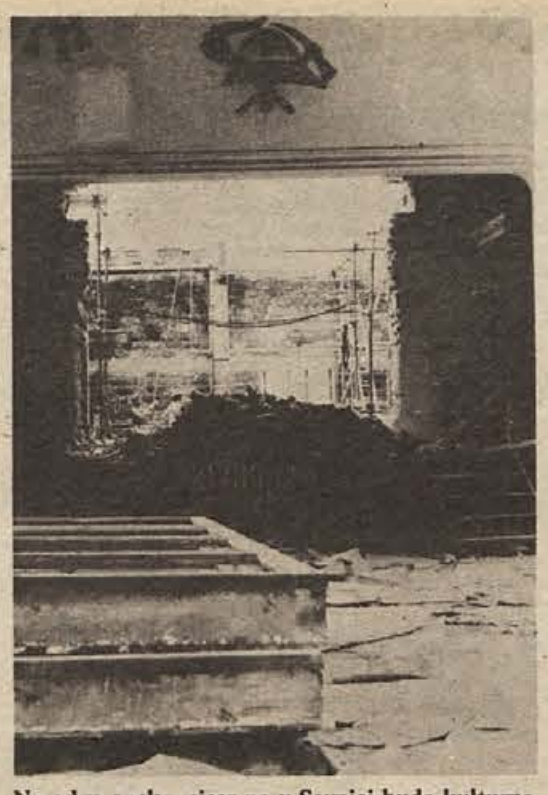

Na odru opeka, sicer pa v Sevnici huda kulturna suša! Kaj bi bilo, če ne bi bilo vsaj praškega Kellnerja . . . Ob sodelovanju kulturne skupnosti in gasilcev podjetje Beton preureja dvorano gasilskega doma. Za prihodnji kulturni praznik bo Sevnica končno dobila kulturno dvorano.

Dolgoletna praksa nas je naučila, da morajo biti ceniki narejeni tako, da lahko cene kar se da enostavno in hitro zamenjamo. Cene se večkrat povečajo kar čez noč. Ob zadnji podražitvi žganih pijač je bila zadeva s cenikom v bifeju v Gribljah v trenutku urejena. (Foto: A. Bartelj)

MOKRONOG: JUTRI TEKMA MOJSTROV BRAZDE

Mokronog bo jutri prizorišče dolenjskega tekmovanja v traktorskem oranju. Začetek bo ob 15. uri, po otvoritvi in prikazovanju pravilnega oranja, ki ga bo spremljal strokovni komentar, se bodo pomerili mojstri brazde z območja ožje Dolenjske. Najboljši trije orači bodo dobili pravico nastopa na republiškem tekmovanju, ki bo 5. in 6. septembra v Mengšu. V Mokronogu bo po tekmi tovarna SIP iz Šempetra prikazala nekatere svoje najnovejše kmetijske stroje.

Prenos elektrike ne bo več cokla

Od začetka julija se je bistveno izboljšala napetost na širšem območju Sevnice, v Mirenski dolini, proti Radečam in Planini, zakaj v Boštanju so pognali nov transformator moči 20 MVA.

Zdaj je razdelilna transformatorska postaja (RTP) Boštanj povezana z brestaniško elektrarno po daljnovodu 110.000 voltov. Prej so to območje napajali le po daljnovodu 20.000 voltov, v Sevnico pa je prišlo le še 19.000 voltov.

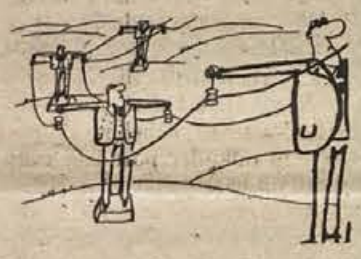

Gradnja razdelilne postaje, predvsem postavljanje transformatorja takšne moči, ni bila enostavna. Transformator tehta kar 45 ton, v Boštanju ga je bilo treba spraviti skozi ožino med dvema hišama tako, da je bilo vmes le nekaj centimetrov zraka. Stavbo in stikališče je zgradil zasavski Beton. Vse je narejeno tako, da bo v prihodnje prostor za še en tak transformator.

Boštanjska RTP deluje brez človeka v njej, v celoti jo vodijo daljinsko s centra v Krškem. Tam so pred 14 dnevi dobili že drugi tak transformator, ki ga bodo, če bodo vsa dela še naprej uspešno potekala, lahko poskusno pognali čez mesec ali dva. Industrija se na tem območju ne bo dušila zaradi pomanjkanja energije.

A. Ž.

Vsakoletni pogovor kooperantov KZ Trebnje. Kolinska bo sledila novim cenam.

Po čem krompir?

Krompir je, razen zgodnjega, še v zemlji, toda prve ocene o letošnji letini so že tukaj. Ta hip računajo, da bomo letos v Sloveniji pridelali tretjino manj krompirja kot lani.

Pred pridelovalci pa tudi pred kupci je zdaj vprašanje, kakšna bo letošnja krompirjeva cena. Prejšnji teden se je v Ljubljani sestala republiška poslovna skupnost za krompir in sprejela dogovor o cenah semenskega, jedilnega in industrijskega krompirja. Dogovorjeno je, da naj bi dobil pridelovalec za kilogram krompirja sorte z belim mesom 1,60 dinarja (od tega je namenjeno za prebiranje 4 pare, za polnjenje vreč 4 pare in za dostavo 5 par!), sorti bintje in cvetnik naj bi veljali 10 par več, sorte z rumenim mesom pa 10 par manj. Poslovna skupnost je sklenila, da naj bi stal kilogram krompirja za ozimnico, če gre mimo trgovine, 2 dinarja, maloprodajna cena v trgovini pa bi smela znašati največ 2,95 dinarja. Te cene bodo veljale do 30. novembra.

Inž. Toneta Kotarja iz obrata Kolinske na Mirni smo vprašali, kako se bo tovarna prilagodila novo predlaganim cenam. Odgovoril je, da bo tovarna sledila tem cenam in kmetom približno enako plačevala krompir za industrijsko predelavo, upoštevaje dejstvo, da tovarna hkrati z debelim odkupi tudi drobnejši krompir, ki bi ga sicer kmetje morali pokrmiti. To pomeni, da bo namesto dosedanjih pogodbenih 1,25 din plačevala približno 1,35 din, oziroma toliko, da bodo kmetje kooperanti zainteresirani za prodajo tovarni.

Tovarna ima letos sklenjenih pogodb za 10.000 ton krompirja (največ na območju KZ Trebnje, ki je lani dobavila kar 6.732 ton), vendar ta količina ne bo zadoščala, saj računajo, da bo v prihodnji predelovalni kampanji mirenska tovarna delala s polno zmogljivostjo, ki znaša 14.000 ton.

M. L.

Kaže, da bo spet kratko potegnil kmet, saj bo ob resnega kupca, kot je tovarna

Dvorezen ukrep

Zvezni izvršni svet je nekaterim izdelkom (hladilniki, pohištvo) znižal prometni davek, naravnim žganjem in še nekaterim naravnim destilatom pa ga navil tudi do 45 odstotkov. Davek je tem večji, čim kakovostnejša je pijača. Liter brinjevca, na primer, stane v trgovini od 180 do 210 dinarjev, Kosobrin 100 din ipd.

Prav je tako, bodo gotovo rekli abstinenti, v tovarni pijač pa bodo seveda menili drugače. Vodja prodaje v mirenski Dani Janez Valant trdi, da bi v tovarni lahko znižali cene pijače, čeprav bi hkrati kmetom plačevali več za sadje in grozdje. Prihranek bi jim omogočila nova destilacija, ki jo bodo odprli za letošnji trebanjski občinski praznik v začetku septembra. Zdaj, ko bi z modernizacijo lahko bolj smotrno poslovali, je prišel administrativni ukrep, ki bo znatno omejil prodajo in s tem tudi proizvodnjo.

Poraba pijač se zmanjšuje. Tuji turisti postavljajo naše izdelke nazaj na police, ko preračunajo, koliko jih velja po novi ceni. Lahko tudi pričakujemo, da bodo na kmetih spet kuhali več žganja doma. Od njih že tako in tako gostinci raje kupujejo, saj se na ta način izmaknejo evidenci . . . Pa smo spet tam!

A. Ž.

PADEC

Ribniška draginja

V prvih petih mesecih letos so v ribniški občini porastle cene storitev za 14,4 odstotka ali za en in polkrat več kot lani. Najbolj so porastle stanarine, in sicer za 25 odstotkov, medtem ko so cene obrtnih storitev pod povprečjem.

V istem obdobju so cene na drobno porastle za 9,3 odstotka. Najbolj so porastle cene sezonskim povrtninam, sadju, mleku, mlečnim izdelkom in maščobam. Cene nekaterih neprehrambenih proizvodov pa so se zvišale tudi do 40 odstotkov.

Cene gostinskih storitev so večje za 9,3 odstotka. Predvsem so se podražile vse alkoholne pijače. Jedila so se podražila za manj kot lani, čeprav so občutno porastle nabavne cene vseh živil.

Življenjski stroški v ribniški občini so od decembra do konca maja porastli za 10 odstotkov. Najbolj občutno je na njihovo rast vplivala podražitev elektrike in kurjave (18,5 odstotka), stanarin (25 odstotkov), pijač, tobačnih izdelkov (14,6 odstotka) ter hrane (12,5 odstotka). Hrana se je sicer podražila v odstotku le malo nad povprečjem, ker pa predstavlja blizu polovice vse porabe, je zelo občutno vplivala na rast življenjskih stroškov.

Junija je občina Ribnica podpisala medobčinski dogovor o izvajanju politike cen letos in se ga tudi drži, so ugotovili na zadnji seji občinske skupščine.

OBET ZA TREBELJANSKO

Brežiško Gozdno gospodarstvo, TOZD Puščava, si že lep čas prizadeva, da bi na Drečjem vrhu (Čretiška planina) zasadili veliko drevesnico. Gre za 12 hektarov zemljišča, kar bi ob sedanjih lepih nasadih v Mokronogu lahko pomenilo vzpodbudno obogatitev sicer zapostavljenih krajev.

vredno je zapisati...

Več mesecev so proizvajalci tarnali, glasno zahtevali, 2. avgusta pa so le dosegli veljavo odredbe o znižanju temeljnega zveznega prometnega davka za 6, oziroma 3 odstotke. Računajo, da bodo potrošniki več kupovali.

Za 6 odstotkov so se pocenila toaletna mila, zobne paste in praški za zobe – ne pa pralni praški. Za 6 odstotkov so postali cenejši črno-beli televizorji, hladilniki in sobno ter kuhinjsko pohištvo vseh vrst. Znižanje pa ne velja za stavbno pohištvo.

Pocenitve in ...

Za 3,5 odstotka so se 2. avgusta pocenili tudi razni pudri za otroke in šamponi za pranje las. Kakor je povedal Pavle Ajdič, medobčinski tržni inšpektor, so v štirih dolenjskih občinah nemudoma popisali zaloge blaga in od 4. avgusta dalje v trgovinah že veljajo nižje cene. Pomembna pa je tudi njegova izjava o kontroli potrošnikov:

„Trgovcem smo naročili, da morajo na izdelkih, ki so se pocenili, pustiti staro ceno. Ta naj bo prečrtana in napisana nova, da bi ljudje lahko sami kontrolirali, če je pocenitev prav zaračunana.“

In če bi nevednega potrošnika skušali kje ogoljufati?

Inšpektor pravi: „Dvomim, da bi si upali kaj takega, kajti več dolenjskih podjetij je bilo zaradi kršitev cen že obsojenih pred gospodarskim sodiščem. Plačali so visoke kazni.“

Brez besed

Pocenitve torej veljajo, manj razveseljivo za potrošnika pa je, da so se hkrati – na isti dan – podražili vsi suhomesnati izdelki. V maloprodaji so šle cene teh izdelkov navzgor za cca 20 odstotkov.

R. BAČER

Sejmišča

BREŽICE – Na tedenskem sejmu prašičev dne 9. 8. 1975 je bilo od 423 živali do treh mesecev starosti prodanih 289 po 20 do 21 din za kg žive teže, od 14 prašičev starih nad tri mesece pa osem po 17 din za kg žive teže.

NOVO MESTO – Na tedenski sejem so kmetje pripeljali samo prašiče, cene pa so ostale nespremenjene od zadnjega sejma. Cene prašičem starim od 6 do 12 tednov so se gibale med 300 in 420 din za glavo, pripeljanih pa jih je bilo 219. Za 17 živali starih od 3 do 6 mesecev so se cene gibale med 430 in 680 din za glavo. Od skupno 236 jih je bilo prodanih 168.

Kmetijski nasveti

Po toči škropiti, ne zvoniti

Zima in gospoda ne prizaneseta, pravijo kmečki ljudje. Tudi toča si je ponekod že zaslužila tak sloves. Letos je že obiskala Dolenjsko, toda k sreči ne vseh vinogradniških krajev. Sicer pa ima še čas; lahko se nenadoma pojavi celo v septembru, prav to pa je lahko za vinograd še posebej usodno.

Predvsem ne sme prizadeti vinogradnik obupati in vse pustiti vnemar. Reševati mora, kar se rešiti da, in to z največjo naglico. Ob zgodnji toči je treba ravnati drugače kot ob pozni, ki klesti julija, avgusta in septembra. V vsakem primeru mora vinogradnik v zbit vinograd čimprej pohiteti s škropilnico in bakrenim škropivom, sicer bo škoda še neprimerno večja, saj se bodo nad ranjeno trto spravile glivice in bakterije. Siva grozdna plesen lahko v nepoškropljenem vinogradu v nekaj dneh povsem dokonča uničujoč učinek toče!

Medtem ko je po zgodnji toči zelo koristno vinograd dognojiti in okopati, kasneje to ni več potrebno. Nujno je samo temeljito škropljenje z bordojsko brozgo (galico), da lahko trta hitreje celi rane sicer pa je treba pustiti vinograd tak kot je. Treba je misliti na prihodnje letine in omiliti posledice na lesu – vendar šele v času rezi.

Dr. Colnarič pravi v svoji najnovejši knjigi iz zbirke „Moj vrt moje veselje“ takole: Če toča zmanjša listno površino, ne poškoduje pa zimskih očes, moramo ob rezi v naslednji pomladi zmanjšati število rodnih očes ali pa močno povečati količino gnojil. Močnejša toča pa poškoduje tudi zimska očesa. Ni prav, da bi zato povečali število rodnih očes pri rezi, nasprotno, pustiti moramo manj očes, da si trta opomore.

Glavna skrb naj bo, da bomo v letu po toči vzgojili dovolj rozg in trto, če je to potrebno, pomladili in ji dali pravo obliko. Če je poškodovan le les, očesa pa ne in tudi listna površina ni bila prizadeta, je treba spomladi narezati šparon ali dva več, saj se po toči prizadeti šparoni radi lomijo. Seveda, če sta ves les in kordon močno poškodovana, je treba odžagati celo deblo in vzgojiti povsem novo rozgo.

Inž. M. L.

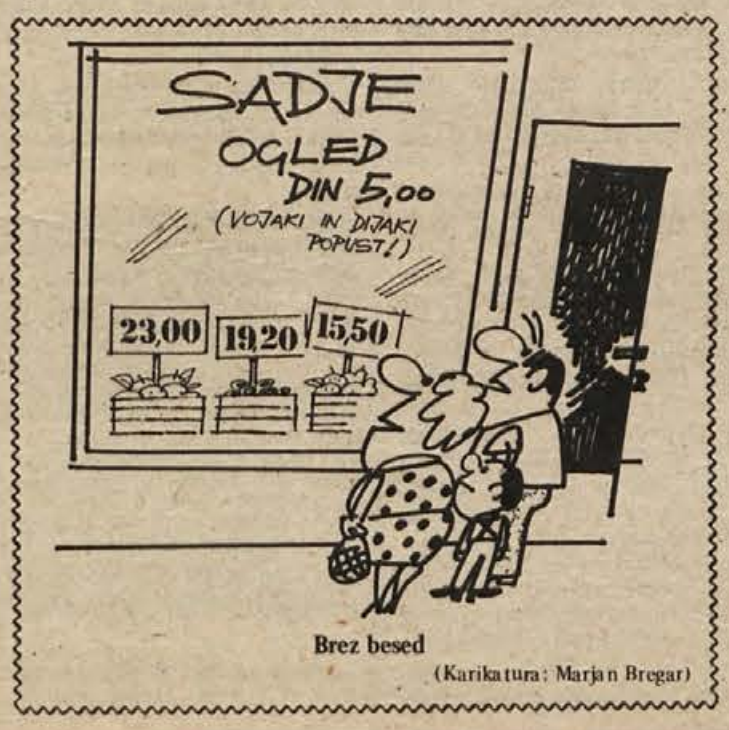

Brez besed

(Karikatura: Marjan Bregar)

Dolenjska rekordna turistična letina

(nadaljevanje s 4. strani)

dobna je slika v Čateških Toplicah, kjer v bazenu komaj najdeš toliko prostora, da se „ohladiš" do pasu. Za zabavo in razvedrilo je dobro poskrbljeno.

V Brežicah je hotel Turist že dolgo popolnoma zaseden. Približno 60 odstotkov zmogljivosti je do konca leta rezervirala za svoje uslužbence tovarna Džuro Džaković. Vendar turistični delavci trdijo, da se za utrujenega popotnika še vedno najde kako prosto mesto.

Tudi novomeški gostinski in turistični delavci nimajo časa za počitek. Oba hotela sta polno zasedena. Sicer pa tudi ni potrebno dosti več kot dva avtobusa izletnikov in 37 ležišč v Metropolu in 57 v Kandiji je zasedenih. Kljub močno omejenim možnostim pa je letošnja bera izredna. Samo v hotelu Kandija so s solidnim poslovanjem v prvi polovici tega leta ustvarili 650.000 dinarjev čistega dohodka. Vendar pa je za razvedrilo mladine in turistov dosti bolje poskrbljeno v toplicah in na Otočcu. Zdi se tudi, da so novomeške kulturnozgodovinske znamenitosti tujčevim očem še preveč skrite ali pa so le-ti preveč utrujeni, da bi si jih ogledali.

Sicer pa je promet boljši kot lani za 15 – 20 odstotkov. Poleg prenočišča in hrane je poskrbljeno tudi za zabavo. Plese prirejajo v restavraciji Grad, če pa je vreme lepo, ob sobotah in nedeljah tudi v malo oddaljenem kampu na Vinici. Tudi hotel Pugled v Kočevju letos ni polno zaseden. Kočevski turistični in gostinski delavci si obetajo boljše čase šele, ko bo dograjena cesta pri Brodu na Kolpi.

Dela dolenjskim gostincem torej ne manjka. Prevladuje pa predvsem tranzitni turizem. Turisti se ustavijo le za kak dan ali dva ali pa samo toliko, da se nebo zvedri, če jim na poti proti morju ali v nogranjost naše dežele ponagaja letošnje muhasto vreme. Treba bi bilo vsekakor razmišljati tudi o tem, kaj bi bilo potrebno storiti, da bi goste, ki se vračajo utrujeni od vročine in hrupa z morja proti severu, priklenili za več dni na Dolenjsko.

IGOR VIZJAK

TRČILA NA KARTELJEVSKEM KLANCU

Minuli četrtek popoldne je Zagrebčan Darko Halec, ki začasno dela v ZR Nemčiji, vozil z osebnim avtomobilom proti Ljubljani. V karteljevskem klancu je prehiteval tovornjak, ko mu je nasproti z osebnim avtom pripeljal Čeh Jan Božon. Avtomobila sta močno trčila. Božon in njegova žena Ana sta bila huje ranjena, odpeljali so ju v novomeško bolnišnico. Laže ranjen je bil tudi sopotnik v Halerjevem avtomobilu Kamilo Haler. Škode je za 60.000 din.

BIKA PRI PRIČI MRTVA

Minuli četrtek zvečer je Momčilo Ratković iz Remetinca vozil tovornjak s prikolico proti Ljubljani. Pri Pluski je zapeljal na bankino, ki se je pod kolesi udrla, tovornjak in prikolica sta se prevrnila po nasipu. Ranjena sta bila voznik Ratković in sopotnik Nikola Štefković, odpeljali so juv bolnišnico. Tovornjak je peljal bike, dva sta v nesreči poginila.

NEKOLIKO SLABŠE V BELI KRAJINI IN NA KOČEVSKEM

Nekoliko slabša je sezona v Beli krajini in na Kočevskem. Hotel Lahinja v Črnomlju je polno zaseden samo ob sobotah in nedeljah.

V nedeljo, 3. avgusta, je bilo ob 30-letnici osvoboditve na Grmadi veliko srečanje, ki so se ga udeležili bivši borci, interniranci in zaporniki iz teh krajev ter drugi gostje. Najprej so v vasi Žukovo pod Grmado položili vence pri spominskem obeležju padlim borcem, kjer sta govorila prof. dr. Metod Mikuž (na sliki) in predsednik ZB občine Ribnica. (Foto: France Modic)

Planinci urejajo kočo

Največ prostovoljno, pričakujejo pa tudi pomoč drugih

Novi odbor Planinskega društva Kočevje pod vodstvom Jožeta Adamiča se je resno lotil obnove društvene koče pri Jelenovem studencu na Stojni za Mestnim vrhom (1022 m). Spalnice so preuredili tako, da so v sobah po 4 postelje. Vsa posteljna oprema je nova. Skupna ležišča bodo uredili v dveh sobah na podstrešju koče.

Sedaj je speljana nova gozdna cesta nad kočo. Tam je parkirni prostor, nato pa je treba po 100 m dolgi potki peš do koče. Stara dovozna cesta je opuščena, zato je vsa dolina in livada pred kočo na razpolago planincem. V dolini so že pričeli urejati več športnih igrišč. Večino del so opravili člani društva in pionirji.

Oskrbnika še nimajo, zato je koča odprta samo ob sobotah in nedeljah ter pred prazniki in na praznik. Če želi kaka skupina v kočo med tednom, jo popelje tja dežurni član društva.

Izletniki radi obiskujejo kočo, ker je do nje iz mesta peš le poldrugo uro ali pol ure vožnje z avtomobilom. Glavne poti in bližnjice za pešce so označene ter opremljene z napisnimi in smernimi tablami.

Planinarstvo je rekreacijsko-razvedrilni šport, ki krepi ljudi. Zato bi bilo prav, da bi dobilo društvo od občinske telesno-vzgojne skupnosti za leto 1976 več denarja. Tako bi lahko dokončalo rekreacijska športna igrišča in naprave pri koči.

ANDREJ ARKO

Člani PD Kočevje obnavljajo svojo kočo pri Jelenovem studencu pod Stojno. Dela bodo veljala okoli 40.000 dinarjev, čeprav bodo člani društva večino dela opravili prostovoljno oziroma brezplačno. (Foto: F. Brus)

POSESTNI LISTI!

GEODETSKA UPRAVA ČRNOMELJ

objavlja, da lahko vsi lastniki in imetniki pravice uporabe, ki imajo zemljišče na območju občine Črnomelj in Metlika, dvignejo nove strojno nastavljene posestne liste z najnovejšim stanjem proti plačilu osnovne takse.

PROSTA UČNA MESTA

„ELEKTROOBNOVA" LJUBLJANA–POLJE
Ljubljana, Polje 351/c

razglaša
prosta učna mesta

VEČ UČENCEV V GOSPODARSTVU

za izučitev poklica elektroinstalater.

POGOJ: Uspešno končana osemletka.
Oskrbo v internatu plačuje podjetje.

PROSTA DELOVNA MESTA!

Zaradi uvedbe „NON–STOP" poslovanja v naši poslovalnici v ČRNOMLJU

objavljamo
prosta delovna mesta več

KVALIFICIRANIH PRODAJALK,

po možnosti tekstilne stroke.
Nastop dela takoj ali po dogovoru.
Pismene ponudbe pošljite do 25. 8. 75 na naslov:
Trgovsko in proizvodno podjetje „VELETEKSTIL" Ljubljana, Masarykova 17 TOZD – Trgovina na drobno

PROSTO DELOVNO MESTO!

SOP specializirano podjetje industrijske opreme.
Krško, Gasilska 3

objavlja

prosto delovno mesto za

REFERENTA V NABAVNI SLUŽBI

Pogoji:
1– končana srednja tehnična šola – strojna smer ali poklicna šola kovinske stroke;
2– opravljeni vozniški izpit B kategorije;
3– preizkusna doba traja 3 mesece.

Pismene ponudbe sprejema kadrovsko – splošni sektor SOP, specializirano podjetje industrijske opreme Krško, Gasilska 3, 15 dni od dneva objave.

PROSTO DELOVNO MESTO!

ODBOR ZA ZDRUŽENO DELO
pri
LOTERIJSKEM ZAVODU SLOVENIJE
LJUBLJANA
Titova 1/I

objavlja
prosto delovno mesto

– PRODAJALCA II v poslovnem mestu v Novem mestu

Pogoji:
– šola za blagovni promet in 1 leto delovne prakse
– osemletna osnovna šola in 5 let delovne prakse

Za delovno mesto je določeno poskusno delo, ki traja 90 dni.
Delo je za nedoločen čas.
Kandidati naj pošljejo pismene vloge z dokazili o šolski izobrazbi v 10 dneh na gornji naslov.

Jedrska elektrarna ni – atomska bomba

66 vprašanj in odgovorov, ki pojasnujejo vse

11

Kot izotop žlahtnega plina kripton pod normalnimi pogoji ne more kemično reagirati. Zato ni nevarnosti inkorporacije ali celo obogatitve v telesu, posebno še, ker razpade kripton 85 v stabilno jedro. (Inkorporacija je sprejem radioaktivnih snovi v notranjost človeškega ali živalskega telesa.)

Tudi njegova radiotoksičnost je izredno majhna. Kaže se v veliki količini za prosto razpolaganje do 100 μCi (μ = kratica za „mikro", to je milijoninka!) in v visoki vrednosti MDK (maksimalno dovoljena koncentracija!) v zraku.

Poleg naravnega nastajanja kriptona 85 se tvori ta žlahtni plin v reaktorju kot produkt cepitve in z razpadanjem broma 85. Razpolovna doba je 10,76 leta.

Pri enakomerni porazdelitvi okoli zemeljske skorje bi se do leta 2000 po ocenitvah naravni nivo sevanja povečal samo za 2 mrem/leto.

37. vprašanje: zakaj popolnoma ne zadržijo radioaktivnega joda?

Odgovor:

Posebno skrbno nadzirajo količine radioaktivnih halogenov, zlasti joda, ki jih oddaja jedrska elektrarna. Vsak dan se spusti skozi dimnik, denimo 1200 MW jedrske elektrarne, 0,4 Ci halogenov, zlasti jod 131. Ta jod se lahko pod določenimi okoliščinami in v majhnem obsegu odlaga v okolici jedrske elektrarne. Če bi zemljišče uporabljali za pašo molznih krav, bi lahko pomislili na kopičenje joda v mleku. Pri neugodnih pogojih lahko znaša v primeru navedene 1200 MW jedrske elektrarne aktivnost na površini neznatne velikosti (9×10^{-12} Ci/m^2!).

Če pa bi dojenčka hranili izključno s takim mlekom, bi prejel s tem letno dozo okrog 4 mrem. V primerjavi z naravno dozo sevanja je to zanemarljivo.

38. vprašanje: Ali se lahko tritij nakopiči v organizmih? Zakaj ga ne zadržijo?

Odgovor:

Eksperimentalne študije so pokazale, da ni poznanih mehanizmov, ki bi pripeljali do kopičenja tritija v živih organizmih. V biosferi torej ne pride do večanja koncentracij, temveč le do postopnih razredčitev. (Biosfera je območje živih bitij!)

Ker zaradi tega relativno velike koncentracije tritija v biosferi še nimajo škodljivih posledic, lahko skupne vodne rezerve zemlje sprejmejo ogromne količine tritija, ne da bi se niti od daleč približali dopustnim koncentracijam.

Ameriške ocene kažejo za leto 2000, da bo znašala doza sevanja za vse človeštvo zaradi tritija – s predpostavko, da bo odveden ves tritij iz takrat obratujočih jedrskih elektrarn v okolico – samo 0,001 mrem/leto. Za primerjavo naj navedemo, da je sedanja doza sevanja zaradi naravnega tritija in tritija, ki nastaja pri preizkušanju jedrskega orožja, okoli 0,1 mrem/leto.

V načelu je sicer mogoče ločiti tritij od naravne vode, toda iz zgoraj navedenih razlogov ločitev ni potrebna.

39. vprašanje: Ali pripravljajo za reke načrte dovoljenega radioaktivnega onesnaževanja?

Odgovor:

Take načrte pripravljajo nacionalne in mednarodne komisije. Pri določevanju ustreznih kvot za vsak odsek reke izhajajo iz tega, da celo tisti, ki stanuje ob izlivu reke, lahko pije vodo iz reke po ustrezni predelavi. Predelava pa ni potrebna zaradi aktivnosti, ki je v vodi, temveč zaradi bioloških, kemičnih in drugih onesnaženj.

40. vprašanje: Ali je zakonsko dovoljena vrednost za dozo sevanja zaradi jedrske elektrarne v ZRN večja kot v ZDA?

Odgovor:

Ameriško priporočilo, naj se postavljajo jedrske elektrarne tako, da v njihovi okolici doza sevanja ne bo prekoračila 5 mrem/leto, je v ZRN že od nekdaj v praksi. V resnici pa je doza še manjša.

Medtem ko gre pri ameriškem priporočilu za tako imenovano projektno vrednost, predstavlja v ZRN zahtevanih 30 mrem/leto najvišjo vrednost, ki nikakor ne sme biti prekoračena in ki s tem tudi nič ne pove o dejanski oddaji aktivnosti.

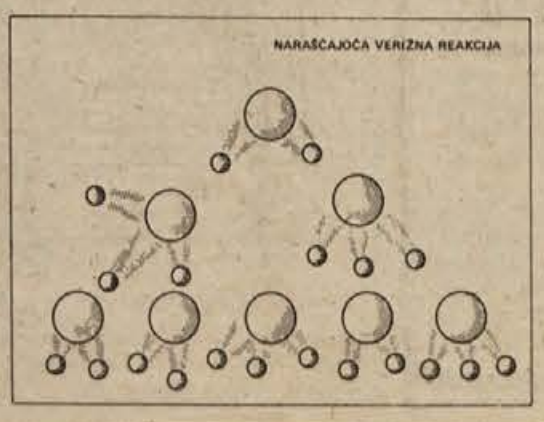

Sicer pa bi dobili dodatnih 30 mrem/leto z višinskim obsevanjem, če bi si izbrali okoli 800 m višje ležeči kraj za bivanje, torej če bi, denimo, zamenjali industrijsko mesto Hamburg s klimatskim zdraviliščem Garmisch-Partenkirchen.

41. vprašanje: Ali je možna gradnja jedrskih elektrarn v bližini mest?

Odgovor:

Načelno lahko rečemo, da glede na maksimalne doze po atomskem zakonu ni omejitev, kar zadeva gostoto prebivalstva, niti za normalno obratovanje jedrskih elektrarn niti za primer kakih motenj. Za gradnjo jedrske elektrarne v bližini mest ni ne stvarnih in ne strokovnih ovir.

Atomski zakon zahteva zaščito življenja, zdravja in stvari pred nevarnostmi jedrske energije in škodljivega delovanja ionizirajočega sevanja. To velja za vsakega posameznika ne glede na to, ali živi v mestu ali v samoti kje na deželi.

V teku postopka za odobritev se zagotovi, da bo naravna doza sevanja v okolici jedrske elektrarne med normalnim obratovanjem le nebistveno zvečana.

Obenem bo izpolnjena tudi zahteva, da bo ob primerih obvladanih motenj doza sevanja ostala pod vrednostmi, ki jih je spoznala znanost za nenevarne oziroma neoporečne.

V varnostnem poročilu mora biti za vsako napravo podrobno dokazano, da bi bili tudi pri „največji predvideni nesreči" ti pogoji izpolnjeni. Verjetnost, da se dogodi „največja predvidena možna nesreča", je pod eno stotisočinko (10^{-5}!) na leto, to pomeni, da bi na vsako obratujočo jedrsko elektrarno prišlo teoretično do ene take „največje možne nesreče" v največ 100 000 letih.

Tudi za te malo verjetne nesreče pa se pripravljajo koncepti, kako bi držali doze, ki bi jih prebivalstvo eventualno prejelo, kolikor mogoče nizko. Tako obstajajo, denimo, kot tudi pri drugih industrijskih napravah, načrti za odstranitev

To stran ste napisali sami!

Po vodo na javno stranišče

Kadar v hiši kaj zaškriplje, je prva pot k predsedniku hišnega sveta. Predsednica hišnega sveta stanovalcev v obeh stavbah ob sevniški železniški postaji Erika Flajs konec minulega tedna ni mogla natočiti niti kaplje vode iz vodovodnih pip. Delavci sevniškega Komunalno-stanovanjskega podjetja so vodo v petek namreč zaprli, ventil, ki vodo odpira, pa odstranili in zabili. Predsednici hišnega sveta so še dejali, da bodo napako pričeli popravljati v torek.

Voda izteka iz cevovoda po izjavah nekaterih stanovalcev že najmanj tri, če ne že kar 6 ali celo 8 tednov! Zakaj torej takšna ihta zapreti vodo ravno za konec tedna, ko družine najbolj potrebujejo vodo? Navsezadnje bi lahko vsak, če bi bil vnaprej opozorjen, napolnil kopalno kad in vse razpoložljive posode, da bi imel vodo vsaj za izplakovanje stranišča. Tako pa so dobili napotek: „Vodo imate v postajnem javnem stranišču!"

Hišni svet bo moral še razčistiti, kdo je dal nalog, da je treba vodo zapreti in ventil zabiti, ker plačujejo vodo iz enotnega postajnega števca po pavšalu. Morda je to ukazala stanovanjska uprava, ki je daleč v Ljubljani. Stanovalci, gre za tri družine, od katerih imata dve dojenčke, in samca, pa so seveda najbolj jezni na sevniške komunalce, ki so nalog izvršili. Z njihovimi sposobnostmi imajo namreč že slabe izkušnje, saj so pred hišo že pred leti postavili odtočni jašek meteornih vod višje od praga stanovanj!

A. Ž.

„Oglašamo se iz Puntižele"

Oglašamo se vam otroci iz počitniške kolonije Puntižela pri Puli, kjer letujemo otroci iz novomeške občine. Te prijetne počitnice na morju nam je omogočil Občinski odbor RK Novo mesto.

Tukaj nas je zbranih 49 otrok iz Škocjana, Žužemberka, Šmarjete in Novega mesta, vodijo pa nas tri vzgojiteljice. Tu smo preživeli že teden prijetnih dni. Veliko plavamo, se sončimo in igramo. Spoznali smo veliko novih prijateljev, saj v Jugoslavenskem dječjem rekreacionem centru, kakor se imenuje naše letovišče, letujejo otroci iz vseh republik. Vzgojitelji so z nami zelo prijazni. Najbolj so nam všeč kulturne prireditve, kjer se predstavijo skupine iz raznih krajev, ter športne igre. Obiskali smo tudi Pulo, s čolnom pa bomo šli na Brione.

Lepo vas pozdravljajo otroci in vzgojiteljice iz Puntižele

ROPOTAJOČIM MOPEDOM ODKLENKALO

Pod tem naslovom je bil v Delu 6. VIII. 1975 objavljen članek, v katerem je pisalo, da se bo v Ljubljani začela akcija proti vsem, ki z mopedi, minimopedi in kolesi s pomožnim motorjem povzročajo prekomeren hrup in motijo mir občanom.

Tudi novomeški mladeniči so si predelali svoje jeklene konjičke. Sneli so dušilce in ropotajo pozno v noč po Trdinovi, Ragovški in drugih mestnih ulicah. Vozijo se po pešpotih in celo pred bloki, kjer se nič hudega sluteč igrajo majhni otroci.

Menim, da bi bila tudi v Novem mestu potrebna podobna akcija, kot jo je izvedla Uprava javne varnosti v Ljubljani. Tudi Novomeščani si želimo miru in da bi se lahko naši otroci brezskrbno igrali.

J. PERKO,
Kristanova 34/5

POJASNILO KAPELSKE GODBE

Za članek „Lačni in žejni ob glasbi" iz Dolenjskega lista moramo dati naslednje pojasnilo: Kapelska godba je ob svojem jubileju poskrbela za vso propagando, program, za vse goste in nastopajoče. Za prosto zabavo in vse ostalo pa je bilo zadolženo Gasilsko društvo Kapele.

JOŽE STANIČ,
načelnik Kapelske godbe

Kdo je neprijazna zdravnica?

V sredo, 30. julija, sem proti večeru, približno ob 18. uri, zbolela za hudo drisko. Bolečine v trebuhu in črevesju niso prenehale, zato sem prosila moža, da bi me zapeljal k zdravniku. Toda lahko si predstavljate, kako nerodno je na nekaj kilometrov dolgi poti, če te bolezen dobesedno priklene na stranišče.

Tako se je mož sam odpravil po pomoč v zdravstveni dom v Novo mesto. Dežurna zdravnica je bila ravno tedaj na obisku pri nekem pacientu. Počakal je in ko se je vrnila, jo je prosil, da bi me obiskala. Neprijazno mu je odgovorila, da so obiski samo do 22. ure in da zakaj me ni pripeljal v mesto. Vprašala ga je, kdaj sem zbolela, kaj sem jedla in ali imam vročino in kje je v službi ter mu dejala, da bo moral zdravila plačati. Ni mu povsem verjela, da je v službi pri IMV v Novem mestu. Nazadnje je le napisala recept in mu dala navodila za jemanje zdravil.

Rada bi vedela, kdo je ta neprijazna zdravnica, ki je dežurala 30. julija zvečer? Govorila je srbohrvaško. Rada bi tudi vedela, od kdaj so obiski zdravnikov na dom samo do 22. ure in ali ta omejitev velja tudi za paciente, ki so hudo bolni?

Mislim, da tako ravnanje z bolniki ni ravno humano. Vsem zdravnikom in osebju zdravstvenih ustanov, ki so kakorkoli neprijazni s svojimi pacienti, naj bo zgled dr. Janžekovičeva.

Kljub vsemu pa se neprijazni zdravnici zahvaljujem za zdravila.

J. UCMAN
Veliki Cerovec 8

PROSTO DELOVNO MESTO!

AGROKOMBINAT KRŠKO, TOZD KOOPERACIJA

objavlja

prosto delovno mesto

– STROKOVNEGA DELAVCA ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA

Pogoj: kmetijski inženir s triletno prakso ali kmetijski tehnik s 5 letno prakso.
Predvideno je 3 mesečno poskusno delo.
Prijave pošljite do 30. 8. 1975 na naslov: Agrokombinat Krško, CKŽ 52".

PROSTO DELOVNO MESTO!

Odbor za medsebojna razmerja trgovskega podjetja „PRESKRBA" Krško

objavlja

prosto delovno mesto

KNJIGOVODJE

Pogoj: dokončana srednja šola z ustrezno prakso.
Prijave se sprejemajo 15 dni po objavi.

PROSTO DELOVNO MESTO!

ODBOR ZA MEDSEBOJNA DELOVNA RAZMERJA PRI OŠ MIRANA JARCA ČRNOMELJ

razpisuje
prosto delovno mesto

BLAGAJNIKA

Pogoj: srednja ekonomska šola z znanjem strojepisja.
Prijave s potrebnimi dokazili sprejemamo 10 dni po objavljenem razpisu.

Prizadevni gasilci

Gasilci iz Uršnih sel služijo lahko za vzgled, kaj se da doseči z delavnostjo in prizadevnostjo. Nedavno so si obnovili gasilski dom, lani so dobili novo motorno brizgalno, letos pa nov gasilski avtomobil. Ker so ugotovili, da je sedanji dom pretesen, so začeli zbirati sredstva za novega.

Omeniti moramo tudi delo mladih gasilcev, ki so zelo aktivni. Na veselici, ki je bila 20. julija, so demonstrirali gašenje požara z novo brizgalno, ki so jo dobili za doseženo prvo mesto na občinskem tekmovanju.

Ob tej priložnosti so bila podeljena tudi priznanja nekaterim zaslužnim gasilcem, med katerimi sta Slavko Povše in Miha Pakar prejela priznanji za 40-letno delo v društvu.

Na koncu programa je predstavnik Motomontaže Pavle Kalčič predal poveljniku društva Francu Celiču ključe novega gasilskega avtomobila, nakar se je začela vrtna veselica.

JOŽE PETRINA

Pavle Kalčič izroča ključe novega avtomobila poveljniku društva Francu Celiču.

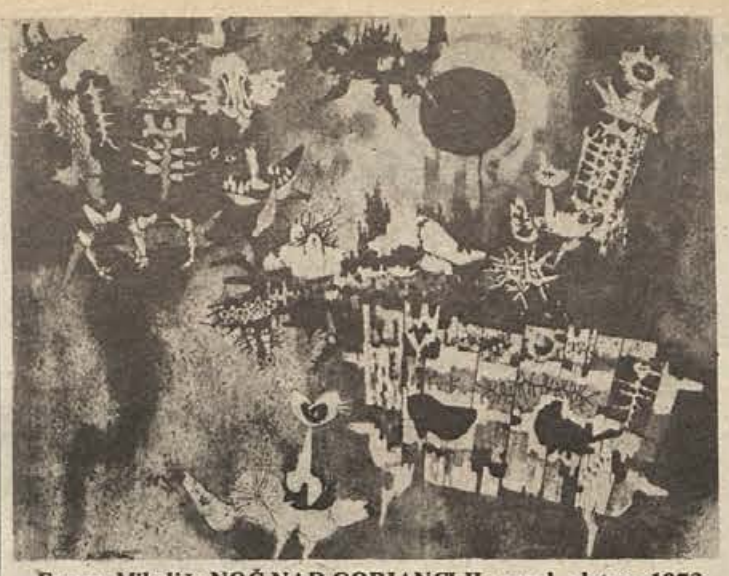

France Mihelič: NOČ NAD GORJANCI II., acryl, platno, 1973

Smo pesnikovi dolžniki

Zakaj dolenjske šole zaostajajo pri zbiranju „Župančičevega dinarja"? – Obnovitev do 21. oktobra?

Občinska kulturna skupnost v Črnomlju je lani organizirala akcijo „Župančičeev dinar", s katero je želela zbrati denar, da bi odkupila in v spominski muzej uredila pesnikovo rojstno hišo na Vinici.

V akcijo so povabili vse slovenske šole in do zdaj je denar nakazalo 305 osnovnih, 85 srednjih strokovnih in poklicnih šol, 20 gimnazij, 25 delovnih organizacij, nekaj društev in posameznikov. Kot je povedal Franc Pavlakovič, poklicni tajnik črnomaljske občinske kulturne skupnosti, se je v Župančičevem skladu zbralo 191.133, 35 dinarjev, vsota pa se bo povečala, ko bodo obljube izpolnile še ostale slovenske šole, med katerimi jih je veliko z Dolenjske.

Z zbranim denarjem so pred kratkim odkupili še pritličje Župančičeve rojstne hiše, kajti zgornji del je občina odkupila že pred sedmimi leti. Da bi bila obnovitvena dela čim cenejša, so se z udarniškimi prostovoljnimi urami lotili popravljanja hiše člani viniškega kulturno-prosvetnega društva „Oton Župančič" in delo zaenkrat dobro napreduje. Kaže pa, da bo denarja zmanjkalo. Največjo težavo predstavlja streha, ki prepušča deževnico. Zato na občinski kulturni skupnosti upajo, da jim bo na pomoč priskočila tudi republiška kulturna skupnost. Le v tem primeru se bodo načrti in želje članov viniškega društva „Oton Župančič" uresničile. Do krajevnega praznika, 21. oktobra, naj bi bili odkupljeni prostori urejeni!?

Annegret Soltau (ZRN): GLAVA I., akvatinta in jedkanica, 1974. List z 11. mednarodnega grafičnega bienala v ljubljanski „Moderni galeriji".

SLIKE MED KNJIGAMI

Ob nakupih pred skorajšnjim začetkom šolskega leta si je v novomeški knjigarni Mladinske knjige precej občanov ogledalo tudi slike z motivi Novega mesta, ki so jih sredi prejšnjega tedna za nekaj dni razstavili slikarji Ejub Begović, Marin Berovič, Janez Kovačič, Evgen Sajovic, Damir Smrdelj in Branko Suhy. Ti so bili udeleženci 5. dolenjske slikarske kolonije, ki se je končala v nedeljo.

Kultura za vse!

Na 3. ptujskih kulturnih srečanjih 19 prireditev

Avgusta in septembra bodo že tretja ptujska kulturna srečanja. Tokratni program obsega kar 19 prireditev.

Najprej bo kulturno-umetniško društvo „Njegoš" iz Cetinja priredilo večer črnogorske in druge jugoslovanske folklore. Temu bo sledila velika domača folklorna revija v Markovcih pri Ptuju. Ob razstavi akademskega slikarja Marijana Remca bo še klavirski recital bolgarskega pianista Antona Dikova in koncert znamenitih dunajskih „pojočih dečkov". Zadnje tri avgustovske dni bo že 7. ptujski festival domače glasbe.

Ob več razstavah, med katerimi bo še posebej zanimiva razstava slikarske kolonije Poetovia in letošnji začetek dela te kolonije na Borlu, bo v septembru še večer hrvaške in jugoslovanske folklore, teden jugoslovanskega filma, gostovala pa bosta tudi „Prešernovo gledališče" iz Kranja in „Komedija" iz Zagreba. Največ umetniških užitkov pa je pričakovati od večera z altistko Marijo Bitenc-Samčevo, basistom Ladkom Korošcem in pianistom Andrejem Jarcem. Velja omeniti tudi gostovanje japonskega gledališča „No-theatre".

Pester program ptujskih kulturnih srečanj, ki bodo v veliki meri zadostila kulturnim potrebam delovnih ljudi, bo omogočila tudi kreditna banka Maribor s podružnico v Ptuju, saj bo za financiranje prireditev prispevala kar 90.000 din.

T. M.

kultura in izobraževanje

podčrtano

Še ena dolenjska slikarska kolonija je za nami, peta zapovrstjo, in tudi letošnjo je denarno omogočil Novoteks. V zakladnico umetniških del, ki poveličujejo Dolenjsko z njenimi naravnimi lepotami in ljudmi, bodo odšteli nova olja, akvarele, gvaše, risbe, stvaritve najrazličnejših stilov in usmeritev. Izbor najznačilnejših del bo razstava ob dnevu republike v Dolenjski galeriji. In tradiciji bo zadoščeno.

Za danes in jutri

S čopiči in paletami so se udeleženci dosedanjih kolonij „sprehodili" vzdolž Krke od Žužemberka do Kostanjevice in zaobsegli še slikarsko zanimiv pas na obeh bregovih te dolenjske reke. Nastala je pisana galerija dolenjskih mlinov, dolenjskih domačij s propadajočimi in še kljubujočimi kozolci in ljudmi pa krajine, kakršne (tudi po izjavi slikarjev) ni nikjer drugje pod soncem. Dela, iz katerih „govori" Dolenjska s svojim današnjim obrazom, s svojo današnjo, včasih tako trepetajočo dušo, imajo poleg umetniške tudi dokumentarno kulturno-zgodovinsko vrednost. Gre torej za dela, ki jih je vredno videti tako danes, kot jih bo jutri in ki so nedvomno zanimiva za večji krog obiskovalcev, kot ga tvori občinstvo Dolenjske galerije.

Zatorej se sam od sebe ponuja predlog za oblikovanje razstave, ki bi začela krožiti po dolenjskih razstaviščih, razstave, ki bi jo bilo možno napraviti iz del, nastalih v eni ali več kolonijah. Prav gotovo bi kazalo razmisliti tudi o neke vrste stalni razstavi dolenjskih slikarskih kolonij, ki bi jo, ob kritičnem pretresu del vseh dosedanjih udeležencev, tudi lahko oblikovali.

J. JUST

Mali kulturni barometer

SPREJEM – Deset slikarjev, med njimi osem akademskih, ki tokrat ustvarjajo v 5. dolenjski slikarski koloniji v Novem mestu, je 6. avgusta sprejel tudi predsednik novomeške občinske skupščine Jakob Berič in se z njimi dalj časa pogovarjal.

ZBORNIK IN MONOGRAFIJA – Z dveletno zamudo je pred kratkim vendarle izšel Ptujski zbornik. V tisku je že tudi monografija Ptuja z okolico. Štirideset strani besedila, ki bo dokaj podrobno predstavilo ta konec Slovenije, bo dopolnjevalo več kot sto slik, tudi barvnih.

KOLONIJA SAMOUKIH SLIKARJEV – V Seliščih se je 3. avgusta začela druga strokovno-izobraževalna kolonija, ki se jo je deset dni udeleževalo dvajset slikarjev samoukov iz cele Slovenije. Ob ustvarjanju so udeležencem predavali tudi znani akademski slikarji. Prvo predavanje o razvoju evropskega krajinskega slikarstva je imel dr. Cene Avguštin. V Seliščih je bila v galeriji „Domačija" hkrati odprta tudi prodajna razstava del lanskih udeležencev kolonije.

PONATIS – V 88. številki Prosvete, glasilu slovenske narodne podporne jednote, ki izhaja v Chicagu, je bila v celoti ponatisnjena pesem „Tja, kjer teče bistra Zila", ki jo je napisal Novomeščan Janez Kolenc in je bila pred meseci prvič objavljena v Dolenjskem listu.

PRODAJNA RAZSTAVA – Po že precej uspelih prodajnih razstavah so 5. avgusta v prodajni galeriji Mladinske knjige „Labirint" v Ljubljani odprli istonamensko razstavo grafik Vladimira Makuca iz Solkana pri Novi Gorici. Makuc se je ljubiteljem likovne umetnosti predstavil že z več samostojnimi razstavami in sodelovanjem na mednarodnih razstavah, zato je pričakovati, da bo zanimanje za njegove grafike precejšnje.

PROSTA DELOVNA MESTA!

OSNOVNA ŠOLA ADAM BOHORIČ BRESTANICA

razpisuje
prosto delovno mesto

UČITELJA ZA TELESNO VZGOJO

PRU ali P za nedoločen čas,
in objavlja prosta delovna mesta za nedoločen čas:
– ŠOFERJA D KATEGORIJE, KI BI OPRAVLJAL TUDI DELO HIŠNIKA,
– VARUŠKE V VVZ, KONČANA OSNOVNA ŠOLA TER VESELJE IN SPOSOBNOSTI ZA DELO Z OTROKI,
– KUHINJSKE POMOČNICE,
– SNAŽILKE
Pismene prijave pošljite v 10 dneh po objavi.

NOVO GOSTIŠČE V DOLENJSKIH TOPLICAH

Nemalokateri popotnik, ki po daljšem času pride v Dolenjske Toplice, to naše idilično zdravilišče, je presenečen, ko na mestu, kjer je prej stala topliška osemletka, zagleda novo, rdeče-belo poslopje. To je stavba novega gostinskega obrata v sklopu zdravilišča, imenovanega Rog.

Objekt take vrste so Dolenjske Toplice že dolgo potrebovale. Ko so potrebe prerasle zmogljivosti stare šole in so na drugi strani potoka zgradili novo, se je ponudila priložnost, da bi to še dobro ohranjeno poslopje preuredili v gostinski objekt. V takem lokalu bo bolj domačno, kot bi bilo v kakšnem modernem objektu.

Objekt take vrste je bil potreben iz več vzrokov. Gostje so se velikokrat pritoževali zaradi glasbe na vrtu restavracije in zaradi glasnih gostov. Tudi zmogljivosti kuhinje niso več zadostovale. Zunanji gostje so morali večkrat dolgo čakati, ker imajo zdraviliški prednost.

Sedaj vseh teh „problemov" ne bo več. Glasba bo odslej na vrtu nove restavracije, tako da ne bo motila miru in počitka željnih gostov. Tudi prostora bo sedaj za vse lačne goste dovolj, pravtako pa je na voljo nova kavarna. Ker je objekt blizu kopališča, bo to ugodno za kopalce. Dobili bodo posebne propustnice in tako bodo lahko kar med kopanjem odhajali jest v restavracijo.

Novo gostišče je verjetno eden najlepših tovrstnih objektov na Dolenjskem. Že zunanji videz je privlačen, notranjost pa je izredno lepa.

V obratu so trije gostinski prostori, vsak za svoj namen, vsak zanimiv in po svoje opremljen. V pritličju je en sam prostor – pivnica.

Ko vstopi človek vanjo, najprej opazi barvasta stekla na oknih, ki spominjajo na vitraje iz cerkva. Za obokan strop je upravnik zdravilišča tov. Plut dejal, da je bil prej ometan, pri obnavljanju pa so omet odstranili in prikazal se je lep strop iz zidakov, ki so ga pustili takega, kot je. Zanimiva v pivnici je tudi lesena oprema z masivnimi in težkimi stoli in mizami.

V prvem nadstropju pa sta druga dva gostinska prostora: kmečka soba in kavarna. Kmečka soba je najlepši prostor v novem gostišču. Vsa oprema z detajli kot tudi v ostalih prostorih, je ročno narejena. Stoli, mize, klopi so vse iz macesnovega lesa in delujejo pristno slovensko. Zanimivo je ogledalo, včasih last grofa Auersperga. Za večjo domačnost je poskrbela tudi velika stara peč, ob kateri se bodo ljudje radi pogreli. Ta soba je namenjena zaključenim družbam.

Kavarna je velika pridobitev za Dolenjske Toplice. Prvenstveno so jo naredili za stacionirane goste, da pa bi bila bolj izkoriščena, bo služila tudi za zaključene družbe, bankete, poročna kosila in podobno.

Gostom postrežejo tudi na velikem vrtu, ki sprejme do 300 gostov. Tu vsa dela še niso končana. V delu sta še okrogla hišica za pečenje jedi na žaru in oder s prostorom za shranjevanje instrumentov.

Posebej pa moramo omeniti kuhinjo. V izredno moderni kuhinji lahko pripravijo naenkrat do tristo obrokov. Na voljo so v glavnem same specialitete. Ob vsakem času se lahko dobi več vrst divjačine, rečne ribe, morske ribe in raki, purani, razna domača jedila, vsa jedila na žaru (tudi odojek in jagenjček) in vrsta drugih dobrot.

Cene so iste kot v stari restavraciji in so zmerne. Tako stane naprimer pečen odojek s prilogo 40 din, puran z mlinci in prilogo 40 din, divjačina s prilogo 40 din, fondu 80 din . . . Šefica novega gostišča Cvetka Bučar je dejala, da bo delo v kuhinji steklo s polno paro šele v jeseni, ko bo gostišče dokončno narejeno.

Gostišče Rog pa je le ena od etap bodočega razvoja tega zdraviliškega kraja.

Staro šolo v Dolenjskih Toplicah so preuredili v moderno gostilno

V kavarni je 88 sedežev

Lepo opremljena kmečka soba

Najbolj je obiskana pivnica

salon meblo

uniles MEBLO

KARLOVAC
rakovac bb
tel. 262-65 047

PRODAJNA RAZSTAVA POHIŠTVA MEBLO V ČRNOMLJU

V DIJAŠKEM DOMU

OD 16. 8. DO 22. 8. '75.

Deset mojstrov - eno mesto

V pehanju za vsakdanjim kruhom in dobrinami mnogokrat, če ne celo kar vsak dan, gremo skozi Novo mesto, preko Krke, po ulicah in uličicah našega mesta kakor slepci. Ne opažamo čudovite palete zelene barve, svetlobe in senc, ki se poigravajo na površini Krke, ne preseneča nas starinskost ulic, igra senc na stenah hiš, skladnost oblik streh, vzvišenost kapiteljske cerkve, vpetost hišic v skale Brega. Mislimo, da mesto poznamo, ker pač živimo v njem in dihamo z njim.

Toliko bolj smo zato presenečeni, ko na kakšni sliki zagledamo motiv Novega mesta in nam ta stari znanec nenadoma pokaže obraz, ki nas preseneti, obraz, ki ga nismo vajeni, a vendar začutimo, da prav takšnega tudi resnično ima. Taka presenečenja nam letos, že petič po vrsti, pripravljajo udeleženci Dolenjske slikarske kolonije, kajpak spet po zaslugi in razumevanju naše tekstilne tovarne Novoteks.

Letošnje Dolenjske slikarske kolonije so se udeležili: domačina Branko Suhy (letos je dobil naziv akademskega slikarja) in Marin Berovič, Ejub Begović iz Trebinja, kjer ima Novoteks svoj obrat, Ljubljančani Evgen Sajovic, Janez Kovačič, Čoro Škodlar, Jože Centa in Damir Smerdel ter Škofjeločana Boris Jesih in Pavle Florjančič.

Vsi slikarji po vrsti so si bili edini, da je kolonija odlično organizirana, da imajo zelo dobre pogoje dela ter da jih Dolenjska izredno privlači in navdihuje. Marsikateri med njimi so v desetih dneh kolonije toliko vzljubili ta košček naše domovine, da so sklenili, da se bodo tudi samostojno še kdaj oglasil s čopiči in platni pri nas.

KJE SE SKRIVAJO?

Tema telošnje kolonije je bila „Novo mesto in njegovi prebivalci". Ko sva dobila v uredništvu naročilo, da narediva nekaj intervjujev z udeleženci kolonije, sva mislila, da jih ne bo težko najti. Toda najin križev pot se je začel povsem drugače. V zgodnjih jutranjih urah, ko se je nad Krko še vlekla tančica megle, sva se potikala po bregovih in iskala slikarje na točkah, za katere sva menila, da ponujajo najlepše poglede na Novo mesto. Žal jih nisva našla, zato sva se odpravila na ulice, vendar z nič boljšo srečo.

Šele sonce, ki je predrlo jutranje meglice, je privabilo slikarje na dan iz njihove postojanke „Pri vodnjaku". Kmalu sva ugotovila, da sva naredila napako z jutranjim obhodom. Sonce je namreč največji zaveznik krajinarjev, saj da pokrajini največje barvno bogastvo. Borisa Jesiha sva ujela pri zajtrku, ker je sam rekel, da ga na terenu ne bova mogla najti.

„Letos sem že drugič v Dolenjski slikarski koloniji," je povedal. „Lani mi je bilo tako všeč, da sem se še enkrat prijavil. Vsakemu slikarju je sprememba okolja potrebna. Z njo si slikar obogati siceršnje razmišljanje o pokrajini. Zame je morda pomembno to, da bom tokrat poskušal namesto čiste pokrajine vnesti v svoje slike mestno veduto. S samim nadaljnjim delom se bo pokazalo, v kakšni meri je to možno. Moje slikanje je namreč takšno, da rad eksperimentiram. Slika po mojem pojmovanju sestoji iz dveh delov: realnega in abstraktnega. Oba dela sta si enakovredna in se morata zlivati v celoto. Prav izbira abstraktnih elementov, ki jih vnašam v svoje slike, lahko da umetnini nove značilnosti."

SLIKAR NA VRTU

Jožeta Cento, slikarja iz Ljubljane, ki pa je po rodu pravi Dolenjec, saj se je rodil v Ribnici, sva našla na vrtu restavracije „Na bregu". Še predno sva ga kaj vprašala, je hudomušno pojasnil, da se je tja spravil zato, ker je lahko v senci, ima dober motiv za slikanje, pa še pivo mu je takoj pri roki.

Povedal je, da si je v Dolenjsko slikarsko kolonijo izrecno želel priti, ker ga Dolenjska prav priteguje.

„Veste, pri slikanju pokrajine je treba hitro delati. Svetlobni pogoji se menjajo iz ure v uro in iz dneva v dan. Moj način slikanja je delo na kraju samem, ker tako pojmujem tudi pošten odnos do slikarstva. Raje sem slab slikar kot odličen dekorater."

Centa je še povedal, da ga delo v šoli, kjer poučuje likovni pouk, obremenjuje in da se vsako leto znova zaklinja, da bo poučevanje pustil in se posvetil res samo slikanju. Nad Novim mestom je bil navdušen in zatrjeval je, da se bo sem še vračal.

Janez Kovačič je postavil platno tudi na vrtu, vendar na nasprotnem bregu Krke. Ta prostor si je izbral že lani, a bogastvo motivov se mu zdi neizčrpno. Velja za zelo pridnega slikarja, pa tudi odločnega, da zadani načrt izpolni. Lani je naslikal 20 platen, letos jih želi naslikati prav toliko.

„Čeprav sem v koloniji že drugič, mi še vedno daje veliko novega. Dolenjska je nekaj posebnega. Izredno bogastvo zelene barve je na Dolenjskem edinstveno, nikjer drugje ni mogoče najti toliko odtenkov te barve. Res je slikanje z zeleno barvo težavno, ker ima barva majhen razpon, a človek zaužije toliko več zadovoljstva, ako mu slika uspe. Prav v dolenjski pokrajini sem dobil veliko dragocenih izkušenj, zato mi je ta dežela še posebno pri srcu."

DOLENJSKA KOT FRANCOSKA KRAJINA

Ob bregu Krke se je v visoko travo skoraj skril Pavle Florjančič. Za slikanje si je izbral motiv, ki so ga obdelali že mnogi slikarji in je še posebno znan z Jakčevih grafik – pogled na frančiškanski samostan.

Florjančič letos živi prvo leto kot svobodni umetnik. Še lani je učil v šoli likovni pouk, toda želja po slikanju, ki ga je privlačilo že od mladih nog, je bila močnejša in odločil se je, da bo samo slikal.

„Človek se mora odločiti: ali eno ali drugo!" je zatrdil. „Odločitev ni bila težka, čeprav vem, da me na novi življenjski poti čaka nekaj negotovosti zaradi pogojev, v katerih dandanašnji slikarji žive."

Florjančič pravi zase, da s slikanjem podaja osebno interpretacijo pokrajine ter da vse bolj daje veljavo tudi predmetu. Pri delu je temeljit, tako da posamezno sliko dopolnjuje in dokončuje dlje časa. Temeljit pa je tudi pri opazovanju, zato novo okolje počasneje ovbladuje. Za kolonijo meni, da mu pomeni prave slikarske počitnice. Dolenjska pokrajina se mu zdi zanimiva in je prepričan, da nekateri vtisi, ki jih je dobil tu, ne bodo zbledeli.

Nedaleč od Florjančiča je pod zidove tovarne „ELA" postavil platno Damir Smerdel, novopečeni akademski slikar iz Ljubljane, sicer sin zagrebškega Slovenca. Tedaj je povedal, da še ni bil v nobeni koloniji in da tudi razstavljal še ni samostojno.

„Moja glavna usmeritev in iskanja sta pokrajina in tihožitje. Se pravi, da sem realist. Krajino sem do sedaj velikokrat slikal, vendar tako težke in zahtevne za slikanje, kakor je Dolenjska, še ne. Lahko bi jo primerjal s Provanso. Tu delam pretežno študije, ves čas dojemam in zbiram vtise, ki jih bom kasneje dodelal. Šele na razstavi bom pokazal, zakaj sem bil v koloniji. Naj dodam, da kolonije nisem vzel kot delo po naročilu, prav tako me tudi ne moti, da slikam že večkrat obdelan motiv. Vsak slikar vidi pač s svojimi očmi."

„DOLENJSKA ME OPIJANJA"

Ta dan sva večkrat prečkala naš starikavi in bolehni most, ne da bi odkrila Ejuba Begoviča, za katerega so nam povedali, da mora biti pri mostu. Slikar iz Trebinja pa naju je potegnil za nos – bil je namreč pod mostom.

„Sem me je zanesla želja po miru, da se naužijem zelenja, ki ga v svojem kraju nimam. Dolenjska me naravnost opijanja. Za pogled na mesto, ki sem ga tu našel, bi se odpovedal tudi kosilu. Slikanje tukaj je počitek. Ne utruja me, delal bi od jutra do večera. Vsem slikarjem priporočam, da od časa do časa menjajo okolje, ker se tako izpopolnjujejo. Znano je, da je Van Gogh naslikal svoja najboljša dela na jugu Francije, ne pa v svoji domovini."

Tudi Begoviča je Dolenjska prevzela tako, da se je zaobljubil, da bo še prišel k nam. Če ne zaradi drugega, pa zato, ker se mu zdi, da mora nadomestiti zaradi dežja izgubljeni dan v letošnji koloniji. Izrazil je tudi željo, da bi v enem letu pripravil samostojno razstavo v Novem mestu. Zatrdil je, da se po drugem bivanju v Dolenjski slikarski koloniji počuti že pravega domačina.

Prilezla sva izpod mosta in ravno ujela Evgena Sajovica, ki se je odpravljal iskat drug motiv. V hitrem pogovoru na pločniku je povedal: „ Najbolj me je pritegnil Glavni trg, del mesta pri Ljubljanskih vratih in sploh vse ozke ulice, skratka mestna arhitektura. Novo mesto je slikarsko neizčrpno in nudi še vedno ogromno motivov, čeprav sta iz njega zajemala snov za svoja najboljša dela že Jakac in Lamut."

SLIKANJE OB BRONASTIH PEVCIH

Vsi so videli Čora Škodlarja, a nihče ni vedel, kje je. Medtem ko sva ga iskala po ulicah, ob bregovih, na Marofu, v Ragovem logu, je on mirno slikal v zračnih višinah – v kapiteljskem zvoniku. Tu je odkril najlepši pogled na mesto in Trško goro, našel pa je tudi mir pred radovedneži in čas za študij motiva, saj po njegovem prepričanju dobra slika lahko nastane le s temeljitim opazovanjem in delom.

„Ravno zato mislim, da je deset dni, kolikor kolonija traja, premalo in preveč," je dejal. „Premalo za temeljito spoznavanje mesta, preveč za površno slikanje. V slikarstvu je toliko svetlobnih in drugih problemov, da jih slikar v svojem življenju ne more niti zaobjeti, kaj šele obdelati. Zato mislim, da se slikarstvo ne more nikoli izčrpati."

Škodlar je še posebej pohvalil delovni kolektiv in vodstvo „Novoteksa", ki že peto leto omogoča kolonijo. Poudaril je, da je hvalevredno predvsem to, da kolonija dokazuje kulturno zrelost ljudi v industriji. Premalo je ukvarjati se samo s tehnološkimi vprašanji, kar mnogokje počenjajo. Tudi kulturi je treba dati nekaj veljave.

Podobno je o koloniji povedal tudi Novomeščan Branko Suhy, ki je bil v koloniji že četrtič. V tem času je spremenil pogled na kolonijo; vse bolj mu pomeni resnično možnost, da v nji odkrije nove možnosti slikanja.

„Na naravo gledam drugače. Krajinam poskušam dati predmete iz vsakdanjega življenja, ker se mi zdi, da krajina na ta način oživi. H krajini se vedno znova vračam, čeprav me zelo privlači tudi grafika."

DELOVNI PONOČNJAK

Ko gredo slikarji spat, se delo za Marina Berovića šele začne. Berovića namreč privlačijo nočni motivi mesta. Midva sva ga našla sicer podnevi, ko je delal načrte za svoje nočno slikanje.

„Morda je moje početje res malce nenavadno," je povedal, „toda igra luči in teme je moj svet, ki bi ga rad upodobil. Poleg tega imam ponoči veliko miru, nagajajo mi le psi in pa seveda včasih pride do nesporazuma, ker ljudje menijo, da imam kakšne zle namene. Drugače pa sem zelo vesel, da sem prišel v kolonijo. Počutim se počaščenega, saj nisem poklicni slikar, pa tudi slikanja se nisem učil na akademiji. Zame je kolonija zelo koristna izkušnja."

Zajela sva samo trenuten utrip Dolenjske slikarske kolonije, veva pa, da bo njeno pravo vrednost lahko spoznal in našel vsakdo, ki bo obiskal razstavo del, ki so v tej koloniji nastala.

M. MARKELJ
I. ZORAN

Branko Suhy

Jože Centa

Boris Jesih

Evgen Sajovic

Janez Kovačič

Ejub Begović

Marin Berović

Pavle Florjančič

Damir Smerdelj

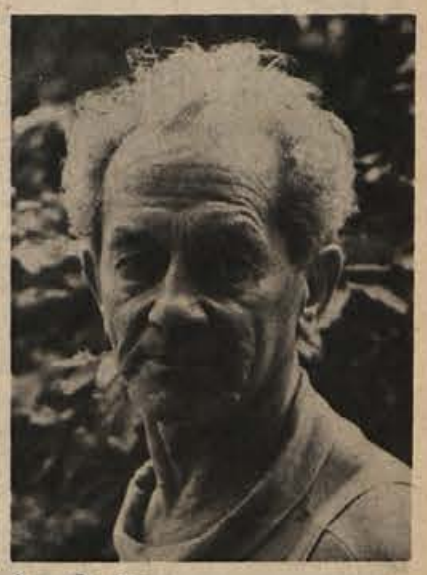

Čoro Škodlar

J. SPLICHAL: POT DO ZLATA

Niso se še polegli komentarji vzhičenja nad novim uspehom jugoslovanske košarke – urugvajski tisk je na primer Daneua imenoval veličastni kapetan – že smo šli v finsko mesto Helsinke. Trener Žeravica je odpeljal kalit mlado reprezentanco, v kateri ni bilo obeh nosilcev igre – Daneua in Koraća.

In še enkrat smo se prepričali, kako blizu je v športu Olimp od najglobljega prepada. Zmaga z Belgijo, poraz s Čehi, zmagi nad Španci in Nizozemci, poraz z Romuni, zmaga s Finsko, nov poraz s Poljaki in ob zaključku prvenstva zmagi nad Francozi in Španci. Vse skupaj je zadostovalo za deveto mesto – slabšega uspeha nismo v evropski konkurenci zabeležili od svojega prvega nastopa! Če bi ne bila košarkarska organizacija tako čvrsta in enotna, bi tak potres lahko naredil ogromno škode. V nogometu bi na primer zvezni trener po taki katastrofi skoraj gotovo moral zapustiti krmilo reprezentance. V košarkarskih vrstah pa so analizirali igro in napake – in tako je neuspeh, naj se še tako čudno sliši, pravzaprav pomagal k novim uspehom. Hkrati je reprezentanca vendar upravičila osnovno zamisel: mladi so se kalili in tudi prekalili, kar so dokazali naslednjyleto v glavnem mestu Mehike na olimpijskih igrah.

Olimpijske igre v Mehiki. Košarkarska reprezentanca ima en sam cilj: osvojiti medaljo! Samo olimpijska medalja še manjka v košarkarskih vitrinah! Na kolenih so Panama, Portoriko, Senegal, Italija (zares večni tekmeci – tokrat so izgubili v podaljšku kot pozneje še enkrat, v Španiji), Španija in Filipini. Izgubili smo z Američani. Polfinale: Sovjetska zveza – Jugoslavija. Z naše strani so pritekli na parket mehiške olimpijske dvorane Korać, Maroević, Rajković, Cvetković, Daneu, Čosić, Čermak, Skansi, Ražnjatović, Plečaš, Žorga in Šolman.

Bila je to dramatična tekma, nedvomno najbolj napet košarkarski obračun v Mehiki. Ob polčasu smo vodili za štiri koše. Kako malo je to, dokazujejo olimpijske igre v Rimu, ko so Američani proti nam dali štiri koše v treh ali petih sekundah! In tako je zagrizen boj potekal do konca. Vodimo 61:60, toda Sovjeti imajo žogo. Tudi če bodo dali koš, bo še ostalo nekaj sekund za naš napad! Redko se zgodi, da sovjetsko ekipo, ki deluje kot dobro podmazan stroj, zagrabi panika. V Mehiki jih nedvomno je, saj so zadnjo priložnost slabo izkoristili in se odločili za met iz težkega položaja. Ni bilo koša, naši imajo žogo. Nekdo je naredil osebno napako nad Cvetkovićem; Sovjeti so menili, da ima najmanj živcev, da bi dosegel koš. Še imajo priložnost . . . Cvetković mora dvakrat metati – lahko doseže še dve točki, lahko tudi nobene! Žeravica vzame minuto odmora – če „Cvele" obakrat zadene, pustite, da dajo Sovjeti koš, če zadene enkrat, vsi v obrambo in v borbo, da ne dobimo koša. Če zgreši – potem se borimo še bolj nepopustljivo . . .

To so bili odločilni trenutki. Cvetković je bil – to so lahko videli tudi milijoni gledalcev ob televizorjih – očitno živčen. Tedaj je k njemu pristopil Daneu, ga potrepljal in mu rekel: „Zadel boš! In tudi če boš zgrešil, bomo zmagali!"

Cvetković je obakrat zadel. Sovjeti so v zadnjih sekundah še dali koš, toda zmagali smo mi – 63:62. V finalu nam je zmanjkalo moči proti Američanom, ki so nas premagali 65:50. Toda srebrna olimpijska medalja je bila naša. To je bila prva in za zdaj še edina olimpijska medalja košarkarjev Jugoslavije.

Pravijo, da bomo naslednjo osvojili 1976 v Montrealu . . .

(se nadaljuje)

Dolenjski list pred 20 leti

Prvi civilni krst

V SEJNI DVORANI mestne občine Novo mesto je bila dne 3. avgusta dopoldne majhna svečanost, prva te vrste v Novem mestu: civilni krst otroka. Ko bi se zavedala, da je prva v Novem mestu deležna socialističnega krstnega obreda, je bila mala Devana ves čas tiho, toda zvedavo je mežikala izpod svojih oblačilc.

STANOVANJSKO VPRAŠANJE je čedalje hujše. Rešiti ga bo mogoče samo z novimi gradnjami. Tega se zavedajo podjetja in ustanove, pa tudi prosilci sami. Huda stanovanjska stiska in želja po lastnem kotičku sili ljudi, da iščejo sredstva in možnosti za gradnjo stanovanjske hišice. Mnogi si skušajo postaviti dom z lastnimi sredstvi, ki jih dobe od koderkoli.

DRAGA KOMEDIJA z dograjevanjem zadružnega doma v Predgradu se nadaljuje. Najprej nekaj napravijo, potem to podro in pričnо znova. Na domu je bilo prej pet dimnikov, katere pa so podrli in sezidali druge. V dvorani so bile že postavljene lončene peči, toda tudi te so sedaj odstranili in bodo postavili druge.

NOVOMEŠKI NOGOMETNI klub „Elan" je pričel spomladi graditi nogometni stadion na desni strani Krke pri pralnici peska. Zaradi pomanjkanja denarja so dela prenehala. Ostala je razrita zemlja, na kateri se sedaj bohoti osat, ki s semenom zalaga okoliške njive.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 12. avgusta 1955)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Pepelu podoben prah na trtah

(Že lansko) in predlansko leto zapazila se je grojzdna plesnoba po dolenjskih vinogradih tudi na brajdnih trtah sem ter tje, posebno na zelenikah. No, v taki meri kakor letos, se pa v prošlih desetih letih še ni zapazila. Skoraj na sleherni domači trti – na ameriških ne – se v gotovih legah lahko opazuje. Na posameznih jagodah vidi se namreč nek siv, pepelu podoben prah. Najdejo se tudi grojzdi, kateri so čez in čez s prahom obdani, prevlečeni. In ako se tak grojzd povoha, razodeva nek neprijeten duh spominjajoč na ribji duh. Ta prah je ravno grojzdna plesen ali glivica.

(Reja prašičev) je že od nekdaj na Dolenjskem razširjena, postaja pa sedaj, ko smo dobili železnico, čim dalje bolj važna, ker se je z železnico odprla dobra pot za izvažanje prašičev. Po poročilih se je lani izvozilo prašičev za 75 tisoč goldinarjev le iz Dolenjskega. Koliko se jih je pa doma poklalo in poprodalo? To nas mora spodbujati, da se še bolj poprimemo tega.

(Zadnjo nedeljo) imeli smo v Notranjskih Rovtah prav viharno vreme s hudo uro. Bliskalo, grmelo in treskalo je silno, da je bilo strah. Bali smo se najhujšega, toče, toda bog nas je obvaroval te nesreče. Lilo pa je celo noč tako silno, da je voda po polji in po cestah precej škode naredila. V bližnji fari Zavratec je treščilo v kozolec in ga zažgalo.

(Nezgoda.) V Komarni vasi, fare Čermošnjice, popravljal je 21 – letni J. M. samokres, ne vedoč, da je nabasan; nevarno orožje se je sprožilo – krogla in nekaj šiber šlo je imenovanemu v prsi – ter ga tako nevarno ranilo.

(Dirka.) Povodom konjske dirke v Št. Jerneju bo dirkališče odprto vsaki dan, da se zamore konje za dirko vaditi.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 15. avgusta 1895)

PO SVETU OKOLI

COUSTEAU IN MROŽI – V ameriškem časopisu „Dallas Herald" so takole najavili 13. epizodo serijske oddaje „Morje okoli nas": „Ob 20. uri parjenje mrožev. Nastopajo J. Y. Costeau in njegova ekipa." Hudimana, nismo vedeli, da je znameniti francoski raziskovalec širnih morij kar nenadoma postal – mrož!

KAKO TO? – Pred dnevi je francosko združenje proizvajalcev papirja objavilo „radostno vest", da je potrošnja papirja v velikem porastu. V prvem letošnjem trimesečju je bilo porabljenih kar 25 odst. več papirja kot v enakem obdobju lani. Glede na to, da v Franciji domala vsak teden propade vsaj en časopis, je „radostna vest" nekoliko dvoumna. Kaj pa, če časopisi propadajo zaradi previsokih cen papirja?

TEMELJITOST PA TAKA! – Ko se je Američanka Julia Lawson vrnila v rodno Atlanto s potovanja po Evropi, je hitro ugotovila, da je imela „na obisku" vlomilce. Neznanci so odnesli zbirko umetniških slik, stilno pohištvo, dragocen nakit, kopalno kad, straniščno školjko in umivalnik, napravo za centralno ogrevanje, vse električne naprave in celo – hišno streho! Temeljitost pa taka!

CARINA NA ŠVICARSKI NAČIN – Pred pol leta je švicarska carina sprejela predpis, da smejo Švicarji, ki se vračajo v domovino, „uvoziti" samo pol litra žganih pijač. Zdaj so predpis preklicali in spet je dovoljeno „uvažati" cel liter viskija, vodke, konjaka itd. Zakaj? Zato, ker so Švicarji prej pol litra pijače popili, tako zadostili predpisu in prihajali na mejne prehode – popolnoma pijani!

IZOBČENCI – Trije policaji in sodnik iz Palestrine v Italiji so bili izobčeni iz katoliške cerkve zategadelj, ker so s službenim dovoljenjem za preiskavo brez odobrenja cerkvenih oblasti vstopili v neki ženski samostan. Niso hoteli dvoriti prečastitim sestram, hoteli so samo preveriti resničnost obtožbe, da sestre ilegalno šivajo obleke za neko mestno tovarno konfekcije. Izobčenci so ugotovili, da so se prečastite dejansko šle šivilje; to pa je povzročilo stavko v omenjeni tovarni. Nelojalna konkurenca!

RAZBORITI TAKSISTI – Okoli 1300 bruseljskih taksistov je pred nedavnim demonstriralo zoper najavljen zakonski predpis, da morajo tudi vozniki taksijev nositi varnostne pasove. Pripravili so neskončno povorko avtomobilov, hupali in mahali s transparenti, na katerih je pisalo: „Francova Španija ima garoto, Anglija ima vešala – nam pa hočejo dati pasove!" Taksisti trdijo, da bodo s pasovi postali še lažji plen razbojnikov, saj se ne bodo mogli hitro braniti. Morebiti imajo pa celo prav!

POVRŠNOST – V mestni upravi Londona je prišlo do malega škandala, ko so mestni očetje izvedeli za veliko površnost v sistemu londonskih podzemnih železnic. Tehnična služba slednjih je namreč naročila osemdeset novih vagonov in izdelovalcu poslala lastne načrte. Ko so bili vsi vagoni gotovi in dostavljeni, se je izkazalo, da so za pol metra previsoki, da bi lahko vozili skozi tunele podzemnih železnic.

Šolska klop – točilna miza

Pijani otroci v ameriških šolah – Piti je dovoljeno

„Tega danes ni v šolo, ker ima zelo hudega mačka!" To je stavek, ki v ameriških šolah ni redek. Ted, 13-letni šolar, je namreč v nedeljo vzel že običajni „six-pack" (paketek s šestimi konzervami piva) in ga tudi lepo spil, medtem ko je s tovariši gledal film. Nič čudnega, da je potem v ponedeljek, ko bi moral v šolo, trpel za pijansko boleznijo in se mučil s slabostmi, ki jih prinaša maček.

In ni edini. Sociologi opozarjajo na nevaren porast pitja alkoholnih pijač med šolsko mladino. Otroci se opijanjajo celo med poukom. V ta namen so našli že marsikateri trik: pomarančo namočijo v viski in jo med poukom sesajo, na straniščih imajo skrite steklenice in jih hodijo praznit, v steklenicah za sokove nosijo s seboj žgane pijače, ki so jih pobrali iz družinskih bifejev . . . Potem se pri pouku bedasto smejijo, spe na klopi ali dajejo neumestne pripombe. In ti pijanci so stari od enajst do šestnajst let.

Sociološka bomba, ki je hujša od atomske – tako je ta pojav označil psihiater Frank Seixas. V svoji analizi govori, da se mladi in najmlajši vse bolj odvračajo od mamil in se raje omamljajo z alkoholom. Mamila so zakonsko prepovedana, alkohol pa ne; v trgovinah je dovoljena prodaja alkoholnih pijač mladoletnikom. Te pravice se na veliko poslužujejo. Analiza govori o 3,5 odstotkih mladoletnikov, ki so že kronični alkoholiki.

Ali je kakšna rešitev? Seixas pravi, da bo mogoče ta škodljiv pojav zavreti šele takrat, ko bo družba spremenila svoj odnos do pitja, šele takrat, ko uživanje alkohola ne bo več obvezni spremljevalec družabnosti.

Švicar Andre Bula na smučanju v Sahari.

Na smučanje v puščavski pesek

Smučati na pesku je bolj enostavno kot mislimo

Navajeni smo na smučanje in najrazličnejše športne igre na snegu. Švicarjema Rolandu Dougodu in Andreu Bulau pa je smučanje v švicarskih Alpah že presedlo. V svoj spaček sta zložila najpotrebnejšo prtljago, filmske kamere in smuči in krenila v Tunis.

Svojo pustolovščino sta začela v okolici mesta Dous v južnem Tunisu. Žičnico je zamenjala kamela, snežne planjave pa širne planjave peska. Le smuči so ostale iste, kot sta jih doslej uporabljala pri smučanju v svoji domovini.

Pesek sicer ni moker ali suh kot sneg, lahko pa je premehak in smuči se pogrezajo preveč globoko. Peščeni sneg se jima je zdel najboljši v Buhari, kjer sta se nekaj dni vzpenjala na 300 metrov visoke bregove in se spuščala navzdol pri nagibu 70 stopinj s hitrostjo 50 kilometrov na uro. Neka razlika med smučanjem po snegu in med smučanjem po pesku pa vendar je; padci so v drugem primeru bolj boleči in povzročajo zoprne odrgnine, ki močno pečejo. Zato švicarska smučarja priporočata vsem, ki nameravajo poletne mesece, ko v Alpah ni snega, presmučati v Tunisu, da vzamejo s seboj poleg potrebne opreme tudi precej ribje masti.

Nič čudnega ne bo, če bomo v eni od prihodnjih številk našega časopisa prebrali, da sta dva domačina iz Tunisa vrnila švicarjema obisk in preplezala Alpe s kamelama.

Zamudniki

Vsak dan gledam okoli sebe enkrat sonce, drugič dež, pa si pravim: „Kar v Struge pojdem, tam ima dež mlade, pa tudi jurčki tam radi rastejo, akoravno je poletna bera že mimo."

Dolga je pot z Notranjske preko Blok tja v Dobrepoljsko dolino. Marsikateri mladenič se bo temu zarežal, ker je vajen z avtom skočiti v enem popoldnevu v Trst in nazaj. Midva s kobilico pa prideva le počasi cika coka po prašni cesti do cilja in še počivati morava nekajkrat vmes.

Po vaseh ni bilo ljudi, le bosopeta deca je tekala naokoli. Zvedel sem, da so starši, strici in tete v službah, na morju ali pa v gozdu, kjer nabirajo lisičke. Jurčkov ni več.

Tudi sam sem stopil v gozd, oprezal okoli grmov, pa v travi in listju, vendar sem našel komaj toliko, da se ljudem ne dam v zobe. Radoveden sem bil, koliko naberejo drugi, pa sem jih počakal do mraka. Eni so prinesli polne koške lisičk, drugi pa komaj imena vredno.

„Kaj boste z njimi?" jih vprašam.

„I kaj? Jutri pride Italijan ponje," so mi odgovorili.

„Je kaj prida plačilo, kali?" sem še radoveden.

„Tako no. Ni ravno preveč, a kaj hočemo. Drugega zaslužka ni, pa se s tem ubijamo, kar nam narava daje."

Eden pa še pristavi: „Le poglej, koliko zasluži! Vsak dan naloži nekaj stotov gob na avto in jih odpelje v Italijo. Zasluži najmanj dvakrat toliko kot nabiralci iz cele doline skupaj."

„Drugega si izberite," predlagam.

„Koga neki, ko se pa nihče ne zmeni za to dokler ni sezona pri kraju. Naši trgovci so povsod zamudniki, pa naj to velja za gobe, zelenjavo ali sadje."

Prav zares, vedno čakamo do zadnjega, pri nakupih ali prodaji, kot bi se vsakega držala smola.

MARTIN KRPAN

Dolgorepi „gospodarji"

Onagadori, japonski petelini imajo do 17 m dolg rep

Bi verjeli svojim očem, če na sosedovem vrtu zagledali petelina z več kot deset metrov dolgim repom? Morebiti, to sosed še dolgo ali nikoli ne bi imel takega petelina, kajti dolgorepi „gospodarji" dvorišč so posebnost le dežele vzhajajočega sonca!

Gre za peteline, ki jih vzgajajo in spoštujejo kot nekakšna božanstva samo na japonskem otoku Šikoku. Imenujejo jih onagadori; onaga pomeni dolg rep, dori pa žival. Ta prelepa žival je v bistvu navaden petelin, ki ima v grlu neke žleze, ki tere povzročajo bujno rast posebno barvo repa, ki je črna, bela ali pa škrlatna. Petelini so izredno občutljivi, precej lahko okužijo in zbolijo; kdaj pa ogrozi zdravje že nedolžen piš pih. Čez dan so na soncu, noč pa prebijejo v posebej ogrevanih kletkah.

Rejec Kubota Pred tekmovanjem izmeri rep svojemu onagadoru, ki se bo potegoval za prvo nagrado.

Sloviti rep, ki doseže tudi [illegible] metrov dolžine, je petelinom [illegible] veliko napoto, saj se zaradi [illegible] ga ne morejo normalno premikati, njegova košatost pa [illegible] „dom" insektov, mravelj in [illegible] jedalcev. Perje je tanko [illegible] mehko, podobno svilenemu papirju, ki se precej razt[illegible]. Zato imajo petelini vsak svoj[illegible] čuvaja, ki jim nosi rep in ga [illegible] no čisti in češe z rokami. [illegible] hrani onagadori niso posebno zahtevni; jedo kot vsa peruti[illegible] na, le pred rednimi mesečnimi tekmovanji jim dajejo neko[illegible] vo, ki perje in rep obogati s [illegible] sebnim sijajem.

Na tekmovanjih, kjer se oc[illegible] ča o dolžini in lepoti repa, [illegible] petelini obnašajo docela kra[illegible] sko. Ko korakajo pred gledal[illegible] se bahato ozirajo nazaj na nos[illegible] ce repov, ko da bi hoteli pre[illegible] riti, če je vsako pero na svo[illegible] mestu.

Najbolj znan rejec onagadorov je Kubota, ki ima na otoku Šikoku farmo z več kot 30 [illegible] telini, katere ob tekmovanj[illegible] pošilja tudi za dekor velikih [illegible] stav in luksuznih hotelov.

Riše in piše: Marjan [illegible]

25. Poslednji naskok!
Še pred sončnim vzhodom – Paradižnik in njegova zvesta vroč čaj, zgrabila vrvi in poslednjo steno. Korak za korom, centimeter za centimeter, milimetrom sta rinila navpik, [illegible] havala oblake pare v kristal[illegible] dokler ni bil vrh tu, pred sam[illegible]

Rešitev prejšnje križanke

		T	A	K	S	I			K	R	K	
		E	P	I	K	A			R	A	L	
		L	O	S		N	R	A	V	I		
		E	L	A	S		C	V	E	K		
	A	P	O	L	L	O			A	L	A	
		S	T	A	N		I	D	O	L		
A	P	O	R	T		S	K	A	T		T	K
M	A	J	I		P	I	A		O	S	E	L
E	M	U		M	E	T	R	O		A	R	A
B	E	Z	N	I	C	A		S	T	V	O	R
A	T		I	K	A	R		T	I	A	R	A

(Ne) resnice z napako

Vabilo je posebej opozarjalo, da morajo biti udeleženci sprejema pri predsedniku občinske skupščine tečni (točni).

Zdravnik se je ustavil pred hišnim prahom (pragom).

Pohodila (pogodila) sta se za tisočaka.

Pri nas v šalah (šolah) delajo v treh izmenah.

Ko so razpravljali o predlogu, so imeli v mislih nov odpor (odbor).

				D L	APETIT	HERCE-GOVEC	LAŠKI KOSTANJ	PUŠČAVNI	D L	SKRČENJE	TULEC	GOSTA TKANINA	BERITE D L
				DEL GLAVE					GIBLJIV PODALJŠEK TRUPA				+AVSTR. POLITIK
				DRŽ. BLAGAJNA					HITRO HLAPLJIVA TEKOČINA / TIOFETA				
				POPRAVA									
				GLAS PRI EKSPLOZIJI	PLATNENA "HIŠA"	VRSTA SMREKE / POLET							
											ANTON BOLE / GERM. TIREL		
D L		TROPSKI VETER	ZRASTI KRISTALOV / MAROK. UTEŽ. MERA						KLICA / Ž. IME				D L
LUNINO ŠTEVILO							G L. MESTO GANE	KRAVICA				SILA, POTREBA	KAJNOV BRAT
HIMALAJ. KOZA				ZAIMEK / PISATELJICA PEROCI				IGRALKA LISI / TERMIN					
ORG. SPOJINA						PROSTOR, MESTO / KOPER					PRITOK KOLUBARE / NIOBIJ		
J. AFR. REKA					USTOLJ-ČENJE KRALJA								
D L	POD				PRITOK SAVINJE					PLES			

Slovenec v formuli 1

V nedeljo popoldne bodo zagrmela dirkalna vozila formule 1 na stezi v Zeltwegu v Avstriji. Med neustrašnimi vozniki bo morda tudi prvi Jugoslovan, ki bo nastopil za „Grand prix" formule 1, Franci Jerančič.

Franci ali Jefra, kot mu pravijo, je doživel ognjeni krst prvih dirk pri nas na Dolenjskem. Nastopil je na dirki za nagrado Gorjancev leta 1969. Takrat je še tekmoval s fiatom 850 TC abarth, potem s steyr puchom 650 TR v vrsti relijev za jugoslovansko državno prvenstvo. Lani pa je kot prvi Jugoslovan začel voziti ford lotus formule II. Sodeloval je na vseh pomembnejših dirkah v Evropi (Anglija, Nemčija, Avstrija, Nizozemska). Osvojil je prvo mesto v gorski hitrostni dirki na Dobraču v Avstriji, medtem ko mu je na ostalih tekmovanjih formule II nagajal avtomobil in ni nobene mogel dokončati.

„Zagotovo se bom prihodnje leto pojavil med dirkači formule 1, upam pa, da se bom plasiral že letos na Oesterreichring," je povedal Jerančič.

Priti med voznike, kot so Lauda, Fittipaldi, Ickx, Pace, Reuteman, Regazzoni, Hunt in drugi, niso mačje solze. Predvsem je poleg znanja potrebno imeti dovolj močnega pokrovitelja, saj formula 1 denar dobesedno požira.

Sicer pa počakajmo do nedelje . . .

SLAVKO MALI

Skrivnost starodavnih znamenj

Izginulo ljudstvo je z dolgotrajnim delom vrisalo v planote znamenja, ki se vidijo samo iz letala — Komu so bila namenjena in zakaj, je še danes uganka

Med letom 100 pred našim štetjem in letom 700 našega štetja je v Južni Ameriki na sedanjem puščavskem predelu južnega Peruja živelo nenavadno ljudstvo, ki je izoblikovalo svojevrstno kulturo. Spomeniki, ki so jih ustvarili, so še dandanašnji velika, neodkrita skrivnost moderne arheologije, obenem pa tudi predmet najbolj fantastičnih pripovedi, namigovanj in trditev.

Gre za ljudstvo Nazca, ki slovi po izredno bogato okrašenih glinastih izdelkih in po ogromnih likih, ki so jih vrisali v planjave. Skozi stoletja so Nazci dolbli nekakšne jarke v točno odrejenih smereh in tako izoblikovali podobe ptic, opic, pajkov in drugih domišljijskih bitij. Črte se niso nikjer sekale. Posebno zanimivo pa je, da sami svojih stvaritev v celoti niso mogli nikoli videti, saj se posamezni liki vidijo le iz letala. Ob likih so del dežele prepredli tudi z ravnimi črtami, nekakšnimi širokimi cestami, ki se prav tako strogo drže posameznih smeri.

Ko so leta 1920 v svet prvič prišle fotografije teh nenavadnih gigantskih risb, so vzbudile veliko zanimanje, prav tako pa tudi cel kup domnev. Po svetu se je še najbolj razširila teza znanega Daenikena, ki meni, da so Nazci občevali z bitji zunajzemeljske civilizacije ter da so v ta namen zarisavali ogromne podobe kot razpoznavna znamenja.

Če Daenikena pustimo vnemar in raje prisluhnemo besedam ljudi, ki se s temi črtami in risbami ukvarjajo že dolga leta ter so poleg tega strokovnjaki za arheologijo, naletimo na izmikanje. Nič določnega ne vedo povedati. Tako meni dr. Paul Kosok, da so Nazci s temi stvaritvami označevali smeri neba, položaj svetlih zvezd ter da so jim služile za nekakšen koledar. Maria Reiche, ki se s skrivnostjo ukvarja že celih 25 let in dolge tedne preživi na prostem v pampah, zavrača vsako misel o občevanju z vesoljci. Pravi, da bo načrtno in strogo znanstveno delo nekoč gotovo dalo zadovoljiv odgovor.

Enako upa tudi perujska vlada, ki je letos raziskavam skrivnostnih znamenj namenila 23 tisoč dolarjev.

Ena od skrivnostnih velikanskih risb na perujski planoti. Posneli so jo iz letala, ker je na tleh ni mogoče videti v celoti.

Ali ob močkost ali v zapor

Izbrala sta kastracijo, a strah je vseeno ostal

„Otroci me kličejo striček," pove z žalostnim glasom Paul Haye, skoraj v vsem povprečen Američan. Toda prav teh otrok, ki ga ljubeznivo vabijo k igri, se boji. Boji se, da v njem ne prevlada krivo nagnjenje in otroke spet spolno zlorabi. Zaman se je boril z bolezenskim nagnjenjem; klju vsem trdnim odločitvam, ga je strast zapeljala in pripeljala v zapor.

Podobno usodo je delil z njim Joseph Kenner, ki se je našel v istem zaporu zaradi enakih prestopkov. Oba sta že iskala rešitve v psihiatrijskih klinikah in sanatorijih, vendar zaman. „Reševalci duš" so bili brez moči.

V času skupnega bivanja v zaporniški celici sta spoznala, da jima ni rešitve; tudi ko bosta presedela kazen, ju bo nenaravno nagnjenje pognalo v novo kršenje zakonov in morale ter ponovno bosta morala v zapor. Da bi se izognila temu večnemu zaporu in kršenju, sta se odločila za nenavaden ukrep. Zaprosila sta, da ju dajo kastrirati.

Ta poseg je dovoljen le na osnovi svobodne izbire in odločitve. Pravniki so staknili glave skupaj in ugotovili, da v tem primeru ne gre za svobodno odločitev, ampak za alternativo: zapor ali kastracija. Pravni mlini bi gotovo mleli dalje in iskali življenje v črkah zakona, nesrečneža pa bi imela uničeno življenje. K sreči so se našli pametni kirurgi, ki so operacijo izvršili in oba moža rešili zapora.

Obenem s tem pa so se že pričeli oglašati statistiki, ki dokazujejo, da kastriranje pomaga le manjhemu številu ljudi in da nenaravni spolni nagon ne izgine z operacijo.

Tako se Paul in Joseph še vedno bojita otrok.

ZA VOZNIKE – INŠTRUKTORJE!

TEČAJ ZA PRIDOBITEV IZPITA VOZNIKA–INŠTRUKTORJA

organizira Avto-moto društvo Novo mesto.
Prijave sprejema AMD Novo mesto, Cesta herojev 27 tel.: 21-264, kjer lahko dobite vse informacije.
Tečaj bo predvidoma v mesecu septembru 1975.

PROSTA DELOVNA MESTA

AVTO-MOTO DRUŠTVO NOVO MESTO

takoj zaposli večje število

VOZNIKOV INŠTRUKTORJEV

za praktičen pouk kandidatov za voznike motornih vozil.
Vse informacije dobijo interesenti na upravi AMD Novo mesto, Cesta herojev 27, tel.: 21-264

LICITACIJA!

Avto-moto društvo Novo mesto razpisuje JAVNO LICITACIJO (ustno), ki bo dne 17. 8. 1975 ob 8. uri v Gasilskem domu, Cesta herojev 27 Novo mesto, za prodajo treh osebnih avtomobilov Zastava 750, letnik 1973 (dve vozili sta vozni, eno pa je karambolirano).
Ogled vozil bo mogoč pred licitacijo.
Vsi interesenti morajo pred licitacijo položiti 10 % kavcijo.
Družbeni in zasebni sektor sta pri licitaciji enakopravna.

DOLENJSKI LIST

POTROŠNIŠKO POSOJILO ZA NAKUP POHIŠTVA
do 50.000 din
Polog 15%
NA ZALOGI ŠE GARDEROBNE OMARE PROGRAMA
BARBARA
Salon pohištva **NOVI DOM**
Ljubljana, Novi trg 6 (pri Šuštarskem mostu)

SCHIEDEL — YU —
Kamin, dimnik št. 1
v Evropi
proizvaja in dobavlja
GRADNJA ŽALEC

MED SVETIMI KRAVAMI

vstala naša planinca premljevalka. Popila ina pa se zagrizla v kom, meter za met-a tudi milimeter za a vroč znoj in izdi-gorsko nebo — vse hlim nosom!

Še deset, pet metrov. Hurrrrraaaaaa! je odmeval Paradižnikov prehlajeni glas med sivimi stenami. Lomil se je vse do taborišča pod vrhom in dlje. Fantje v šotorih so vedeli: zdaj zdaj si Paradižnik odtrga zmagoslavnih lovorik prvega junaka Mount Everesta.

V ta zgodovinski trenutek pa je čudno zapihalo. Zlovešče je zavelo prek grebenov, da se je pokadil pršič z robov zametov. Vrag vedi odkod so se vzeli oblaki, ki so v sekundi zagrnili vrh in hip nato vklenili v sivino vso orjaško goro Mount Everest! Zapihalo je huje, zaplesale so prve snežinke in pričel se je ples, ki je nam, dragi bralci, v naših pohlevnih nižinah neznan.

Ne, dragi bralci, ni zapičil zastavice v vrh naš Paradižnik in ni se fotografiral ponosno objet s svojo soprogo! Hitel je v tem turobnem trenutku, da reši golo življenje, svoje in življenje svoje najdražje.

„Skloni se, Klara, da te ne odnese v prepad!" se je jedva slišal v tuljenju burje njegov zategli glas.

POTA IN STRANPOTA

§

Dežurni poročajo

LJUBITELJ SVETLOBE – Petru Kotarju iz Dolenjskih Toplic je bilo v noči na sredo, 6. avgusta, vlomljeno v fička, ki je stal pred domačo hišo. Zmikavt je odnesel baterijsko svetilko, na fičku pa je za 800 din škode. Kaznivega dejanja je osumljen J. K.

STRELA V KOZOLEC – Med petkovo popoldansko nevihto je udarila strela v kozolec Vinka Povšeta v Dolenjskih Toplicah. Kozolec je pogorel kot bakla, v njem je bilo 7 ton sena. Čeprav so takoj prihiteli člani prostovoljnega gasilskega društva Dolenjske Toplice, ni bilo pomoči. Škodo cenijo na 100.000 din.

UKRADEL MOPED – Janezu Golobiču z Vrha pri Dolžu je neznanec v petek popoldne odpeljal moped, ki ga je lastnik pustil pred hotelom Kandija v Novem mestu. Kdo se vozi z Golobičevim mopedom, poizvedujejo miličniki.

TATOVI KOLES – V noči na soboto je na parkirišču pri hotelu Kandija nekdo Aleksandru Žoržu iz Dornberka snel kolo z zastave 101. Škode je za 1.000 din. V zadnjem času se je v Novem mestu število tatvin avtomobilskih koles zelo povečalo.

ZA 100.000 ŠKODE – Med sobotno popoldansko nevihto je treščilo v gospodarsko poslopje Slavka Žalca v Žiljah. Začelo je goreti ostrešje skednja. Ogenj so pogasili gasilci in vaščani iz Žilj in Vinice. Kljub temu je škode za 100.000 din.

KURE KRADEJO – Na Bregu v ribniški občini je pred kratkim Antonu Pogorelcu zginilo 18 kur. Miličniki pravijo, da se tatovi ne bodo dolgo mastili z njimi, ker so jim na sledi. Kure so izginile tudi v Goriči vasi.

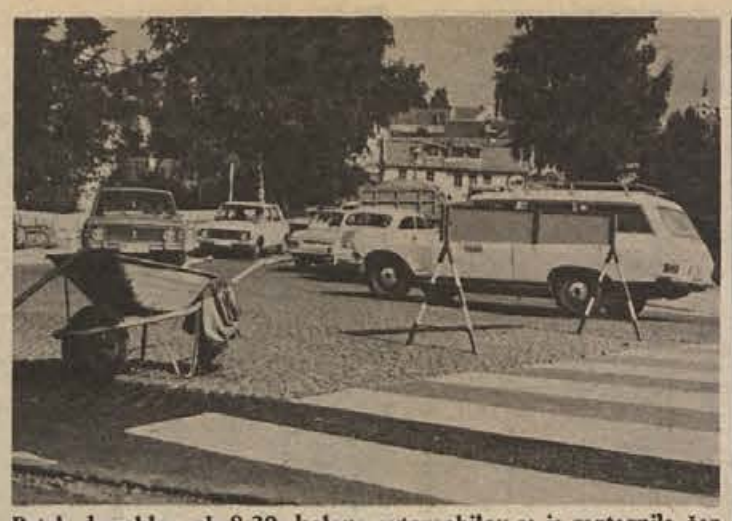

Petek dopoldne ob 8.30: kolona avtomobilov se je raztegnila čez ves Glavni trg do študijske knjižnice, na križišču v Kandiji pa je samevala samokolnica ob sveže barvanih črtah prehoda za pešce. Polovica cestišča je bila zaprta, vrli delavci pa na malici. Če drugega ne – uro so dobro izbrali za barvanje prehodov! (Foto: Markelj)

Manjša smrtna žetev

Julija lani je na območju UJV Novo mesto promet terjal 13 življenj, letos pa šest

Minuli mesec se je zgodilo na cestah, ki jih nadzira UJV Novo mesto, 144 prometnih nesreč, kar je za 7 odstotkov manj kot v lanskem juliju. Manj je bilo tudi smrtnih žrtev – 6, v istem obdobju lani pa kar 13.

Največ prometnih nesreč so povzročili vozniki osebnih avtomobilov, tem pa slede vozniki tovornjakov, kolesarji, motoristi, traktoristi in pešci.

Najpogostejši vzroki nesreč so neprimerna hitrost, nepravilno prehitevanje, vožnja po sredini ali levi strani ceste, izsiljevanje prednosti in vinjenost.

V juliju so miličniki dali sodnikom za prekrške 146 predlogov za uvedbo postopka o prekršku, najbolj pogosti kršitelji so bili vozniki osebnih avtomobilov ter motoristi. Kar 70 voznikov se bo zagovarjalo zaradi vožnje brez vozniškega dovoljenja, 54 jih je peljalo „v rožicah", 11 pa jih je kljub očitnem znakom pijanosti zavrnilo preiskavo krvi.

Minuli mesec so miličniki odvzeli dovoljenje 59 voznikom, med njimi je bilo največ takih, ki so preglobоko pogledali v kozarec.

Med radarskimi kontrolami hitrosti so miličniki odkrili 287 kršiteljev, ki so morali odpreti denarnice kar na mestu prekrška. Niso namreč upoštevali splošne omejitve hitrosti v naseljih, cestah in tam, kjer je to določeno s prometnimi znaki.

Po odredbi o omejitvi tovornega prometa v turistični sezoni je bilo v dneh, ko prepoved velja, izločenih iz prometa 485 tovornih vozil. K sodnikom za prekrške bo zaradi te kršitve romalo 310 voznikov.

TREŠČILO V KOZOLEC

Med petkovim popoldanskim neurjem je treščilo v kozolec Jožeta Gregorčiča iz Cerovca pri Sevnici. Pogorel je do tal, z njim pa še 7 ton sena, deske in kmečko orodje. Škodo so ocenili na 80.000 dinarjev.

Alarm ni šala

V ponedeljek je ob 21.40 spet zatulila sevniška gasilska sirena. Alarm je zahtevala postaja milice Sevnica, ker naj bi bil pri gostilni Colnar v Dolenjem Boštanju zapeljal v Savo nek avto. Prostovoljni gasilci so se izkazali, saj se jih je v kratkem času zbralo veliko število. Izkazalo se je, da so imeli fantje pred tem gostilniški ravs, kar je nekega delavca GIB Beton pripravilo do tega, da se je po zadnji plati spustil po savskem bregu, zatem pa seveda brez težav skozi grmovje splezal na varno. Gasilci ob številnih požarih (od petka je bil to če četrti alarm!) takih alarmov niso veseli. Po izjavi poveljnika Martina Žnidaršiča zahtevajo sevniški prostovoljni gasilci denarno nadomestilo za take neresne pozive. V gasilskih pravilih namreč točno piše, zaradi česa se daje alarm. Taki nepotrebni klici sirene po nepotrebnem vznemirjajo mesto in širšo okolico, da o preobremenjenih gasilcih ne govorimo.

A. Ž.

Tri smrti v 30 dneh

Avto mu je zdrobil glavo – Zadnja pot fička in njegovega lastnika – Poškodbam podlegel čez teden dni

Na območju občin Kočevje in Ribnica so v teh dopustniških dneh izgubili življenje: dva komaj 25-letna moška, Viktor Mihelič iz Dolge vasi 8 pri Kočevju in Franc Vesel iz Globeli 7 pri Sodražici ter 68-letni Franc Tanko iz Goriče vasi 82 pri Ribnici.

Viktor Mihelič se je smrtno ponesrečil 29. junija okoli 9. ure med popravljanjem svojega avtomobila pod domačim skednjem. Avtu je snel prednja kolesa in prednji konec dvignil z vrvjo, nato pa legel pod avto in ga popravljal. Takrat pa se je vrv strgala, avto je padel na Miheliča in mu zmečkal glavo, da je bil takoj mrtev.

Vesel Franc pa je, kot kaže, 21. julija ob 23.45 prehitro pripeljal po mokri cesti v hudi ovinek v vasi Breg pri Ribnici. Ovinka ni zvozil. Fičko je čelno trčil v hišo oziroma delavnico ob tem ovinku. To je bila zadnja vožnja Franca Vesela, ki je bil takoj mrtev, avto pa je bil ob nesreči popolnoma uničen. – Na tem ovinku so bile doslej že štiri smrtne žrtve. Kaže, da omejitev hitrosti skozi to vas ni dovolj in da bi morali pokreniti še kaj, na primer postaviti znak, da je tu „črna točka".

Franc Tanko pa je 19. julija rinil po Šeškovi ulici v Ribnici kolo. Pri hiši številka 32 ga je z avtom začel prehitevati Peter Besal iz Kočevja. Prav takrat pa je Tanko stopil preveč v levo. Avto ga je zadel in ga zbil po cesti. Hudo poškodovanega Franca Tanka so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer je 26. julija poškodbam podlegel.

J. PRIMC

ALKOHOLNA POPLAVA

Na Čatežu je v torek, 5. avgusta, Zagrebčan Miroslav Miletić z osebnim avtom izsiljeval prednost pred tovornjakom s prikolico, ki ga je vozil Nemad Jusin iz Novega Bečeja. Tovornjak je zadel osebni avto v zadnji del, hudo ranjena je bila Zlata Miletić. Odpeljali so jo najprej v brežiško, od tam pa v zagrebško bolnišnico. Zaradi zaviranja in mokre ceste se je prikolica, na kateri so bile alkoholne in brezalkoholne pijače, prevrnila. Škode je za 105.000 din. Promet je bil oviran od 17. do 20. ure.

DEČKA UBILA ELEKTRIKA

V torek, 5. avgusta, se je smrtno ponesrečil 15-letni Ivan Avsec iz Malega Slatnika, učenec 8. razreda osnovne šole. Ivan je pomagal popravljati hlevska vrata. Z električnim vrtalnim strojem je nameraval zvrtati luknjo za nasadilo, kabel pa se je ovil okoli svedra in se pretrgal. Tok je dečka, ki je bos stal na betonu, ubil.

„OBIRALEC" OPEKE

V zaporu se je moral strezniti Anton Z., ki je v ponedeljek zvečer pijan taval po Šmihelu pri Novem mestu, se zavlekel na podstreho nedograjene hiše Staneta Cimpriča in začel z varne višine metati na dvorišče opeko.

KRONIKA NESREČ

MOPEDIST PO LEVI – Minuli petek je na krajevni cesti Kal-Šentjanž mopedist Franc Hribar iz Kala (moped ni bil registriran) trčil v osebni avto Alojza Trinkausa. Mopedist je vozil po levi. Hribar je bil lažje ranjen, gmotne škode je za 9.000 din.

TOVORNJAK PO SREDINI – V torek, 5. avgusta, je tovornjak, ki ga je vozil Feliks Grivar iz Potoka, trčil v Potoku v osebni avto, ki ga je nasproti pripeljal Jože Udovc iz Gor. Težke vode. Tovornjak je vozil po sredini ceste. Škode je za 6.000 din.

PREKUCNIL SE JE NA BOK – Ljubljančan Vladimir Lavrič je v torek, 5. avgusta, peljal z osebnim avtom proti Metliki. Pri Bereči vasi je avto v ovinku zaneslo na rob ceste, zadel je v drsno ograjo in se nato v ovinku zaneslo na rob ceste, zadel je v drsno ograjo in se nato prekucnil na bok. Voznik jo je odnesel brez praske, na avtu pa je za 15.000 din škode.

V HIŠNI VOGAL – Ivan Robek iz Škocjana je v sredo, 6. avgusta popoldne, vozil tovornjak od Škocjana proti Dobruški vasi. Ko je pripeljal na rob Škocjana, mu je nasproti pripeljal z osebnim avtom Ladislav Kotnik iz Čužne vasi. Vozila sta se med srečanjem oplazila, tovornjak je zaneslo še v vogal bližnje hiše. Škode je za 40.000 din.

NESREČI PEŠCEV – Novomeščan Vladimir Antič je v soboto popoldne vozil osebni avto od Kostanjevice proti Novemu mestu. V Šentjerneju je nenadoma pred njim hotela prečkati cesto 80-letna Marija Frankovič iz Šentjerneja. Avtomobil jo je zadel z desnim bokom in jo poškodoval, odpeljali so jo v novomeško bolnišnico.

Istega dne popoldne je bila v Irči vasi poškodovana Cvetka Krajačič z Broda, ki je šla peš ob robu ceste. Nasproti ji je pripeljal na kolesu z motorjem Franc Gregorčič z Vrha pri Ljubnu. Gregorčič je med vožnjo popravljal kable za luči, zgubil ravnotežje in trčil v Krajačičevo, ki je padla in si poškodovala nogo.

Keržanu balkansko zlato

Špilar in Šimunič v republiški atletski ekipi

Na 29. članskem prvenstvu Slovenije – o nekaterih uspehih novomeških atletov smo pisali prejšnji teden – je naslov republiškega prvaka razen metalca kopja Špilarja osvojil tudi Šimunič in sicer v troskoku. Preskočil je 14,70 metra. V teku na 200 m je Keržan z 22,3 osvojil bronasto medaljo, Križman pa je v polfinalu teka na 400 m ovire dosegel nov novomeški rekord, toda zaradi poškodbe mu je ena izmed medalj „ušla". Precej smole je imela tudi Zalokeljova – v teku na 100 m se je uvrstila med šest najboljših tekmovalk v republiki – toda zaradi poškodbe v finalu ni nastopila.

Keržan se je izkazal tudi na mladinskih balkanskih igrah v Karlovcu.

Vane Keržan, nadarjeni novomeški atlet, ki je pred kratkim na mladinskem balkanskem prvenstvu nastopil v štafeti 4 x 400 metrov in s tovariši osvojil prvo mesto ter zlato odličje.

Kljub lažji gripi je v štafeti 4 x 400 metrov dobro tekel in s tovariši osvojil „balkansko" zlato. Keržan je tako postal „stalen" član mladinske državne reprezentance, ponovno pa se bo lahko izkazal na mladinskem evropskem prvenstvu, ki bo konec avgusta.

V republiško atletsko ekipo – 24. avgusta bo nastopila na tradicionalnem atletskem troboju Furlanija-Julijska Krajina – Slovenija – Koroška, sta se uvrstila tudi Novomeščana Špilar in Šimunič, ki sta v zadnjih tekmah dokazala, da sta v reprezentančni formi.

Reprezentanca DKL

Komisija za košarko pri novomeški TTKS se je odločila, da bo poslej skrbela za večjo popularnost košarke na Dolenjskem. Zato je določila, da trenerja novomeške „Obutve" in Semiča J. Pezelj in Ipavc sestavita reprezentanco dolenjske košarkarske lige, ki naj bi se pomerila z novomeškim prvoligašem Novoteksom in morda tudi z metliško Beti. Novoteksovi igralci so se odločili, da bodo z reprezentanco odigrali štiri tekme – prvo so odigrali zadnjo soboto – trenerja reprezentance pa sta se odločila za naslednjo ekipo: centri: Munih (Obutev), Dejak (Podbočje), Podboj (Žužemberk), Jakša (Semič) in Mrvar (Mirna), krila: Podržaj (Mirna), Pibernik (Žužemberk), Sečnjak (Obutev), Erpe (Straža), M. Špilar (Loka 74), beki: Šepetavc in Splichal (Loka 74), Avsec (Žužemberk), Lutman (Obutev), Pucelj (Žužemberk). Vsi reprezentanti bodo o skupnem treningu pravočasno obveščeni.

USPEL TURNIR – Rokometni klub iz Dobove je pred začetkom jesenske tekmovalne sezone v prvi republiški ligi organiziral prvi mednarodni turnir. Zmagala je ekipa Sevnice, pred domačini in gosti iz Zvezne republike Nemčije moštvom „Neckarsuhlma".

Ostati v ligi

Letošnja tekmovalna sezona je bila za kočevske rokometaše prav gotovo najplodnejša. Mladim in nadarjenim rokometašem je namreč uspelo, da so se kot drugouvrščena ekipa v dolenjski rokometni ligi uvrstili v ljubljansko consko rokometno ligo, kar pomeni v drugo republiško ligo. To je prav gotovo lep uspeh mladega kluba, ki mu zadnja leta predseduje Bogo Vidmar.

Za dobre uspehe so zaslužni vsi rokometaši. Poleg že izkušenih rokometašev, ki so steber moštva že nekaj let, so se v zadnjem času izkazali tudi mlajši igralci. To so prvi obetavni sadovi načrtnega dela z najmlajšimi. In kot kaže, raste v Kočevju že drugi rod mladih rokometašev.

V minuli sezoni je za Kočevje nastopilo 12 igralcev: Branko Arko, Milan Vidmar, Dušan Lunder, Ivan Žerjav (tudi trener), Srečko Kenda, Jože Cenčič, Dušan Križman, Rado Mesojedec, Miro Grgurič, Jože Bartolme, Janez Maršič in Ernest Deržek.

Načrti za prihodnjo sezono niso optimistični. Kočevci so uspeli z rednimi treningi, na zahtevnejše tekmovanje pa se bodo pripravljali še naprej. Ob normalni igri bi se morali obdržati v ligi, to pa je za mlado moštvo zaenkrat prvi in edini cilj.

Z. FAJDIGA

Novoteks boljši za 57 košev

Novoteks se bo pomeril z ekipo DKL še trikrat, in sicer v Žužemberku, Semiču in Podbočju

Zadnjo soboto sta se na košarkarskem igrišču na Loki v Novem mestu pomerili košarkarski vrsti novomeškega Novoteksa in reprezentanca dolenjske košarkarske lige.

Reprezentanca – nastopila je močno oslabljena – je v prvih 15 minutah Novoteksove košarkarje presenetila. S hitrimi protinapadi in dobro obrambo je bila ves čas enakovreden nasprotnik precej višjim Novomeščanom, ki so te dni prišli s kondicijskih priprav in je bila to za njih prva tekma. Šele v zadnjih petih minutah, ko so novoteksovci z ostrim presingom presenetili reprezentante, so prednost 10 košev povečali na 26.

V drugem polčasu sta si bili ekipi precej časa izenačeni, v zadnjih desetih minutah pa so Novomeščani s hitro in natančno igro napolnili koš reprezentantov, ki so kljub visokemu porazu dokazali, da je dolenjska košarkarska liga v letu dni močno napredovala in da je na ravni vseh republiških drugih lig. Rezultat prvega srečanja: Novoteks – reprezentanca DKL 129:72 (56:30).

Pri reprezentanci se je z dobro igro izkazal center novomeške „Obutve" Ljubo Munih (dosegel je skoraj polovico zadetkov za svoje moštvo), pri Novoteksu pa Slavko Kovačevič. Tekmo sta dobro vodila A. Švent in Čampa.

Novoteks: Krašovec, Bajt 8, P. Seničar 13, Ž. Kovačevič 32, Kopač 8, S. Kovačevič 22, Ivančič 20, S. Seničar 8, Janežič 14, Besednjak 2 in Plantan 2.

Reprezentanca DKL: Brezovar 2, P. Jevšek 2, L. Munih 31, Pibernik 11, Šepetavc 7, Bencik 7, Pucelj 4 in Lutman 8.

IZOLA – INLES 20 : 29

V okviru priprav na jesenski nastop v drugi zvezni rokometni ligi so Ribničani prejšnji teden gostovali v Izoli in v prijateljski tekmi brez težav premagali dobre domače republiške ligaše z 20:29. Pri gostih so dobro igrali vsi, izkazali pa so se predvsem bratje Kersnič.

INLES: I. Kersnič, S. Kersnič 1, J. Kersnič 4, Abrahamsberg 1, Ponikvar 2, Mikulin 3, Šilc 4, Andolšek 2, Tanko, Žuk 6, Radič 3, Ilc 2, Ambrožič 1 in Laibacher.

Šport

GROSUPLJE – Elanovi nogometaši so prejšnji teden v Grosuplju igrali tekmo za pokal maršala Tita. Kljub temu da so domači nogometaši povedli, so Novomeščani rezultat najprej izenačili in nato tudi zmagali s 3:4. (M. G.)

NOVO MESTO – Pred kratkim so novomeški nogometaši dobili novega trenerja, ki jih je vodil v prvi tekmi proti Grosuplju. Student zagrebške višje trenerske šole Marjan Gvozden pravi, da je nad kvaliteto novomeških nogometašev navdušen in da bi morala taka ekipa igrati v višji ligi. (M. G.)

ŠENTRUPERT – Osnovna organizacija ZSMS Šentrupert je v začetku meseca priredila na igrišču v Slovenski vasi turnir v malem nogometu. Udeležile so se ga ekipe iz Češče vasi, Tržišča, Čateža, Mirne peči in Žužemberka. V finalni tekmi sta se pomerili ekipi domačih nogometašev in Žužemberka, pokal pa so zasluženo osvojili Šentruperčani, saj so zmagali s 3:0. Najboljši nogometaš turnirja je bil Lojze Gregorčič, največ zadetkov pa je dosegel Peter Velikonja. Rezultati: Mirna peč – Češča vas 3:1, Žužemberk – Čatež 1:0, Šentrupert – Tržišče 4:2, Šentrupert – Mirna peč 3:2 in Šentrupert – Žužemberk 3:0 (J. G.)

PRELESJE – TVD Partizan Stari trg ob Kolpi je prejšnji teden organiziralo zanimivo tekmovanje v plavanju in skokih v vodo. Zmagali so: ženske: 50 m prsno: Štajdohar, moški: 50 m prsno: Madronič, 50 m hrbtno: Šterk, 50 m s plavutkami: Špehar; skoki v vodo z deske: Kobe (K. V.)

ŠENTJERNEJ – MIRNA 11 : 3

V nedeljo sta se v Šentjerneju pomerili enajsterici domačega Šentjerneja in Mirne. Favoriti v prijateljskem srečanju so bili gostje, toda domači nogometaši so jih nadigrali v vseh pogledih in dosegli kar 11 zadetkov.

Savinjski pokal Črnomlju

Med posamezniki sta pokala osvojila Kozole in Luzar

V nedeljo so se športni ribiči z Dolenjske udeležili šestega meddružinskega tekmovanja v lovu rib s plovcem za članski in mladinski šaleško-savinjski prehodni pokal na velenjskem Mlakovem jezeru.

Dobro organiziranega tekmovanja se je udeležilo 23 ribiških družin z 31 članskimi in 12 mladinskimi ekipami ter s 135 tekmovalci. Tudi na tem tekmovanju so imeli Dolenjci precej uspeha, ponovno pa so se izkazali Črnomaljci, ki so še enkrat osvojili lep pokal.

Rezultati – člani: 1. RD Mura (Sladki vrh) 4637 točk, 2. RD Brežice I. 4219 itd.; posamezno: 1. Kozole (Kostanjevica na Krki) 2800 idr., mladinci – ekipno: 1. RD Črnomelj 2094; posamično: 1. Luzar (Novo mesto) 1217, 2. Žabkar (Kostanjevica) 1073 idr. Mladinski prehodni pokal so osvojili mladi Črnomaljci in kot pravijo, ga bodo osvojili tudi prihodnje leto. Organizatorji so poskrbeli tudi za primerne nagrade, kajti najuspešnejši na lovu rib pri članih in mladincih so osvojili pokal v trajno last, deset najuspešnejših tekmovalcev v obeh disciplinah pa je dobilo kolajne in diplome.

„Če ne bi bilo lige ..."

Z ustanovitvijo dolenjske košarkarske lige so novomeški košarkarski delavci za košarko na Dolenjskem naredili zelo veliko. Prvo leto tekmovanja je bila liga precej slaba, že v drugem letu pa se je nepričakovano močno popravila in po prvem delu je na prvem mestu ekipa iz krške občine – Podbočje. „Če ne bi bilo lige," pravijo fantje, „ne bi nikoli igrali".

Pred kratkim pa so Novomeščani naredili še korak naprej. Sestavili so reprezentanco dolenjske košarkarske lige, ki bo v prihodnje vsako leto odigrala z Novoteksom (po vsej verjetnosti bo nekaj tekem lahko odigrala tudi z drugim slovenskim ligašem, metliško Beti), najmanj štiri tekme. Mikavnost teh srečanj bo predvsem v tem, da se bodo košarkarji selili iz mesta v mesto. Tako so prvo tekmo odigrali že v Novem mestu, naslednjo bodo v Podbočju, nato v Žužemberku in Semiču, če pa bodo tudi druga moštva iz lige pripravljena prevzeti organizacijo nekaterih tekem, se bo „košarkarski cirkus" lahko predstavil tudi kje drugje.

Jasno je, da so Novoteksovi košarkarji precej boljša ekipa, toda prva tekma na Loki je dokazala, da tudi „reprezentantje" niso od muh. Prvi namen teh srečanj pa je propaganda. In kot kaže, se v Podbočju, v Žužemberku in v Semiču na vsaki tekmi obeta okoli 500 gledalcev. Če pomislimo, da imajo moštva, ki nastopajo v dolenjski košarkarski ligi tudi svoje pionirske vrste, se za košarko na Dolenjskem prav gotovo ni bati . . ."

Vsak odgovoren za stabilizacijo

Boljše informacije o položaju delovnim ljudem in občanom — Povsod stabilizacijske programe — Zadolžiti posameznike za uresničevanje nalog

Med nedavno razpravo o oceni izvajanja družbene in gospodarske politike v občini Ribnica letos so delegati vseh zborov občinske skupščine razpravljali o položaju gospodarskih in negospodarskih dejavnosti ter njihovem delu in nalogah.

Med razpravo o gospodarstvu je bilo posebno poudarjeno, da se je treba zavedati resnosti gospodarskega položaja in lastne odgovornosti za reševanje gospodarskih težav. Povsod se je treba boriti za večjo storilnost ob kar najnižjih stroških, ne pa za višje cene izdelkom in s tem za višji dohodek.

Občina Ribnica je v zadnjih letih gospodarsko hitro napredovala, treba pa je zdaj izboljševati še organizacijo dela in tehnično opremljenost. Ob tem pa so zaostale negospodarske dejavnosti.

Nadaljnje značilnosti občine so, da so precej izčrpane rezerve delovne sile, da imajo zaposleni nizko kvalifikacijo v primerjavi s povprečjem republike ali države, da je storilnost zaposlenega za četrtino pod republiškim povprečjem, da hitro naraščajo zaloge, da imajo TOZD premalo lastnih obratnih sredstev, da premalo izvažajo in da se neodgovorno obnašajo do lastnega razvoja in razvoja občine.

Ob teh ugotovitvah, ki veljajo za vso občino, morajo razmisliti v vsaki delovni organizaciji, SIS in drugih organizacijah. Povsod je treba lastne slabosti odločno odpravljati in tako prispevati k utrditvi našega gospodarstva ter s tem naše družbe.

Občinska skupščina je tudi sprejela akcijski program občinskega izvršnega sveta, ki ugotavlja pomanjkljivosti in zahteva ukrepe in akcije.

J. P.

Po ribniški suhi robi je vedno manj povpraševanja, vedno več pa po ribniških spominkih. Zdomci, rojaki in turisti se ob obisku Ribnice skoraj redno oglasijo v Spominkarstvu, kjer kupijo to in ono zase ali za znance. (Foto: J. Primc)

Iznajdljivi spominkarji

Včasih so ribniški zdomarji ponujali po svetu „sita in rešeta za mlada dekleta". Danes dekleta ne kupujejo več sit in rešet, pač pa je veliko povpraševanje po spominkih. Ribničani pa ne bi bili pravi Ribničani, če se ne bi hitro prilagodili novemu položaju. Zdaj naložе na kombije spominke in jih prodajajo po svetu.

Franjo Matoh, vodja ribniške prodajalne spominkov, pravi, da je letos prodal največ spominkov, vendar bi jih še več, če bi jih imel.

Spominkarstvo odkupi le skromen del ribniških spominkov zato, ker jih izdelovalci raje prodajo sami ali preko drugih zasebnih prodajalcev. Tako se namreč izognejo plačilu davka in več zaslužijo. Vsak Ribničan pa je že toliko bistre glave, da ve, kje oziroma kako bo več zaslužil.

Prošnje, naj bi izdelovalce spominkov oprostili davka, niso zalegle.

Ana Picek iz Ribnice pravi:

„Najprej so rekli, da bomo vsaj mi, ki smo stari nad 70 let, oproščeni davka na izdelane spominke, potem so pa še to preklicali, ker smo bili preveč pridni."

Zaradi vsega tega se dogaja, da ima kakšen zasebnik več spominkov kot ribniška prodajalna spominkov. Seveda bi davčni in inšpekcijski organi morda le kakšnega takega prodajalca odkrili, a kaj ko prav inšpektorjev in davkarjev v občini manjka.

J. PRIMC

V sezoni na dopust

Konec julija in v začetku avgusta so bile zaprte kat tri zasebne gostilne v Ribnici, tu pa tam je bila zaprta zaradi rednega prostega dne še četrta, smo zvedeli pri Turističnem društvu. Glavni vzrok, da so zasebne gostilne zaprte sredi turistične sezone, je, da so zasebni gostinci na letnem dopustu.

Marsikdo bo dejal, da Ribnica ni turistično razvit kraj in da zato ni posebne škode, če so zasebne gostilne poleti zaprte. Dolenjska je v Sloveniji res turistično najmanj razvito območje, na Dolenjskem pa je spet najmanj turistično razvita prav ribniška občina. V občino prihaja in tu prenočuje le malo turistov. Prav zato bi se morali vsi, tudi zasebni gostinci, potruditi, da bi turiste kar najbolj pritegnili.

Gotovo pa je za Ribnico slaba reklama, če ima v glavni sezoni odprto le restavracijo in dva bifeja. S takim odnosom zasebnih gostincev do turistov in izletnikov člani turističnega društva niso zadovoljni in tudi upravičeno sprašujejo, če res ribniški zasebni gostinci že pred sezono in po njej tako dobro zaslužijo, da jim v glavni sezoni skoraj ni treba delati.

J. PRIMC

Bolnišnica Ribnica

Spomin na partizansko zdravstvo

Občinski odbor ZZB NOV Ribnica je 20. julija 1975 priredil srečanje zdravnikov, osebja bolnice, ranjencev in bolnikov v partizanski bolnišnici Ribnica, ki je bila ustanovljena v bivšem ribniškem gradu. Na njem je pobudnik srečanja dr. Adolf Medvešek-Šumski govoril o zgodovini te bolnišnice. Njegov govor je bil tudi osnova za ta sestanek.

Po kapitulaciji Italije septembra 1943 je bila v bivšem Rudeževem gradu v Ribnici organizirana začasna partizanska bolnišnica. Vodil jo je dr. Janez Oražem. Zaradi bojazni, da ne bi bila bombardirana, se je premaknila v Gotenico. V njej so se zdravili ranjenci iz bojev v Grčaricah, na Turjaku, v Begunjah, Cerknici in Mašunu, ter več borcev Tomšičeve brigade, ki so imeli paratifus. Zaradi bližajoče se nemške ofenzive se je bolnišnica kmalu preselila iz Gotenice v Goteniški Snežnik.

IZDAJA

V bližini Ribnice, v vasi Bukovica, pa je bila organizirana še druga bolnišnica, ki se je tudi zaradi sovražne ofenzive premaknila iz Bukovice preko Dan in Kota v bližnje gozdove Travne gore, od koder bi se umaknila na še bolj varno območje. To bolnišnico so vodili dr. Franja Boje-Bidovec in dr. Pavla Jerina-Lah, dr. Rojc, dr. Franjo Brumen in drugi. Bolnišnica ni bila zavarovana. Ostala je brez zvez z vojaškimi enotami. Zato so jo kljub strogi tajnosti belogardisti in Nemci s pomočjo domačih izdajalcev odkrili ter zajeli ranjene borce in medicince. Med medicinci so takrat padli Marjan Pakiž, bolničarka Pavla Boje in njen brat Janez. Težke ranjence so postrelili, lažje ranjence in civile pa so odpeljali proti Ribnici, med njimi tudi Pavlo Jerina in Franjo Bidovec. Iz Ribnice so jih prepeljali preko Istre v Trst. Med potjo pa se je posrečilo zdravnicama Franji Bojc in Pavli Jerina pobegniti. Priključili sta se IX. korpusu, kjer sta plemenito delo zdravnika partizana nadaljevali v partizanskih bolnišnicah Franja in Pavla na Primorskem.

Bolnišnica iz Rudeževega gradu je bila srečno preseljena v Gotenico, kjer je bila do konca leta 1943. Njen upravnik je bil dr. Stane Lajevec, politični komisar pa Ivo Serajnik-Šimen. V tej bolnici je bil tudi Jože Satler.

Zaradi vse večjega pritiska in nevarnosti se je bolnišnica spet pripravljala na premik. Tik pred selitvijo je prišel dr. Bogdan Brecelj, z njim pa še novi upravnik dr. Tone Cizelj in dr. Mirko Černič. Premik je vodil Rudi Cvar. Pot je potekala proti grebenom nad Kolpo, Krempo, med vrhom Mož in Čer v višini okoli 900 m. Po enomesečnem maršu, mrazu, mokroti in trpljenju pod šotori je bila zgrajena postojanka Suhi vrh na mali ravnici hriba Mož. Ta prostor je našel Rudi Cvar s svojim bratom in političnim komisarjem Serajnikom-Šimnom. Tako so se prve dni decembra vselili v barake. Rudi Cvar je prevzel skupaj s svojima bratoma, tovarišem Bombačem, Jelko Pokovec in drugimi težko nalogo preskrbe bolnice na Inlaufu.

Zmogljivosti te bolnišnice so bile premajhne, zato so zgradili še eno stavbo na drugi strani ceste severno proti Kočevski Reki. Imenovali so jo Smrekovec. Tam so ustanovili upravno Splošne vojne partizanske bolnice (SVPB) Ribnica, katere prvi upravnik je bil dr. Tone Hočevar, kmalu pa je prevzel vodstvo dr. Andraj Župančič-Mike.

Vodstvo na postojanki Suhi vrh je že v januarju 1944 prevzel dr. Adolf Medvešek-Šumski, dr. Tone Cizelj pa je zaradi bolezni odšel v civilno bolnišnico Kanižarica pri Črnomlju.

Obe postojanki oziroma bolnišnici sta lepo napredovali. Poskrbljeno je bilo tudi za plodno politično delo in kulturno-zabavno življenje, posebno na Suhem vrhu, kjer so med drugimi delovali Branko Defar-Stric, Dita Lederer, Ivan Japelj, partizana Marko in Tonček ter ostali. Tudi zdravstveni uspehi so bili zadovoljivi.

DELOVATI PRIKRITO

Na pobudo osebja in ranjencev se je Suhi vrh preimenoval v Stanetov dom, a bolnica Smrekovec v znak priznanja za uspešno selitev iz Gotenice v Bogdanov dom. V obeh bolnišnicah sta vladala red in mir. Živeli in delali so zelo previdno, da jih ne bi odkrili sovražniki.

„Najboljša obramba vseh naših bolnic je bila brezpogojna konspiracija (prikritost, previdnost) in le njej se moramo zahvaliti za toliko ohranjenih življenj ranjencem in bolnikom," je dejala na srečanju v Ribnici dr. Franja Boje-Bidovec.

O borbenih poteh naših brigad je že precej napisanega, premalo pa je objavljenega o partizanskem zdravstvu. To ni prav, saj se je po skritih bolnišnicah zdravilo približno 20.000 ranjencev, sovražnik pa jih je odkril le 0,3 odstotka. Izkušnje partizanskega zdravstva bi bile dobra šola splošnega ljudskega odpora.

V sklopu SVPB Ribnica je bil ustanovljen tudi prebolevniški oddelek v vasi Preža. Vodila ga je Metka Peterin, vojaški vodja pa je bil Ivan Grajš. Zaradi budnosti in dobrega obveščanja se je ta oddelek le dva dni pred obkolitvijo umaknil in so belogardisti in Nemci udarili v prazno.

Po odhodu dr. Andreja Župančiča na novo dolžnost je upravo prevzel dr. Ivan Pintarič. Tudi dr. Adolf Medvešek-Šumski je odšel na novo dolžnost. Te bolnice niso bile odkrite in velika škoda je, da jih je uničil zob časa, saj je bil Stanetov dom videti s svojimi potkami, mizicami, cvetjem in malo piramido kot pravljična dežela. V tisti piramidi je bila skrita steklenica z opisom življenja v bolnišnici v verzih. Opis je „skovala" Dita Lederer.

Ta zapis naj bo skromno priznanje vsem vodjem bolnic, organizatorjem, osebju, ranjencem, bolnikom, vojaškemu in obveščevalnemu vodstvu, posebno pa še ljudem, ki so z vsem pomagali bolnišnicam. Dajali so hrano, sanitetni material, zdravila in drugo. Še posebna zahvala pa velja pristopnemu vodji ekonomata Rudiju Cvaru, ki je to odgovorno dolžnost vestno opravljal do konca vojne.

VINKO KERSNIČ

REŠETO

ČETRTKOV INTERVJU

72 kilometrov usode

Franc Dravinec s tovariši noč in dan dežura na magistrali Ljubljana-Zagreb

„Minuli petek popoldne je bila na nekdanji avtomobilski cesti od Ljubljane do Zagreba ena sama kolona vozil," pripoveduje Franc Dravinec, pomočnik komandirja postaje milice Novo mesto, ki skupaj s tovariši skrbi za čimbolj nemoten in varen promet na tej magistrali, ki je zasičena s prometom ne samo sredi avgusta, ob višku turistične sezone, ampak tudi v najbolj neprijetnih zimskih dneh; ob dnevih, ko se ljubi na cesto samo tistim, ki to res morajo.

Delavci prometnega oddelka novomeške uprave javne varnosti dežurajo na tej prometni žili po 24 ur na dan že od leta 1958, ko jo je predsednik Tito izročil namenu. Njihovo delovno območje je dolgo natančno 72 kilometrov – od Bregane do Bača. Vedno je na tem odseku vsaj po en dežurni avto z radijsko postajo ter nekaj motoristi.

„Nobene modrosti ne bom povedal, če rečem, „pravi Dravinec," da so največja „nadloga" tovornjaki. Zaradi številnih klancev se za njimi nabirajo kot kačji rep dolge kolone. Kaj torej storiti z njimi, ko vendar vsi vemo, da si pošteno služijo svoj kruh, da vozniki tovornjakov v povprečju zelo redko povzročajo nesreče?"

Odgovor je bil omejitev prometa s tovornjaki, ki velja na tej cesti vsak petek od 15. do 20. ure, v soboto od šestih do devetih zjutraj, v nedeljo pa od treh popoldne do desetih zvečer. Ta republiški ukrep velja na vseh magistralnih cestah od 15. junija do 15. septembra, nanj opozarjajo tudi ustrezni napisi.

„V tem največkrat tiči kamen spotike. Vozniki tovornjakov, posebno tujci, se pogosto sprenevedajo, češ da ne vedo za predpis, razen tega pa ima sosednja Hrvatska nekoliko drugačne omejitve. To bomo skušali uskladiti, pogovori že uspešno tečejo, razen tega pa se na republiški ravni zavzemajo za predlog, naj bi voznikom tujih tovornjakov podeljevali listke, na katerih bi bile v več tujih jezikih označene prometne omejitve v SFRJ, že na carinskem prehodu," je povedal Dravinec.

Da je problem tovornega prometa na cesti Ljubljana-Zagreb res akuten, kot temu pravijo, potrjuje tudi podatek, da so morali prometni miličniki med

Franc Dravinec: „Tovornjakarji se radi sprenevedajo"

redno petkovo, sobotno in nedeljsko akcijo predlagati zaradi kršitve prometne odredbe v kazenski postopek 31 tujih in 16 domačih voznikov tovornjakov.

„Seveda pa so kolone, ki jih ustvarjajo tovornjaki," pravi Dravinec, „samo delček težav, s katerimi se srečujemo vsak dan. V času dopustov so posebno poglavje tudi naši zdomci. Ko utrujeni od vožnje prepeljejo jugoslovansko mejo, si mislijo, da so že doma, in pritisnejo na plin. In potem beremo v naslove z žalostno vsebino . . .

Samo 72 kilometrov je namreč dolga cesta od Bregane do Bača in kljub temu je zapletla toliko usod."

M. BAUER

Novomeška kronika

RIBIČI – Oba bregova Krke sta od izvira do izliva na gosto posejana z ribiškimi „placi". Vedno več je takih, ki radi prežive pozno popoldanske ali zgodnje jutranje ure, kajti kadar je vroče, ribe ne prijemajo, in ob namakanju trnka poizkušajo ujeti kosilo ali izdatno večerjo. Za tiste, ki še niso člani ribiške družine naj povemo, da lahko kupijo dnevne karte. Vzdolž Krke jih prodajajo na dvanajstih krajih. Zadnje čase je med tistimi, ki en dan vikenda namenijo ribolovu v Krki, mnogo tujcev. Med domačimi turisti je največ Ljubljančanov in Zagrebčanov.

TRŽNICA – Veliko ljudi in os na sadju in še kar dobro kobložene stojnice so značilnosti ponedeljkovega trga. Cene živil so že dolgo nespremenjene in še vedno lepo zaokrožene. Kot da so na pare branjevke že pozabile. Kg zelene solate stane 5 din, prav toliko krompir, kg fižola, paradižnika in paprike velja 10 din, za precej slabe banane zahteva prodajalec 14 din za kg, kg grozdja je 16 – 12 din, kg breskev pa velja 20 din.

ROJSTVA – Rodile so: Majda Musić iz Ragovske 14 – dečka, Marica Judež iz Slakove 1 – deklico, Marija Klobučar iz ulice Majde Šilc 14 – deklico, Danica Mrvič iz ulice Majde Šilc 19 – dečka, Majda Sokač z Nad mlinov 23 – deklico in Janja Velkavrh iz Ragovske 31 – Milana.

SMRTI – Umrl je Franc Zrimšek, uslužbenec Varnosti, v 44. letu starosti.

Ena gospa je rekla, da v Novem mestu samo zaradi tega noč in dan gori javna razsvetljava, ker tudi na ta način iščejo krivce za ne preveč rožnati položaj novomeškega gospodarstva.

Ofenziva ustvarjalnih rok

Brigadirjem, ki grade suhokrajinski vodovod, je prišlo na pomoč 200 Žužemberčanov in 100 pripadnikov JLA, krepko pa so poprijeli tudi domačini

Sobota 9. avgusta, zadnji dan dela četrte izmene brigadirje. MDA SUHA KRAJINA 75, je bil združen s pravcato delavno ofenzivo. Brigadirjem je prišlo na pomoč nad 200 prostovoljcev iz sosedne krajevne skupnosti Žužemberk in 100 pripadnikov JLA iz novomeške garnizije, razveseljiva pa je bila tudi udeležba 75 krajanov iz krajevne skupnosti Hinje.

Udeleženci akcije so čistili in kopali jarek za vodovod na trasi med vasmi Pleš in Lazina ter Hinje, odkrili pa so tudi novo 700-metrsko traso za odcep vodovoda iz Prevol v Ratje, razen tega so pokrivali že položene vodovodne cevi iz Prevol proti Plešu, čistili pa so tudi jamo za velik pretočni rezervoar nad vasjo Pleš. Pri zasipavanju jarka je veliko dela opravil tudi buldozer žužemberške krajevne skupnosti, ki so ga nudili brezplačno.

To je bila dosedaj največja delovna akcija v krajevni skupnosti Hinje za uresničitev letošnjega programa del v okviru akcije „SUHA KRAJINA 75". Pokazala je, da je solidarnost vredno gojiti in razvijati prav v sedanjih razmerah naše samoupravne socialistične družbe.

V tej akciji so bili mladi in stari; delavci in kmetje, delovna inteligenca, upokojenci in invalidi, veliko borcev NOV, na trasi je med drugim plapolal prapor mladincev – jurišnikov, naslednikov legendarnih junakov jurišnikov XVIII. divizije NOV. Še posebno so bili na delu vidni in opazni 79-letni kmet Janez Grm s Hriba pri Hinjah, 68-letni upokojenec Jože Rojc iz Lopate, 64-letni upokojenec Štefan Iskra, iz Dolnjega Ajdovca, 64-letni kmet Franc Pucelj iz Dolnjega Kota pri Dvoru, invalidi Ivan Mirtič, Stane Banko in Miha Žonta – vsi z Dvora.

Krampe se vihteli tudi Ljubiša Djorović, upokojeni podpolkovnik JLA z Jame pri Dvoru, predsednika sveta in skupščine krajevne skupnosti Žužemberk Stojan Jakovljević in Franc Jarc ter Jože Hribar predsednik sveta krajevne skupnosti Hinje.

Ob zaključku programa je predstavnik štaba MDA „SUHA KRAJINA 75" izrekel priznanje vsem sodelujočim pri delu, žužemberški krajevni skupnosti in enoti JLA iz Novega mesta pa je podelil še pismeni priznanji in udarniški znački.

M. SENICA

Prosilci bodo uslišani

V Novem mestu kmalu še 1000 telefonskih številk

Novomeščani že dalj časa negodujejo zaradi počasnega poslovanja PTT podjetja. „Kdaj se bo le kaj zganilo? Toliko prošenj za nove telefonske priključke, pa nič," tarnajo.

Direktor podjetja Rajko Gerdovič nas je seznanil z velikimi napori in prizadevanji, da bi zadovoljili potrošnike. „Sedaj imamo preko 5000 naročnikov. Samo v prvem polletju smo priključili na telefonsko omrežje 525 novih naročnikov. Pred nami stoje številne zahtevne naloge. Najpomembnejša je razširitev novomeške telefonske centrale za 1000 številk. Dela smo pričeli maja, trejala pa bodo približno sedem mesecev. Prav tako bomo razširili ozko grlo telefonske krajevne mreže čez kandijski most. Ko bodo dela, ki se bodo pričela še ta mesec, končana, bodo „uslišani" vsi onstran Krke. Prav prebivalci novega naselja na Ragovski so vložili največ prošenj za priključitev za telefonsko omrežje."

Da to niso samo prazne besede, nas prepričuje tudi dejstvo, da so namenili za telefonijo 60 odstotkov celotnih investicij. V programu razvoja za naslednjih deset let pa predvidevajo, da se bodo telefonske kapacitete povečale za trikrat.

Direktor novomeškega PTT podjetja je spregovoril tudi o težkih pogojih gospodarjenja. „Finančni rezultat je bil v prvem polletju za nas neugoden, akumulacija pada, pogoji se zaostrujejo zlasti pri najemanju kreditov, do 1. VII. smo imeli zamrznjene cene . . . Vse to utegne nekoliko zavreti naš razvoj, zlasti še razvoj telekomunikacij."

I. VIZJAK

„Z ramo ob rami za suhokrajinski vodovod", bi lahko imenovali ta posnetek sobotne delovne akcije v Prevolah in Ratjah, na kateri je sodelovalo poleg brigadirjev tudi blizu 400 domačinov, okoličanov in vojakov. (Foto: Darja Kodre)

Novo v Brežicah

ŠE TA MESEC – V okviru srednjeročnega programa posodabljanja občinskega cestnega omrežja bodo do konca avgusta položili asfalt med Artičami in Dečnimi seli. Cestišče so nekoliko razširili, poleg tega pa omilili nekaj ovinkov in vzpetin.

DO NOVIH STANOVANJ – Samoupravna stanovanjska skupnost bo v stolpiču ob Bizeljski cesti kmalu ponudila prosilcem 48 novih stanovanj. Gradnjo družbenih stanovanj bi lahko še pospešili, če bi bilo na voljo več komunalno urejenih zemljišč. Sicer pa tudi v brežiški občini opažajo v zadnjem času nekoliko manjšo gradnjo zasebnih hiš.

PRED PRAZNIKOM – Na zadnji seji so delegati občinske skupščine imenovali 11 članski odbor za organizacijo proslav in prireditev ob skorajšnjem občinskem prazniku. Njihovo število bodo kasneje povečali še s članom, ki bo zastopal krajevno skupnost, v kateri bo tokrat osrednja praznična prireditev.

Izza samopostrežne trgovine Market v Brežicah sicer redno odvažajo smeti, jezijo pa se nad otroki, ki venomer brskajo po košarah z odpadno embalažo in iščejo uporabne kartonske škatle. Seveda pa pri tem vse razmečejo in smeti raztrosijo daleč naokoli. (Foto: J. Teppey)

Obeti, ki postajajo resničnost

V brežiški občini letos velike naložbe v negospodarstvo, zlasti zdravstvo

Kar na tri in pol stare milijarde dinarjev so ta čas ocenjene naložbe, ki so jih v brežiški občini že pričeli uresničevati ali pa so že pred skorajšnjim zaključkom.

Po vrednosti in pomenu je najbrž na prvem mestu gradnja novega zdravstvenega doma v občinskem središču, za katerega so zasadili prvo lopato že prejšnji teden delavci podjetja „Beton-Zasavje" iz Trbovelj. Po sklenjeni pogodbi naj bi bilo poslopje z okoli 2200 kvadratnimi metri površine nared že do srede novembra prihodnjega leta, stalo pa naj bi 1,4 milijarde starih dinarjev. Občinski samoprispevek bo za „dom" dal kar 650 milijonov, drugo pa dodajajo celjska regionalna zdravstvena skupnost ter brežiški zdravstveni dom in lekarna.

Tudi druga pomembna naložba sodi v zdravstvo. Z nekaj nad pol milijarde starih dinarjev bodo do letošnjega občinskega praznika končno preuredili staro poslopje brežiške bolnišnice, prvi del pa so že te dni. S pregraditvami prostorov bodo poslej v sobah le štiri postelje. Nove bodo tudi vse instalacije ter stavbno in drugo pohištvo.

Po vrednosti je na drugem mestu naložba v novo šolo na Bizeljskem, katere postavljanje tudi hitro napreduje. Mariborski „Marles" bo brez dvoma „ujel" dogovorjeni rok, to je mesec oktober. V poslopju bo osem učilnic, kuhinja, jedilnica, knjižnica, telovadnica in dva prostora za otroško varstvo. V istih dneh bodo verjetno izročili namenu še en „šolski" prostor. To bo velika telovadnica za brežiški „Šolski center", objekt, ki bo služil tudi drugim občanom.

Ž. ŠEBEK

MANJ BOLNIŠKIH

Sindikati v Jutranjki spodbujajo svoje člane k uresničevanju ukrepov, ki jih je njihova organizacija sprejela za boljše gospodarjenje. Zavzemajo se za zmanjševanje bolniških dopustov, za boljšo organizacijo dela in izpopolnjeno tehnologijo.

ARTIŠKI LOVCI SO SLAVILI

V nedeljo, 10. julija, so se zbrali člani artiške lovske družine v Arnovem selu, kjer imajo svoj lovski dom. Tam so praznovali trideseto obletnico obstoja družine. Na jubilejno slavje so povabili številne goste in jim v nagovorih predstavili zanimivosti iz kronike o delu družine v minulih treh desetletjih.

BREŽIŠKE VESTI

Boljši časi za kozjanske kmete

Tudi odročni kraji zanimivi za pridelovanje hrane – Obisk inž. Iva Marenka

V četrtek je obiskal sevniško občino pomočnik republiškega sekretarja za kmetijstvo inž. Ivo Marenk s sodelavcem inž. Aleksandrom Skokom. Po razgovoru s predstavniki sevniškega kmetijskega kombinata in občinske skupščine so si ogledali nekaj kmetij na Kozjanskem.

Najprej so si na Veliki planini ogledali kmetijo Lenarta Klenovška, ki se loteva gradnje sodobnega hleva. Na tem območju je v programu za letos še nekaj hlevov: pri Kranjcu in Pajku, nekaj pa je že zgrajenih. Tako je tudi tja že zakoračil razvoj.

Poleg vse bolj utečene živinoreje, želi sevniški kmetijski kombinat navezati še več sodelovanja s kmeti tudi v sadjarstvu, predvsem okrog Čanja in Blance. Tam so že pred desetletjem zasadili prve jablane, s čimer so zasloveli kot sodobni sadjarji, sedaj pa govorijo dosežki za intenzivnejše nasade, kot jih že imajo na Blanci. Kot pravi inž. Srečko Žveglič, direktor TOZD Proizvodnja pri sevniškem Kmetijskem kombinatu, razpolagajo s kadri in tehnologijo, sedanja prizadevanja pa so usmerjena v to, da bi za to pridobili tudi še kaj denarja (obetajo celo mednarodni krediti).

Poleg večjega sodelovanja s kmeti operanti namerava kombinat zasaditi novih 12 hektarov jablan na Impoljci, na Blanci pa teko priprave za gradnjo skladišča s 600 kvadratnimi metri površine. Od tod bodo po industrijskem tiru lahko sadje kar z vagoni odpremljali h kupcem ali v hladilnice. Slednjič kaže, da sevniški občini ne bodo zamudili vlaka pri pripravi programov.

A. ŽELEZNIK

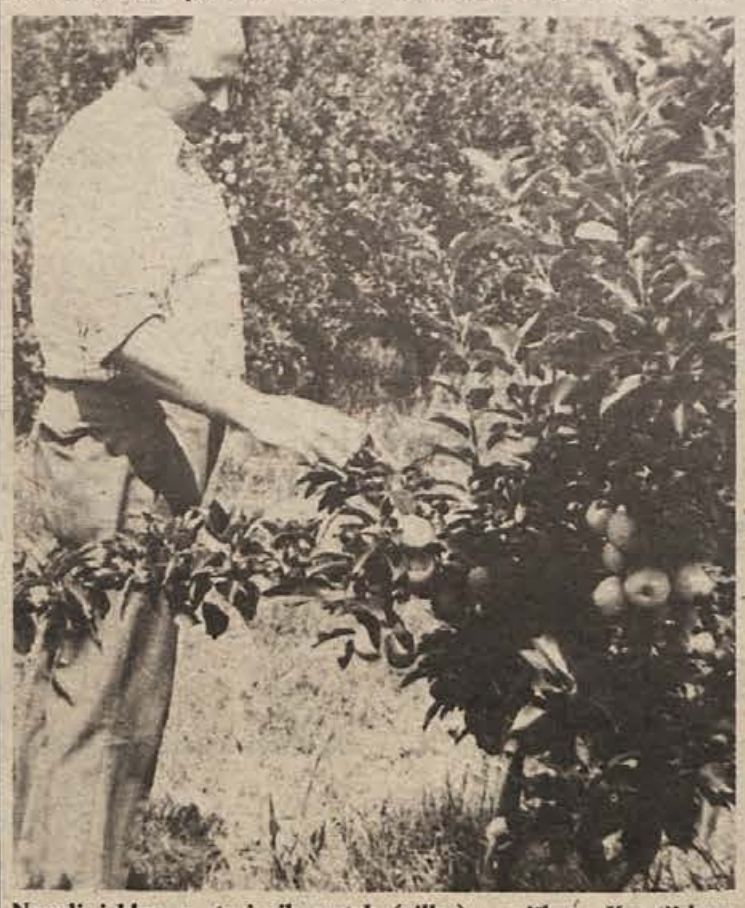

Nasadi jablan v strnjenih vrstah (pillar) sevniškega Kmetijskega kombinata, TOZD Proizvodnja na Blanci vzbujajo zanimanje tudi med zasebnimi sadjarji, ki se že lotevajo sajenja dreves po tem načinu, ki daje velike donose. Na sliki: vodja drevesnice na Čanju in Blanci Lojze Kobal med drevesi, ki jih ni prizadela toča. (Foto: Železnik)

Hočete vedeti, kaj se pri nas godi? Naročite Dolenjski list!

Sevniški paberki

LONČARJEV DOL: ZABETONIRALI MOST – Minuli četrtek so delavci občinske cestne službe betonirali ploščo mostu, ki je nekaj let delal sive lase voznikom tovornih vozil, predvsem pa šoferjem dolenjskih avtobusov.

KRMELJ: NOV PREDSEDNIK – Za novega predsednika krmeljske krajevne skupnosti so na zadnji seji izvolili Zvoneta Kočevarja, ki je tako zamenjal enega najstarejših med njih predsednikov KS Milana Lukenka.

SEVNICA: NOVA ASFALTNA PREVLEKA – Mestni asfalt je pred nuli teden končno dobil novo asfaltno prevleko. Stari asfalt je bil tako kje že tak kot beraške hlače, da so nekateri meščani drugod vidali že manj luknjasti mestni

SEVNIŠKI VESTN

Le za pol „popravljenih" štipendij

Krško: aktiv direktorjev, članov ZK obravnaval tudi kadrovsko politiko

Tudi zadnja seja aktiva direktorjev, članov Zveze komunistov, je poleg aktualnim stabilizacijskim prizadevanjem, posvečala največ časa prav uresničevanju dogovora o kadrovski politiki in samoupravnemu sporazumu o štipendiranju.

Ugotavljali so, da bi se moralo v občinskem solidarnostnem štipendijskem skladu ob popolnem izpolnjevanju obveznosti vsak mesec zbrati okoli 160.000 dinarjev. Žal to zadostuje le za polovico že „popravljenih" štipendij, to je usklajenih z višjimi življenjskimi stroški. Pomoč je v minulem šolskem oziroma študijskem letu prejemalo 480 štipendistov, v novem pa vsekakor več. Zato bo potrebna pravočasna in sprotna solidarnostna pomoč republike, več pa bi moralo biti tudi „kadrovskih štipendij".

Po zadnjih podatkih, ki pa še niso popolni, potrebujejo delovne organizacije 121 delavcev z višjo in visoko šolsko izobrazbo, štipendirajo pa jih 81.

Komunisti se zavedajo, da bo treba drugega zagotoviti s hitrejšo gradnjo družbenih stanovanj. Govorili so zato tudi o možnostih za solidarnostno združevanje sredstev, ki bi jih usmerili v stanovanjsko gradnjo za zaposlene v šolstvu, občinski upravi, zdravstvu in sodstvu. To so namreč službe, ki samo s svojim denarjem nikakor ne bi mogle kupovati stanovanj.

Ž. Š.

Krške novice

ŠUŠMARSTVU „NA PRSTE" – Kot ugotavlja občinski sodnik za prekrške, je v krški občini veliko obrtnikov, ki svojo dejavnost opravljajo „na črno". Kljub temu so v poldrugem letu dni izrekli le sedem kazni kršilcem zakonov, ki so jih prijavili delavci milice.

NOV ROK! – Na minuli seji direktorjev delovnih organizacij, članov aktiva ZK, so se domenili, da morajo po vseh kolektivih opraviti kritično oceno sedanjega gospodarjenja in ukrepov, ki naj bi prispevali k splošni stabilizaciji, do 15. avgusta. Dosedanjega roka, ki je potekel 20. julija, se skoraj nihče ni držal, so ugotavljali predstavniki družbenopolitičnih organizacij.

OBISK DOBER! 10.553 nočitev, ki so jih doslej našteli v krškem hotelu „Sremič" in „Pod Gorjanci" v Kostanjevici, je po oceni turističnih delavcev kar dober rezultat. Razveseljivo je tudi to, da je bilo to poletje v Kostanjevici precej več tujih gostov kot prejšnja leta in da so tamkaj ostali po več dni.

ENOTNO NASTOPANJE

Nova podružnica Ljubljanske banke za Posavje, ki posluje od 1. julija dalje, zagotavlja hitrejši razvoj regije in odpravljanje neskladij med posameznimi dejavnostmi ter območji. Spodbujala bo izvozne načrte proizvajalcev in vplivala na manjši uvoz. Posavska banka se bo zlasti posvetila pospeševanju proizvodnje in modernizaciji proizvodnih postopkov.

KRŠKI TEDNIK

Buldozer rije v hrib za Tehniško srednjo šolo v Krškem in pripravlja teren za novo igrišče. Urediti ga nameravajo tako, da bodo na njem lahko organizirali tudi večja tekmovanja. To igrišče bo Krčanom nadomestilo izgubljeni športni prostor v Celulozi, kjer zdaj gradijo novo tovarno. (Foto: J. Teppey)

Šofer ni več peto kolo

Na Mirni prvi v občini organizirali šoferje in avtomehanike v društvo

Šoferji so nekakšne dvoživke. Večino delovnega časa ponavadi prebijejo za krmilom, v tovarni so le malo med delavci, čeprav drug brez drugega ne morejo. Nekako odtrgani so od ostalih članov kolektiva.

Rudi Krošl je kmalu po prihodu v Dano začutil potrebo po društvenem življenju šoferjev. V tej tovarni premorejo tudi edini organizirani avtopark, zato kraj nastanka novega društva ni prav nič naključen. Na dan šoferjev in avtomehanikov so tako lahko končno imeli ustanovni občni zbor, novo društvo pa šteje 18 članov. Da je težak vsak začetek, velja tudi za mirenske šoferje in mehanike. Za nujno potreben denar, ki ga terja vsaka aktivnost, ne nameravajo moledovati pri nikomer, temveč nameravajo nase opozoriti z delom.

Na risalni mizi Rudija Krošla že nastaja načrt prometne ureditve tovarniških površin, kjer ne bodo manjkali niti prometni znaki. Vse potrebno delo nameravajo člani opraviti prostovoljno, kar bo nared do otvoritve nove polnilnice in destilacije za občinski praznik.

Predsednik novoustanovljenega društva v skromnosti sicer še nerad govori o tako veliki nalogi, ki bi bilo npr. usposabljanje voznikov doma, za kar pa bi bili ob sami za kar najširši zagon usmerjeni izobraževanja v občini čez leto, pogoji. „Za začetek moramo stvari osnovno, kar nalaga že sprotno tut, to pa je razvijanje tovarištva med sodelavci in drugimi udeleženci v prometu ter izvajanje nekih določil zakonodaje o varnosti pri delu," meni predsednik.

Odrezali so se

Na Selu pri Mirni kar ne morejo odnehati: najprej vodovod, sedaj pa nov gasilski kombi. Gasilci so zbirali moči kar dve leti, uspeh pa je nadvse razveseljiv, saj bodo v nedeljo ob 14. uri krstili nov kombi, na domu pa bo zatulila tudi nova električna sirena.

Funkcije, ki se kje drugod držijo nekaterih v nedogled, na Selu smelo menjavajo. Franc Kirm (zman kot Franc Kirm tretji) je bil poveljnik do letos 12 let, sedaj pa so vse glavne dolžnosti v rokah mlajših. Poveljnik je ključavničar Jože Žlemberger, predsednik pa kmet Marko Belentin.

„Vsi so se odrezali," ne dela poveljnik razlike med nikomer, ki je imel posluh za akcijo gasilcev, da so prišli do avtomobila. „Izkazali so se zdomci, celo izseljenci iz Kanade, predvsem pa mirenska krajevna skupnost, ki je prispevala 25.000 dinarjev. Seveda pa tudi od vaščanov ob nobeni zbiralni akciji nismo odhajali praznih rok," so zatrjevali vsi trije. Pokrovitelj nedeljske slavnosti IMV, TOZD Tovarna opreme z Mirne, je primaknila 5.000 dinarjev. Za takšen kraj kot je Selo ni mačji kašelj zbrati nekaj tisočakov manj kot 100.000 dinarjev.

A. Ž.

KROŠL: „V mirensko društvo šoferjev in avtomehanikov bi radi pritegnili čim več članov iz območja vse občine."

GORNJE VRHE IMAJO BRIZGALNO

Prostovoljno gasilsko društvo Gornje Vrhe bo v nedeljo na Rdečem Kalu pri gostilni Rogelj izročilo namenu novo gasilsko brizgalno. Slavnost se bo pričela ob 14. uri, pokrovitelj je Tone Gole, član izvršnega sveta občinske skupščine Trebnje.

Iz kraja v kraj

ŠENTRUPERT: PRAPOR V ČAST BESIH? – Šentrupertski lovci se pripravljajo na razvitje prapora, ki bi bilo predvidoma 7. septembra v zeleni bratovščini imajo že 33 let nov. Eni se bolj ogrevajo za to, drugi prapor razvili pri svoji kočo v Mirni, sih, drugi, ki imajo že izkušnje s tošnjim nestalnim vremenom, pa svetujejo prostor v Šentrupertu.

CESTA TERJA SVOJE – Prebivalci belja ni tožijo, ker je krajevna skupnost v glavnem še vedno brez denarja. Cesta Ornuška vas-Spanovo polje je kot vreča brez dna. Vsako leto je hudo zdelano in kar kopljejo pesku. Za jesenski in zimski čas je bilo seveda tudi primerno ureditve cestišče na nekaterih mestih. Vaščani klanci so hudi in se jih z denarja dalo znižati. Pretežno v se vozi že okrog 50 delavcev.

UŽIVATI ŠE NE POMENI TI – Prizadevni mirenski nogometaši in njihovi navijači bi radi že čeli graditi slačilnico in kar je ba ob igrišču, vendar vodovod kar ne more pripraviti kmečki zemljiške skupnosti do tega, da le-ta izkazuje soglasje, ki je potrebno metašem potrebno, da bi lahko dili. Morda bi vse skupaj pospešil če bi nogometni klub posodil ljiški skupnosti nekaj svojih cev za izsuševanje, ki bi kmetje prišli prav, da bi projekt izsušitve travnikov ob Mirni spravili kam.

TREBANJSKE NOVI

Drobne iz Kočevja

NI REDITELJEV – Celotni trud in stroški za ureditev mesta so zaman, ker vse uničimo ob proslavah. Organizatorji proslav bi morali ustanoviti obvezno rediteljsko skupino, katere člani bi imeli vidne oznake in bi občinstvo opozarjali na red. Ljudje namreč še nismo tako vzgojeni, da bi sami varovali nasade, zelenice, okrasno grmičje in drugo. Ni dovolj, da je mesto lepo samo na dan proslave, temveč mora biti vse leto! Pri nas pa med proslavo popolnoma odpade vsa moč prometnih znakov, saj vozniki vozijo in parkirajo, kjer je zanje najbolj primerno.

DRUŠTVO DIABETIKOV? – Sladkornih bolnikov je v Sloveniji po ugotovitvah ljubljanskega diabetičnega dispanzerja največ v Kočevju. Že večkrat smo v Dolenjskem listu pisali, da bi kazalo ustanoviti društvo, katerega glavni namen naj bi bil organizirati nekaj predavanj o tej bolezni in o posebni prehrani sladkornih bolnikov. Prav priprava dietične prehrane zadaja gospodinjam često težave. Taka predavanja bi lahko priredili že jeseni. Diabetiki in njihove žene, če ste za to, sporočite na dopisnici na naslov Arko Andrej, Kočevje p. p. 19! Če bo dovolj prijav, bomo sklicali sestanek in se o vsem pogovorili.

VETER ČISTILEC – Nova postaja podjetja SAP v Kočevju še ni povsem gotova. Zgrajen je samo pokrit peron za odhod in prihod avtobusov in asfaltna ploščad. Kljub temu bi morali peron redno čistiti, saj je tam raznih smeti, že za celo smetišče. SAP ali pa kdo drug bi moral poskrbeti za redno čiščenje, ne pa samo za občasno ali sploh nikakršno. Češčenja ne bi smeli prepustiti samo vetru.

– Sem slišal, da imajo pri Mercatorju lepo izbiro aparatov za izdelovanje prepečenca.

– Dobro pa bi bilo, če bi razen teh aparatov redno prodajali tudi posebni kruh, ki je primeren za peko v teh aparatih.

KOČEVSKE NOVICE

Deliti le, kar si ustvaril

Ponekod delijo višje osebne dohodke, kot bi jih lahko na osnovi ustvarjenega dohodka

V kočevski občini v vseh delovnih kolektivih živahno razpravljajo o poletnih obračunih in stabilizacijskih programih, vendar so razprave premalo kritične tam, kjer izplačujejo višje osebne dohodke, kot bi jih z ozirom na ustvarjeni dohodek lahko. Kolektivi in organizacije v glavnem le ugotavljajo, da so kršeni dogovori o uresničevanju ciljev družbeno-gospodarske politike, ne zavedajo pa se dovolj posledic takega obnašanja, ki koplje grob stabilizacijskim prizadevanjem.

Usklajevalna komisija za usmerjanje družbeno-gospodarske aktivnosti in za uresničevanje ciljev družbeno-gospodarske politike ugotavlja tudi, da sedanje inačice za pokrivanje izgube v kmetijstvu in Trikonu ne dajejo mnogo upanja za trajno odpravo izgube.

Zaradi zaostrene politike na področju investicijske potrošnje gre vedno težje v promet investicijska oprema, ki jo proizvajata ITAS in LIK. SGP Zidar pa nima težav, ker gradi pretežno stanovanja, za kar je denar zagotovljen.

Usklajevalni odbor je skupno z izvršnim svetom občine in družbenopolitičnimi organizacijami sklical posvetovanje v treh delovnih organizacijah, kjer imajo težave zaradi uvoza surovin, plačilne sposobnosti, zalog, izplačil osebnih dohodkov, izgub in drugega. Organizacije ZK, sindikat in ZSM pa tudi sklicujejo sestanke v zvezi z ukrepi za stabilizacijo, akcijskimi programi in izpolnjevanjem sprejetih nalog in sklepov.

Občinski izvršni svet (IS) je tudi ugotovil, da bo dovoljena splošna poraba za letos premajhna za pokritje vseh proračunskih izdatkov, saj se bo občinski proračun moral znižati s 14,584.096 din na 13,201.656 din ali za 1,382.440 din. IS je sprejel tudi stališče, kako bo izvajal sklepe zadnje občinske skupščine, sprejete na osnovi analize gospodarskih gibanj v občini v prvem polletju letos.

J. P.

Hvala darovalcem

Pa tudi organizatorjem, aktivistom in šolarjem

Pred kratkim je občinski odbor RK Kočevje pregledal svoje delo v prvi polovici leta. Ugotovil je, da je bilo predvsem zaradi prizadevanja in razumevanja posameznih občanov in organizacij zelo uspešno. Ob tej priložnosti je občinski odbor Rdečega križa sklenil, da se bo za sodelovanje v akcijah toplo zahvalil vsem, ki so darovali prostovoljne prispevke ob fluorografiranju, in skupinama, ki sta pomagali pri zbiranju prispevkov v mestu in podeželju; delovnim organizacijam in občanom, ki so darovali v človekoljubne namene papir; izvajalcem in organizatorjem programa ob krvodajalski proslavi, ki je bila v Šeškovem domu in vsem, ki so darovali rabljena oblačila in obutev. Zahvala velja tudi prizadevnim članom mestnega odbora RKS Kočevje in učencem osnovne šole.

Še posebna zahvala pa velja krvodajalcem, ki so se v dneh 28., 29. in 30. maja v zelo velikem številu odzvali vabilu RK za darovanje krvi.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Na območju matičnega urada Kočevje je bil v juliju rojen en deček. Poročilo se je 12 parov. Umrli so: Marija Debeljak, družinska upokojenka iz Klinje vasi 10, stara 74 let; Valentin Volf, upokojenec iz Stare cerkve 25, star 69 let; Ignac Pirc, upokojenec iz Kočevja, Roška cesta 31, star 73 let; Ivana Rus, upokojenka iz Dolge vasi 15, stara 81 let; Antonija Knavs, gospodinja iz Livolda 50, stara 85 let; Terezija Stricelj, socialna podpiranka iz Dolge vasi 70/a, stara 85 let; Katarina Horvat, kmečka upokojenka iz Radmožancev 98, umrla v Cvišlerjih 5, stara 72 let, in Jakob Poje, upokojenec iz Livolda 35, star 67 let.

Nemalo turistov te dni spregleda pri Gradcu opozorilno tablo, da je cesta odprta le do Vranovičev. In ko se pripeljejo do prvega podvoza, morajo svoje avtomobile obrniti. Da lahko pridejo v Črnomelj preko Gradca v Stranski vasi, lahko zvejo šele po pogovoru z domačini. Zato bi bilo prav, ko bi v Gradcu ob opozorilni tabli postavili še napis, ki bi turistom preprečil, da bi zaradi „iskanja bližnjic" izgubili več ur. Na sliki: do konca avgusta bodo delavci novomeškega cestnega podjetja cesto pod podvozom poglobili za meter. (Foto: J. Pezelj)

Knjižnica ima 29 novih članov

V juniju in juliju so si Črnomaljci izposodili na dom 1693 knjig – Največ berejo učenci, najmanj kmetje

Kljub temu, da je turistična sezona na višku in da ljudje te dni preživljajo po dopustih, se v črnomaljski knjižnici skoraj vsak delavnik ustavi precej občanov.

V knjižnici so nam povedali, da je bil obisk v juniju nekoliko večji kot v juliju. Knjige sta si na dom izposodila 402 občana. Največ je bilo učencev – 375, knjige pa si je izposodilo še 21 uslužbencev, 13 delavcev in 11 upokojencev, gospodinj in vojakov.

V juliju je knjižnico obiskalo 43 moških, 37 žensk in 78 mladincev ter 172 mladink in pionirk. Od tega sta bila dva delavca, kmet, 26 uslužbencev, 238 učencev in dijakov ter 18 upokojencev, gospodinj in vojakov.

V juniju so Črnomaljci prebrali 314 leposlovnih del, 537 mladinskih del in 85 strokovnih knjig, skupaj torej 936 knjig. V juliju so prebrali 179 knjig manj. Najpogostejši bralci so bili zopet pionirji. Sposodili so si 372 mladinskih del, po romane je prišlo 325 ljudi, v sedmem mesecu pa so izobraženci segali manj po strokovni literaturi, sposodili so si samo 60 knjig.

Kljub vročim mesecem se je v juniju vpisalo v knjižnico 18 občanov, v naslednjem mesecu pa je knjižnica dobila 11 novih rednih ljubiteljev dobre knjige.

OSMEROKOTNIK ŽE OPOZARJA!

Pred kratkim so delavci na Vinici že začeli na najbolj nevarnih delih mesta nameščati nove prometne znake. Precej bolj opazni osmerokotni znaki „STOP" bodo po vsej verjetnosti postavljeni po Vinici v teh dneh, najprej pa so jih postavili pri bencinski črpalki.

SEMIČ: 113 NOVIH STANOVANJ

V Semiču bodo dobili 7 novih blokov ali 113 stanovanj. Zazidalna površina, kjer bodo stali novi bloki, je namenjena predvsem za blokovno stanovanjsko gradnjo. Kot je razvideti iz zazidalnega načrta (načrt je bil razstavljen 90 dni v izložbi KZ Semič), so predvidene velike zelenice, 60 podzemnih garaž, parkirni prostori, kasneje pa naj bi ob novi soseski zaživela tudi otroška varstvena ustanova.

Črnomaljski drobir

SKRB ZA REKREACIJO – Odkar so na zaslužen dopust odšle tudi cestne „zebre" (prehodov za pešce že dalj časa ne rišejo), je v Črnomlju zelo veselo. Ljudje ne vedo, kje naj prečkajo cesto, avtomobilisti pa, ki jim je nov zakon pošteno zagodel, ustavljajo le pred zebrami. In ker teh ni, se ljudje rekreirajo. Pešci s hitrimi teki čez cesto, avtomobilisti pa z urjenjem refleksov.

NOVI POSESTNI LISTI – Črnomaljska geodetska uprava obvešča lastnike in imetnike, ki imajo pravico uporabljati zemljišča na območju črnomaljske in metliške občine, da lahko v teh dneh dobijo novo strojno nastavljene liste.

PREMETENE BRANJEVKE – Kot kaže, so branjevke in prodajalci na črnomaljskem živilskem trgu dobri trgovci, ki poznajo cene na novomeškem živilskem trgu. Tako se je zadnji tržni dan neka Belokranjica odrezala: „Če se vam zdi preveč drago, pojdite v Novo mesto. Tam boste odšteli še več denarja. To, kar imam na stojnici, bom prodala tudi brez vas . . ."

MLADINCI, POJDIMO V SUHO KRAJINO – Mladinska delovna akcija „Suha krajina 75", na kateri mladi za domačine kopljejo vodovod, se bo zaključila 27. avgusta. Prav bi bilo, ko bi črnomaljsko mladinsko vodstvo pripravilo skupno brigadirjev, ki bi do konca akcije pomagala na težki trasi – pa čeprav le nekaj dni.

Črnomaljski poročevalec

Novice iz Ortneka

NARCISE LE V ORTNEKU – Pred kratkim sem zapisal, da so v poljanskih gozdovih narcise, kar pa ni res. Narcise so le v Ortneku, v gozdovih pa ne. Tam so samo ciklame. Prepričan sem, da so mojo napako bralci sami opazili in mi oprostili.

VABILO UPOKOJENCEM – V nedeljo, 31. avgusta, organiziramo enodnevni avtobusni izlet po naši deželi. Obiskali bomo vrstnike v Litiji, kjer si bomo ogledali njihov dom in farmo, ki jo obdelujejo upokojenci. Popoldne si bomo ogledali še znameniti grad Bogenšperg, nato pa nas bodo sprejeli v novem domu upokojencev v Šentvidu pri Stični. Na povratku se bomo ustavili še na Polževem. Vožnja bo veljala 70 din. Prijavite se do 25. avgusta v trafiki ali vsak dan od 9. do 11. ure v novi družbeni dvorani v stanovanjskem bloku za gozdarskim domom.

SLAVJE NA GRMADI – V nedeljo, 3. avgusta, je bila spominska svečanost ob spomeniku na Žukovem. Ob 30-letnici osvoboditve smo se spomnili vseh pri nas padlih borcev. Po svečanosti je bila še veselica na Grmadi. Obisk je bil nepričakovano velik. Dom na Grmadi bo treba povečati in postaviti razgledni stolp.

V. P.

– Sem slišal, da proizvajate slabše in po višjih cenah kot veljajo na svetovnem trgu. Kaj boste pokrenili, da boste več prodali in izvozili?

– Natiskali bomo prospekte v več svetovnih jezikih.

LE LISIČKE

Ribniški gobarji letos nimajo posebne sreče. Naberejo le lisičke, jurčkov, ki so najbolj priljubljeni, pa ni, čeprav se precej redno menjata dež in sončni dnevi, kar naj bi bilo po zatrjevanju gobarjev glavni pogoj za uspešno gobarsko sezono.

REŠETO

Divjad za stabilizacijo

Naša ribniška lovska družina je plačala minulo lovsko leto kmetom veliko odškodnine zaradi škode divjadi, družbenemu kmetijstvu pa nič. Vzrok ni zapostavljanje družbenega kmetijstva, pač pa dejstvo, da ima divjad na zasebnih površinah veliko izbiro dobre hrane, medtem ko na družbenem lahko dobe le travo in osat.

Divjad se boji zelenega plana, po katerem naj bi specializirali proizvodnjo posameznih kmetijskih pridelkov po pokrajinah. Zdaj imajo kmetje veliko majhnih njiv in še na vsaki izmed njih rastejo kar tri različne kulture. Tako je izbira hrane za divjad dovolj pestra, zaradi česar divjad tudi zagovarja razdrobljeno kmetijstvo. Če bi izpeljali kak zeleni plan, bi imela nova cenilca škode Tonček Zobec iz Lepovč in Lojz Češarek iz Ribnice preklemano malo dela, posebno še, če bi se še naprej specializirali za pridelovanje trave in osata.

Vendar lovci že ne bodo plačali vse škode. Lani se je medved posladkal v Otavicah z medom, pa je bilo letos sklenjeno, da z odškodnino ne bo nič, ker čebele niso bile zavarovane in ker tam ni bila odobrena lokacija zanje. Lovci pravimo: „Čebele v Otavicah, to je prav tako, kot bi kmet privezal konja pred medvedov brlog, nato pa zahteval zanj od lovske družine odškodnino."

Pa to še ni vse. Po Mali gori rastejo divji vikendi oziroma iz desk zbite barake za oddih in raznorazne namene. (Vse to so seveda črne gradnje.) In se naj zdaj v tak „vikend" vseli medved, lovska družina naj pa odgovarja . . .

Ja, ja, lovska je težka. Sem šel oni dan klicat srnjaka, pa je prišla medvedka z dvema mladičema. Še bolj se je prestrašil pa moj lovski tovariš, ki je čakal jelena, prišlo pa je pet medvedov. Lepo je za lovca, če je revir poln divjadi, ampak kar je preveč, je pa preveč. In pri vsem tem je občinska skupščina na zadnji seji odobrila vsem petim lovskim družinam v občini odstrel le petih medvedov.

P-c

KASNITEV PRI NAČRTU

Razen redkih izjem kasne v ribniški občini vsi, ki so dolžni izdelati srednjeročne programe razvoja za obdobje 1976/80. Občinska skupščina je zdaj izdelala rokovnik, kaj vse in do kdaj je dolžna izdelati vsaka delovna ali druga organizacija. Posebno je v tem rokovniku poudarjeno, do kdaj morajo biti načrti sprejeti in da načrti ne smejo biti nikakršen „podjetniški plan", ampak načrt interesov in potreb delovnih ljudi in občanov. Za izdelavo načrtov oziroma osnutkov so zadolžili kot osebno odgovorne vse direktorje.

ZA LEPŠI VIDEZ

Odlok o zunanjem videzu naselij v občini Ribnica je bil sprejet na zadnji skupni seji vseh zborov občinske skupščine. Novi odlok, ki združuje nekatera določila odloka o javnem redu in miru ter odloka o komunalni ureditvi, je bil sprejet na pobudo Turističnega društva Ribnica. Odlok določa predvsem, kaj so dolžni storiti občani ter delovne in druge organizacije za lepši videz kraja, pa tudi precejšnje kazni za tiste, ki določil odloka ne bodo spoštovali.

Poiskati še nove oblike varčevanja

Beti: vse temeljne organizacije združenega dela imajo varčevalne programe

V Beti so se resno lotili izvajanja stabilizacijskega programa. Že pred kolektivnim dopustom so se sestali ožji politični aktivi, ki so izdelali konkretne predloge in ukrepe za reševanje gospodarske problematike.

O ukrepih bodo potekale razprave te dni tudi na sejah delavskih svetov temeljnih organizacij združenega dela in na zborih delovnih ljudi, kjer bodo še posebej poglobljeno spregovorili o srednjeročnem načrtu razvoja podjetja. V prihodnje bodo posvečali v Beti posebno pozornost povečanju izvoza, a tudi doslednejši obdelavi domačega tržišča, nenehno bodo skrbeli za kvaliteto svojih proizvodov, za racionalizacijo poslovanja.

V Beti trezno in z optimizmom gledajo v prihodnost prav zato, ker so vsem težavam vedno posvečali skrb že v preteklosti. Tako imajo vse temeljne organizacije izdelane programe varčevanja z energijo, materialom in delom, posebno pozornost posvečajo izdatkom. Iščejo še nove oblike varčevanja in možnosti, da bi še povečali storilnost dela.

V tovarni so posebno delovni člani Zveze komunistov. Že v februarju so sprejeli sedemnajst ukrepov, od katerih so že večino uresničili.

TONI GAŠPERIČ

Lokviški mladinci so letos zelo delavni. Še najraje se ukvarjajo s športom, dokaz za to pa je tudi njihova nogometna enajsterica, ki je v občinski mladinski ligi bila med boljšimi. Na novo tekmovalno sezono se Lokvičani pripravljajo že sedaj, najprej pa so s prostovoljnim delom uredili igrišče, poskrbeli za primerno reklamo (na sliki), sedaj pa delajo še tribune za gledalce. Ni kaj, njihovo delo lahko pohvalimo, prav pa bi bilo, ko bi se tako odrezali tudi na kakšnem drugem področju – na primer: lahko bi organizirali mladinsko ekipo za pomoč pri delu starejšim in onemoglim kmetom in podobno. (Foto: Janez Pezelj)

Metliški Monte Carlo

Ni res, da mladina v Metliki nima dovolj zabave. Kdor zgornji trditvi ne verjame, naj se prepriča na metliškem kopališču. Na klopeh pred točilnico skoraj vsak dan brezskrbno sedijo deset– do petnajstletni fantiči mrkih in zamišljenih obrazov, ki v rokah tiščijo – karte. Pred njimi so lepo zloženi kupčki dinarjev (tako kot dolarji v „najboljših" kavbojskih filmih) in fantiči v domači angleščini vpijejo: „daj mi tri, odneham, povišam za bata (10 din), izenačim in povišam, potolci ga, blefira, imam kento, poker . . ."

Do streljanja sicer še ni prišlo, a do pretepa ni dosti manjkalo. Golobrade hazarderje vedno gleda veliko otročajev, ki se v igri na srečo poskušajo tudi sami.

V KRATKEM MODNE REVIJE

Metliška Beti bo v kratkem ponovila lanskoletne uspele interne revije, ki bodo letos na Vinomeru v preurejenih prostorih nekdanjega gostišča. Kupcem bo metliška trikotažna industrija prikazovala modele iz pomladno-poletne kolekcije 1976, na ogled pa vabijo vse ljubitelje sodobnega in praktičnega oblačenja.

Sprehod po Metliki

KONČNO CVETLIČARNA – V Bevčevi hiši blizu bencinske črpalke na Cesti bratstva in enotnosti je te dni odprta nova prodajalna cvetlic. Ljudje so cvetličarno najbolj pogrešali pred prazniki, ko so morali po rože v Črnomelj, Novo mesto ali celo v Karlovac.

VSE ZA ŠOLO – V prodajalni „Mladinska knjiga" na Trgu svobode zagotavljajo, da imajo potrebščine za šolo že v svojem skladišču. Starši in šolarje prosijo, naj nakupijo stvari pravočasno, da ne bo nekaj dni pred pričetkom pouka prevelike gneče. Kot kaže, bo knjigarna prve dni pouka odprta cel dan.

NOČNI NEMIR – Bližnji stanovalci privatnih gostišč se pritožujejo, da ponoči ni miru, ker imajo nekateri gostinci odprte lokale velikokrat dlje, kot jim to dovoljuje zakon o javnem redu in miru. Ljudje se čudijo, da kršiteljev nihče ne opozori niti kaznuje.

NOVI POSESTNI LISTI – Črnomaljska geodetska uprava obvešča lastnike in tiste, ki imajo pravico uporabljati zemljišča na območju črnomaljske in metliške občine, da lahko v teh dneh dobijo novo strojno nastavljene posestne liste.

KONČANI DOPUSTI – Delovna organizaciji Beti in Komet sta končali kolektivne dopuste in delo zopet normalno poteka. Vrvež v mestu je večji, daljše pa so tudi vrste v trgovinah, še posebno pred blagajno v samopostrežni trgovini.

ZAČUDENI LJUDJE – Ob prometni nesreči na mostičku pri vasi Trnovec, kjer se je smrtno ponesrečil motorist, so ljudje začudeni, da niso nikjer postavljeni prometni znaki, ki bi opozarjali na ta nevarni ovinek, ki je terjal že več človeških življenj. Po zgledu na hrvatskih cestah bi znak ČRNA TOČKA opozoril voznike na nevarnost.

metliški tednik

KRANJ GIS 25

OBIŠČITE XXV. jubilejni mednarodni GORENJSKI SEJEM v Kranju

od 8. do 18. avgusta. Sejem je odprt od 9. do 19. ure.

Vsak večer zabavni program od 19. do 24. ure

KRANJ GIS 25

ŠTIPENDIJE!

Izvršni odbor skupne komisije podpisnic samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev v občini Črnomelj

RAZPISUJE

štipendije iz združenih sredstev za šolsko leto 1975/76

Na razpis se lahko prijavijo:
- učenci in študenti s stalnim bivališčem v občini Črnomelj,
- učenci in študenti iz drugih republik, ki prejemajo kadrovsko štipendijo TOZD v občini Črnomelj,
- učenci in študenti, ki že prejemajo kadrovsko štipendijo organizacij združenega dela ali iz skladov samoupravnih interesnih skupnosti za dopolnilno štipendijo iz združenih sredstev.

Polovica mesečnega dohodka na družinskega člana ne sme presegati:
- za učence 1.550 din (za šolanje izven kraja stalnega bivališča), 1.250 din (za vozače do 20 km) in 1.100 din, če se šolajo v kraju stalnega bivališča.
- za študente pa ne 1.650 din, 1.350 din oziroma 1.200 din.

Izpolnjeni prošnji na Obr. DZS 1,65 je treba priložiti:
- potrdilo o premoženjskem stanju in številu družinskih članov,
- potrdilo o osebnem dohodku staršev v letu 1974 (v obrazcu prošnje),
- potrdilo o višini otroškega dodatka v letu 1975 za prosilca oz. izjavo, da ga ne prejema.
- prepis (fotokopijo) zadnjega šolskega spričevala oz. potrdila o opravljenih izpitih,
- potrdilo o vpisu v šolo za šolsko leto 1975/76.

Učenci in študenti, ki na razpise organizacij združenega dela in samoupravnih interesnih skupnosti niso uspeli dobiti štipendije, naj priložijo odgovore teh organizacij.

Štipendisti, ki prejemajo kadrovske štipendije, priložijo en izvod štipendijske pogodbe.

Rok prijave: za učence do 15. 9. 1975, za študente do 25. 10. 1975. Prispele vloge po tem roku bomo obravnavali z veljavnostjo od prvega naslednjega meseca po vložitvi.

Prošnje naj kandidati pošljejo na Skupščino občine Črnomelj, oddelku za splošno upravo in družbene službe.

Izvršni odbor

OKTOBRSKE NAGRADE!

RAZPIS
OKTOBRSKIH NAGRAD

OBČINE BREŽICE

Na podlagi 13. člena statuta sklada za podeljevanje oktobrskih nagrad občine BREŽICE

razpisuje

UPRAVNI ODBOR SKLADA ZA PODELJEVANJE OKTOBRSKIH NAGRAD OBČINE BREŽICE

„OKTOBRSKE NAGRADE"
ZA LETO 1975

1. Oktobrska nagrada občine Brežice se daje za posebne uspehe in dosežke na družbenih, ekonomskih, političnih, prosvetnih, tehničnih, kulturnih in drugih področjih ustvarjalnosti in za dela, ki imajo poseben pomen za razvoj in napredek občine Brežice.
2. Kandidate za oktobrske nagrade lahko predlagajo UO sklada, delovne in druge organizacije ter občani.
3. Obrazložene predloge je treba poslati do vključno 1. oktobra 1975 občinski skupščini Brežice – upravnemu odboru sklada za podeljevanje oktobrskih nagrad.
4. Oktobrske nagrade bodo podeljene na svečani seji občinske skupščine Brežice 28. oktobra 1975.

UPRAVNI ODBOR SKLADA ZA
PODELJEVANJE OKTOBRSKIH
NAGRAD
OBČINE BREŽICE

ŠTIPENDIJE!

„DONIT" kemična industrija
MEDVODE, n.sol.o.

razpisuje
za šolsko leto 1975/76 za

A. **TOZD Tovarno tesnil, plastičnih mas in filtrov, n.sub.o. in DSSS Medvode, n.sol.o.**
1 štipendijo na strojni fakulteti – smer energetika
1 štipendijo na ekonomski fakulteti
2 štipendiji na administrativni srednji šoli

B. **TOZD Fenolit Borovnica, n.sub.o.**
10 štipendij na TSŠ-kemijski oddelek (s pričetkom štipendiranja v I. letniku)

C. **TOZD Tovarno Sodražica, n.sub.o.**
1 štipendijo na ekonomski fakulteti
1 štipendijo na strojni fakulteti
1 štipendijo na tekstilni fakulteti
2 štipendiji na ekonomski srednji šoli
1 štipendijo na TSŠ – strojni oddelek
1 štipendijo na TSŠ – tekstilni oddelek

D. **Obrat Velika Loka pri Trebnjem**
4 štipendije na TSŠ – strojni oddelek
1 štipendijo na ekonomski srednji šoli
2 štipendiji na administrativni srednji šoli

Prednost pri dodeljevanju štipendij imajo kandidati iz višjih letnikov.

PROSTA UČNA MESTA!

Objavlja tudi prosta mesta za VAJENCE, in sicer:
2 učni mesti za orodnega ključavničarja
2 učni mesti za strojnega ključavničarja
Mesečne nagrade so solidne in ob dobrem učnem uspehu v šoli in pri praktičnem pouku krijejo življenjske stroške.

Dijake in študente vabimo, da oddajo svoje vloge najkasneje do 20/8-1975 v splošni službi podjetja DONIT, Medvode 59.

LICITACIJA
pri Carinarnici Ljubljana

dne 31. 8. 1975

Carinarnica Ljubljana bo 31. 8. 1975 prodajala na javni dražbi osebne avtomobile in drugo blago.

Javna dražba bo v prostorih TVD PARTIZAN v Ljubljani, Pokopališka ulica 35, v nedeljo, 31. 8. 1975, s pričetkom ob 8. uri.

Ogled vozil in drugega blaga z vplačilom kavcij bo možen samo v soboto, 30. 8. 1975 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure v Carinarnici Ljubljana, hala E, vhod z Letališke ceste.

SEZNAM BLAGA ZA JAVNO DRAŽBO DNE 31. 8. 1975

Zap. št.	blago	letnik	zač. cena
1.	VW KOMBI, nevozen	1969	40.000
2.	FORD XL 1300, nevozen	1972	40.000
3.	FORD TAUNUS L, zaleten	1973	35.000
4.	RENAULT 16 S, zaleten	1969	25.000
5.	FORD TRANSIT, nevozen	1967	20.000
6.	FORD TAUNUS 16 M, zaleten	1975	20.000
7.	SIMCA 1000, zaleten	1970	20.000
8.	OPEL KADET 1, 2, zaleten	1973	20.000
9.	VW 1303, zaleten	1974	20.000
10.	MERCEDES 200 D AUTOMATIK, nevozen	1967	19.000
11.	VW 1302 S, zaleten	1971	18.000
12.	OPEL REKORD, nevozen	1968	16.000
13.	FORD TRANSIT, zaleten	1970	15.000
14.	OPEL REKORD COUPE L, zaleten	1968	15.000
15.	FORD CAPRI II L, zaleten	1975	15.000
16.	FORD CAPRI 2300, zaleten	1969	15.000
17.	FORD CONSUL L, zaleten	1973	15.000
18.	OPEL REKORD 1700, nevozen	1968	15.000
19.	OPEL REKORD, nevozen	1968	15.000
20.	OPEL OLIMPIA, zaleten	1968	15.000
21.	FORD CAPRI 1300, zaleten	1968	15.000
22.	SIMCA 1301, zaleten	1969	13.000
23.	VW 1200, nevozen	1965	11.000
24.	PEUGEOT 504 AUTOMATIK, zaleten	1971	11.000
25.	OPEL REKORD 1700, zaleten	1967	11.000
26.	BMW 2000, nevozen	1969	10.000
27.	AUDI 100 LS, reg. motorja	1970	10.000
28.	VW 1200, nevozen	1966	10.000
29.	OPEL COMODORE GS, zaleten	1969	10.000
30.	FORD 17 M, zaleten	1968	10.000
31.	FORD CAPRI 1700 GT, zaleten	1968	10.000
32.	OPEL KADET, zaleten	1971	10.000
33.	VW 1500 VARIANT, nevozen	1966	9.000
34.	ALFA ROMEO 1600 SUPER, nevozen	1968	9.000
35.	OPEL REKORD, reg. motorja	1973	8.000
36.	FIAT 124, nevozen	1967	8.000
37.	SIMCA 1100 CARAVAN, nevozen	1968	8.000
38.	VW 1300, zaleten	1966	7.000
39.	VW 1200, nevozen	1961	6.000
40.	VW 1200, nevozen	1966	6.000
41.	VW 1500 S, nevozen, menjalnik za tov. avto, blok motorja OPEL	1965	7.000
42.	VW 1600 VARIANT, nevozen	1965	6.000
43.	VW 1500 VARIANT, nevozen	1965	6.000
44.	SIMCA 1000 GLS, zaleten	1970	6.000
45.	VW 1600 TL, reg. karoserije	1967	6.000
46.	VW 1300, nevozen	1967	6.000
47.	OPEL REKORD, nekompleten	1968	5.000
48.	OPEL REKORD, nevozen	1966	6.000
49.	OPEL REKORD CARAVAN, nevozen	1964	5.000
50.	VW 1200, zaleten	1964	5.000
51.	MERCEDES 180 D, reg. motorja	1961	5.000
52.	OPEL ASCONA 16, reg. motorja	1974	5.000
53.	FORD TAUNUS 20 M, nevozen	1965	5.000
54.	FORD ESCORT 1300, reg. motorja	1972	5.000
55.	DKW F 102, zaleten	1966	5.000
56.	OPEL REKORD 1700 L, reg. motorja	1970	5.000
57.	FORD TAUNUS 17 M, zaleten	1966	5.000
58.	BMW 1800, nevozen	1967	5.000
59.	FIAT 850, nevozen	1965	5.000
60.	FORD TAUNUS 17 M, zaleten	1969	5.000
61.	VW KOMBI BUS, nevozen	1965	5.000
62.	OPEL REKORD, zaleten	1966	4.000
63.	FORD TAUNUS 17 M TURNIER, zaleten	1965	4.000
64.	Vikend prikolica, poškodovana	1960	3.000
65.	DAF VARIOMETIC, zaleten	1970	3.000
66.	VW 1200, zaleten	1962	3.000
67.	OPEL REKORD 1900, zaleten, reg. mot.	1971	3.000
68.	FIAT 500, zaleten	1962	3.000
69.	VW 1200, zaleten	1963	3.000
70.	ŠKODA 1000 MB, nevozen	1968	2.000
71.	VW 1200, nevozen	1958	2.000
72.	FORD CORTINA 1600, reg. mot.	1971	2.000
73.	BMW 2000, reg. motorja	1969	2.000
74.	FORD TAUNUS 17 M, nevozen	1961	1.500
75.	FORD CORTINA 1300, reg. mot.	1970	1.500
76.	FORD TAUNUS 12 M, zaleten	1965	1.500
77.	MERCEDES 220 S, reg. kar.	1962	1.500
78.	OPEL REKORD 1700, nevozen	1961	1.000
79.	FIAT 850, reg. mot.	1970	1.000
80.	FORD TAUNUS 17 M, reg. mot.	1966	1.000
81.	OPEL REKORD 1500, nevozen	1964	1.000
82.	OPEL REKORD, reg. mot.	1968	500
83.	BMW 700, nevozen	1965	500
84.	VW 1500 VARIANT, brez registracije	1964	300

PONOVNO NA JAVNI DRAŽBI:

85.	28 bal blaga in 2 kartona pomožnega materiala	100.000
86.	tiskarski stroj znamke MAN za tiskanje razglednic, 2 kolesi	70.000
87.	BMW 1603, zaleten	1968	30.000
88.	PONTIAC TEMPEST, nevozen	1967	15.000
89.	OPEL REKORD, zaleten	1969	10.000
90.	VW 1200, nevozen	1961	8.000
91.	FORD TRANSIT, zaleten	1966	7.500
92.	FORD 15 XL, zaleten	1969	6.000
93.	OPEL REKORD 1900 L, nevozen	1968	6.000
94.	VW 1200, nevozen	1965	6.000
95.	FIAT 124, zaleten	1969	5.000
96.	OPEL MANTA 1, 2, reg. mot.	1972	6.000
97.	FORD TAUNUS 12 M, zaleten	1966	6.000
98.	FORD MERCURY, nevozen	1970	5.000
99.	AUDI 72, nevozen	1966	5.000
100.	RENAULT 10, zaleten	1967	4.000
101.	FORD TAUNUS 17 M, zaleten	1966	5.000
102.	MERCEDES 220 S, nevozen	1964	5.000
103.	VW KOMBI, nevozen	1962	4.000
104.	OPEL REKORD, nevozen	1962	3.000
105.	VW 1200, nevozen	1962	3.000
106.	FORD CORTINA, zaleten	1965	3.000
107.	OPEL REKORD, nevozen	1963	3.000
108.	OPEL REKORD, reg. motorja	1965	1.500
109.	motorno kolo VESPA-SUPER, nevozen	1967	1.000
110.	FIAT PUCH 500, reg. mot.	1962	500
111.	ŽIGULI za dele, brez reg.	1974	500
112.	motorno kolo BMW 250, reg. okvirja	1956,	500

in drugo blago (cigarete, motorji in drugo).

Seznam drugega blaga, ki ni objavljen v tem oglasu, bomo objavili na oglasni deski Carinarnice Ljubljana. Vse blago, objavljeno v tem oglasu in drugo blago bomo prodajali v nedeljo, 31. 8. 1975

Pravico udeležbe na javni dražbi imajo vse pravne in fizične osebe. Udeleženci javne dražbe morajo v soboto, 30. 8. 1975, ki je določen za ogled blaga, plačati še 10 % kavcije začetne cene pri blagajni carinarnice Ljubljana v hali D, predstavniki OZD pa morajo poleg tega predložiti še pooblastilo svoje delovne organizacije.

Najmanjša kavcija za drugo blago in avtomobile je din 500, najmanjši dvig je din 50.

Dogovarjanje kupcev med potekom dražbe ni dovoljeno in lahko komisija, ki vodi dražbo, takega kupca odstrani iz dvorane.

Oznaka reg. motorja in reg. karoserije pomeni, da bomo za kupljeno vozilo izdali potrdilo samo za registracijo motorjev in karoserije. Vsak kupec avtomobila oz. motorja mora ob prevzemu – isti dan, na svoje stroške izvršiti eventualno vtisnjenje šiferskih številk motorja ali karoserije pri podjetju Viator, odsek za tehnične preglede, v Ljubljani.

Prodano blago bomo izdajali iz carinskega skladišča po naslednjem razporedu:

V ponedeljek, 1. 9. 1975, ne bo izdaje blaga, v torek, 2. 9. 1975 izdaja od zaporedne številke 1 do 60, v sredo, 3. 9. 1975 izdaja od zaporedne številke 60 do zap. štev. 113, v četrtek in petek pa bo izdaja ostalega blaga. Zadnji rok za plačilo in dvig kupljenega blaga je petek, 5. 9. 1975.

Carinarnica Ljubljana prodaja blago na dražbi po klavzuli „Ogledano – kupljeno" in po prevzemu blaga ne upoštevamo reklamacij v pogledu kvalitete in kvantitete blaga.

IZ CARINARNICE LJUBLJANA
št. 188

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 14. avgusta – Anastazija
Petek, 15. avgusta – Marija
Sobota, 16. avgusta – Rok
Nedelja, 17. avgusta – Radivoj
Ponedeljek, 18. avgusta – Helena
Torek, 19. avgusta – Marijan
Sreda, 20. avgusta – Bernard
Četrtek, 21. avgusta – Timotej

LUNINE MENE

21. avgusta ob 20.47 uri – ščip

KINO

BRESTANICA: 16. in 17. 8. ameriški film Bitka za Britanijo.

BREŽICE: 15. in 16. 8. ameriški barvni film Zadnja možnost. 17. in 18. 8. francoski barvni film Prava skušnjava. 19. in 20. 8. danski barvni film Šum na srcu.

ČRNOMELJ: 15. 8. angleški barvni film Poslednji dnevi Hitlerja. 17. 8. ameriški barvni film Tarzanov boj za življenje. 20. 8. sovjetski barvni film Sedmi naboj.

KOSTANJEVICA: 16. 8. ameriški barvni film Črni bratje pojo. 17. 8. francoski barvni film Rojen zločinec. 20. 8. angleški barvni film Poslednji Drakula.

KRŠKO: 16. in 17. 8. ameriški film Plamen in puščica. 20. 8. ameriški film Pit in Tillie.

MIRNA: 16. in 17. 8. film Škorpijon ubija.

NOVO MESTO, KINO KRKA: Od 15. do 17. 8. ameriški barvni film Surova Oklahoma. 18. in 19. 8. ameriški barvni film 24 ur La Mancha. 20. in 21. 8. alžirsko-francoski barvni film Vroča zima.

RIBNICA: 16. in 17. 8. angleški barvni film Nekaj se skriva v mraku.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

BRIVSKO-FRIZERSKO pomočnico in dve vajenki sprejme salon „BURJA", Šenovo.

FRIZERSKO VAJENKO sprejme frizerski salon „ZLATA", Pugljeva 5, Novo mesto.

TAKOJ SPREJMEM pomočnika ali priučenega mizarja. Jože Kos, Krško, Ob potoku 5, telefon 71-774.

SPREJMEM VAJENKO brivsko-frizerske stroke. Jožica Darovec, Gor. Straža 111.

SPREJMEM starejšo žensko za varstvo 3-letnega otroka v dopoldanskem času. Naslov v upravi lista (2003/75).

NATAKARICO samostojno moč, lahko priučeno, in dekle za pomoč v kuhinji sprejmem takoj v stalno zaposlitev. Gostilna Ela Mrežar, Čelovška 418, 61210 Šentvid-Ljubljana. Plača dobra, ostalo po dogovoru.

VAJENKO sprejmem v kozmetični salon. Metka Marolt, Valantičeva 16, Novo mesto.

TAKOJ zaposlim dekle ali žensko srednjih let, ki ima veselje do dela v kuhinji. Lahko je začetnica z nedokončano osnovno šolo. Možnost priučitve. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna Špringer, Trebnje.

PARKET PLASTIKA Vinko Novak, Novo mesto, sprejme v uk vajenca. Učna doba je dve leti.

SPREJMEM v uk dimnikarskega vajenca. Vsa oskrba v hiši, ostalo po dogovoru. Jože Primc, Dimnikarstvo Črnomelj, Partizanska 3.

GOSTLINA DRAGICA ŽUPEVC, Gotna vas 46, zaposli dekle, ki ima veselje do gostinstva. Stanovanje in hrana v hiši.

IŠČEM ŽENSKO za varstvo enoletnega otroka na domu. Plačilo po dogovoru. Marinka Pustoslemšek, Globočice 8, Kostanjevica.

STANOVANJA

IŠČEM neopremljeno in ogrevano sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1977/75).

IŠČEM SOBO s kopalnico v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1985/75).

MIRNO DEKLE išče prazno ali opremljeno sobo v Novem mestu. Ponudbe na naslov: Krže Iva, Mestne njive 9.

ODDAM stanovanje samskemu moškemu. Naslov v upravi lista (2008/75).

UČITELJA, mladoporočenca, brez otrok, iščeta sobo v centru. Naslov v upravi lista (1945/75).

PRODAM

PRODAM klet s prizidkom sobe in vinograd na lepem kraju v Pišecah. Baumkirher, Pleteršnikova 3, Brežice.

PRODAM traktor Porsche 18 KM, koso in hidravliko. Pinterič, Arnovo selo, Artiče.

PRODAM macesnov rebrast čoln. Ogled v soboto in nedeljo pri Barbič, V potoku Sušica, Dol. Toplice.

PRODAM prikolico za prevoz živine. Možnost priključitve na traktor. Kostrevc, Šlepšek 16, Mokronog.

KLAVIR, primeren za učenje, dobro ohranjen, prodam. Marjana Požun, Brestanica.

PRODAM elektronsko harmoniko in ojačevalec (Hohner). Špringer, Karlovška 17, Novo mesto.

PRODAM grablje Sonce 3. Gorenc, Dobrava 7, Kostanjevica na Krki.

PRODAM 40 anten, punte za eno hišo, nekaj kratkih plohov in krajevcev. Anton Gimpelj, Ul. Mirana Jarca 14, Novo mesto.

PRODAM skoraj novo mlatilnico Krobach s pajtlanjem. Poizve se pri Francu Šimcu, Plemberk 5, Stopiče.

PRODAM štedilnik na olje. Nikolina Trekovska, Bršlin 17, Novo mesto.

PRODAM nemškega ovčarja starega 1 leto. Novo mesto, Lebanova 3.

PRODAM večjo količino bukovih drv. Mišjak, Boričevo 1, Novo mesto.

Motorna vozila

PRODAM ZASTAVO 101, prevoženih 4.000 km, še pod garancijo. Informacije na telefon (068) 22-515.

PRODAM R 5, prevoženih 17.000 km, letnik 1974. Informacije na telefon (068) 22-515.

PRODAM nov avto wartburg. Naslov v upravi lista (1950/75).

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1969 za 9.500 din, vrata, streho ter druge dele za katrco. Telefon 22-554.

DYANO spaček, 1968, vozen, registriran prodam (6.000). Ugodnosti. Boris Kos, Skalickijeva 4, Novo mesto, telefon 21-579.

PRODAM ŠKODO 1000 MB. Cena 7.000 din. Ogled vsak dan. Naslov v upravi lista (1916/75).

FIAT 750, letnik 1966, dobro ohranjen, prodam po ugodni ceni. Ogled vsak dan od 14. ure dalje. Gotna vas 40.

PRODAM novejši fiat 750. Janez Dragan, Harinja vas 14, Otočec.

PRODAM fiča. Pfaff, Glavni trg 32, Novo mesto.

PRODAM osebni avto VW-hrošč 1300. Šmihelska 17, Novo mesto.

UGODNO prodam FIAT 124. Informacije po telefonu 21-941 vsak dan od 7. do 14. ure.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1972. Naslov v upravi lista (2010/75).

PRODAM tovorni avto „MAN" v voznem stanju ali zamenjam tudi za osebni avto. Martin Obrč, Dol. Težka voda 1, Stopiče.

KUPIM

KUPIM gradbeno parcelo v Novem mestu ali bližnji okolici. Plačam v devizah. Milan Badovinac, Stopiče 34, telefon 21-727.

KUPUJEM zemljo za gradnjo hiše do 10 arov v Sevnici – severna stran. Naslov v upravi lista (1981/75).

NOV ALI MALO rabljen sadni mlin na motorni pogon z motorjem ali brez kupim. Jože Godnjavec, Gor. Gradišče, Dol. Toplice.

POSEST

PRODAMO ENOSOBNO komfortno stanovanje v Novem mestu, blok 1. nadstropje. Centralna kurjava, telefon, opremljena kuhinja, soba z balkonom. Plačljivo v gotovini, vseljivo spomladi 1976. Informacije na telefon 21-025 popoldne.

PRODAJAM zemljišče v Sevnici blizu Sv. Ane, približno 20 arov. Naslov v upravi lista (1980/75).

PRODAM gradbeno parcelo v bližnji okolici Novega mesta ob cesti, potoku ter gozdu z zgrajenim objektom do 1. faze ter materialom za nadaljnjo gradnjo. Naslov v upravi lista (1998/75).

PRODAM parcelo, primerno za vikend v izmeri 5 a 86 m2 v Novi gori nad Podgoro pri Prečni. Naslov v upravi lista (1951/75).

PRODAM stavbeno parcelo v izmeri 78 arov, od tega 10 arov sadovnjaka, ostalo v pripravi za vinograd na terase v Stari Bučki ob cesti II. reda. Na parceli elektrika in vodovod. Franc Srnak, Stopno, Škocjan.

PRODAM gospodarski objekt, primeren za preureditev v hišo, 4 km iz Novega mesta. Naslov v upravi lista (1963/75).

PRODAM zemljo, primerno za vinograd in vikend, ter del vinograda v Novi gori. Informacije pri Ivanu Jarcu, Prečna 24.

PRODAM enostanovanjsko komfortno hišo, 5 km od Novega mesta v vznožju Trške gore. Muzejska 8, Novo mesto.

PRODAM NOVO enodružinsko stanovanjsko hišo z velikim vrtom in majhnim sadovnjakom, od magistralne ceste oddaljeno 100 metrov, 500 metrov od železniške postaje. Vseljivo po dogovoru. Poizvedbe pri Antonu in Mariji Medved, Boštanj 65 samo ob ponedeljkih, sredah, sobotah in nedeljah po 15. uri.

PRODAM starejšo hišo, potrebna adaptacije, z ustreznimi dokumenti. Ogled ob nedeljah dopoldne. Marjan Boh, Regerča vas 61, Novo mesto.

RAZNO

NUDIM VSE VRSTE ROLET, ŽALUZIJE, PLATNENE ZAVESE VSEH BARV. IZVRŠIM VSA POPRAVILA, SPADAJOČA V TO STROKO. KRATKI DOBAVNI ROKI, CENE SOLIDNE. NAROČILA PREVZEMA BOGO RADI, ŽABJA VAS 15, NOVO MESTO IN IGNAC PRIJATELJ, KVEDROVA 8, KRŠKO.

25. julija 1975 sem od gostilne Per v Novem mestu do hotela Metropol izgubil denarnico z osebno in zdravstveno izkaznico in denarjem v višini 4.000,00 din. Poštenega najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne na naslov Jože Bregant, Žaloviče 32, Šmarješke Toplice.

28. julija 1975 sem iz Nad mlini preko kandijskega mosta do porodnišnice izgubila zlato zapestnico. Poštenega najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne na upravo Dolenjskega lista.

IZGUBIL Se je pes Lesi. Najditelja naprošam, da ga proti nagradi vrne Niku Marjanoviču, Stranska vas 41, Novo mesto.

POROČNI PRSTANI! – Tudi pri nakitu se moda spreminja: iz starega vam naredi nov prstan Otmar Zidarič, zlatar v Ljubljani, Gosposka 5. – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

OBVESTILA

DOM FRATA obvešča, da bodo v soboto 16. avgusta 1975 ob 17. uri z nadaljevanjem v nedeljo igrali VESELI FANTJE S PEVCEMA. Postreženi boste z domačo specialiteto, jedili na žaru in divjačino. Obenem obveščamo, da prirejamo vsako nedeljo ples.

CENJENE GOSTE obveščamo, da bo gostilna Drenik na Cikavi zaprta od 5. avgusta do 1. septembra 1975.

PREKLICI

JANEZ POVŠE, RATEŽ 7, BRUSNICE, prepovedujem kopanje peska na moji gozdni parceli na Leskovcu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

METOD VAVPIČ, SELA 6, OTOČEC, prepovedujem vsem vožnjo in gonjo živine po mojem posestvu. Obenem opozarjam Marijo Gorenc iz Sel, da me pusti pri miru. Kdor tega ne bo upoštevalo, ga bom sodno preganjal.

MARJAN VERŠČAJ, Stranska vas 4 a, preklicujem, kar sem rekel zoper Marijo Plantan iz Stranske vasi, in se ji zahvaljujem, ker je odstopila od tožbe.

ČESTITKE

DOBRI IN SKRBNI mami in stari mami MARIJI SAJETOVI iz Gor. Gradišča pri Šentjerneju čestitajo za 85. rojstni dan in god vse lepo, posebno pa zdravja. Otroci Micka, Tone, Cilka, Pepca, 8 vnukov in 2 pravnuka.

ZAHVALE

Po dolgoletni in težki bolezni nas je v 74. letu starosti zapustil dragi mož, oče, stric in brat

FRANC WEISS
iz Gorenje vasi
pri Šmarjeti

iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, sosedom in vaščanom za podarjeno cvetje in vence ter vso pomoč, ki so nam jo nudili v težkih trenutkih, nam stali ob strani, izrekli sožalje, pokojnika pa v tako velikem številu spremili na njegovo zadnjo pot. Zahvaljujemo se tudi strežnemu osebju bolnice Novo mesto – oddelku kirurgije za vso pomoč in nego. Posebna zahvala Zdravilišču Šmarješke Toplice za podarjeni venec in vso pomoč, župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Marija, hčerka Mimi s sinom, sinova Jože z družino in Tone, snaha Ivanka, bratje Tone, Gustelj in Lojze z družinami ter drugo sorodstvo

---

V SPOMIN

Dne 15. avgusta 1975 bo minilo žalostno leto dni, odkar nas je mnogo prezgodaj komaj v 38. letu starosti zapustil naš ljubi mož in oče

FRANC ŠEGA

z Dolža 45

Nikoli ga ne bomo pozabili. Čim dalje je, tem hujša je žalost v naših srcih.

Neutolažljivi: žena Nežka, sinovi Franci, Jože in dveletni Stanislav, bratje in sestre ter drugi sorodniki

---

V SPOMIN

15. avgusta 1975 bo minilo leto dni, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi in nikdar pozabljeni sin, brat in stric

ALOJZ GORENC

iz Površja pri Raki.

Čas beži, a ne celi ran. Te so vse globlje, žalost vse večja, a naša srca polna solz. Hvala vsem, ki ga niste pozabili in še vedno prinašate cvetje in prižigate sveče na tako prezgodnjem grobu. Posebno hvala Faniki.

Neutolažljivi: domači in vsi, ki so ga imeli radi.

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi očeta, sina, brata in strica

FRANCETA ZRIMŠKA

iz Lobetove 30,
Novo mesto

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, sosedom in vaščanom, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje, ter vsem, ki so pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Najlepše se zahvaljujemo GD za častno spremstvo, godbi in pevcem, ZB, SZDL, ŠZM, KD, TOZD Varnost in Standard, kolektivu Novoteksa, KZ Krka in blagovnici. Posebno pa se zahvaljujemo govornikom za poslovilne besede pri odprtem grobu.

Žalujoči: sin Franci, mama, oče, sestra in brata z družinami

V SPOMIN

17. avgusta bo minilo leto dni, kar nas je za vedno zapustil naš dragi mož in očka

FRANC ČINKOLE

bivši gostilničar iz Šmarjete
v 70. letu starosti

Vsem, ki ste ga ohranili v lepem spominu, najlepša hvala.

Žalujoči: žena Francka, otroci Franci, Justina, Julijana, Fani ter Lojze z družinami

---

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame

ANE MIKETIČ

roj. Grabrijan
iz Velikih Sel 4

se zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo sosedom za nesebično pomoč, pevkam za zapete pesmi in župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: sin Tone, hčerke Marica, Anka, Slavica, Katica in Angela z družinami.

Velika Sela, Bedenj, Kočevje

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame, stare mame in babice

ANTONIJE KNAVS

roj. Ožbolt

se zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo dr. Rupniku za zdravljenje, medicinski sestri Stanki Žagar, govornikoma tov. Vrabiču in tov. Krničniku, pevskemu zboru „LONČAR" iz Dolenje vasi in vaščanom za nudeno pomoč.

Žalujoči: hčerke in sinovi z družinami ter drugo sorodstvo.

Livold 50 pri Kočevju

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto. USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, Marjan Bauer, Milan Markelj, Janez Peželj, Jože Primc, Jože Splichal (urednik priloge P), Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Oblikovalec priloge Peter Simič.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Franc Bukovinsky.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 5 din – Letna naročnina 169 dinarjev, polletna naročnina 84,50 din, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 340 din ali 20 ameriških dolarjev oz. 49 DM (oz. ustrezna druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 60 din, 1 cm na določeni strani 90 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 120 din. Vsak mali oglas do 10 besed 22 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 7 od 3. 1. 1975. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu 52100-601-10558 – Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 – Telefon: (068) 21-227. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica Ljubljana.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.00, 22.00 in 24.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

ČETRTEK, 14. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani – Dragan Lukić: Bomba v skodelici kave – V. 9.20 Iz glasbenih šol 9.50 Pesmice na potepu. 10.15 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – dr. Franc Habe: Organizacije prašičereje v nekaterih deželah. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.40 Med šolo, družino in delom. 15.45 „Vrtiljak". 17.20 Iz domačega opernega arhiva. 18.05 Revija orkestrov in solistov. 18.35 Produkcija kaset in gramofonskih plošč RTV Ljubljana. 19.40 Minute z Ljubljanskim jazz ansamblom. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Lepe melodije. 22.20 Naši umetniki muzicirajo. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

PETEK, 15. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani – Dragan Lukić: Bomba v skodelici kave – VI. 9.20 Godala v ritmu. 9.30 Jugoslovanska narodna glasba. 10.15 Po Talijinih poteh. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – ing. Tone Zafošnik: Kako vpliva bujnost trsa na količino in kakovost pridelka vinske trte. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtiljak". 16.50 Človek in zdravje. 18.05 Ogledalo našega časa. 18.15 Zvočni signali. 19.40 Minute z ansamblom Mihe Dovžana. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Stop-pops 20. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Jazz pred polnočjo.

SOBOTA, 16. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 9.35 Naš Plesni orkester ima besedo. 10.15 Sedem dni na radiu. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – France Guna: Krmljenje v čebelarstvu. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.45 „Vrtiljak". 16.45 S knjižnega trga. 17.20 Gremo v kino. 18.05 Listi iz albuma lahke glasbe. 19.40 Minute z ansamblom Bojana Adamiča. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Dobimo se v soboto. 21.00 Za prijetno razvedrilo. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

NEDELJA, 17. AVGUSTA: 8.07 Radijska igra za otroke. 8.52 Skladba za mladino. 9.05 Še pomnite, tovariši . . . 10.05 Iščemo popevko poletja. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.20 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Radijska igra: Mojstrovine Sama Soma – Eliksir življenja. 19.30 Obvestila in zabavna glasba. 19.40 Glasbene razglednice. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Jugoslovanski glasbeni umetniki pred mikrofonom. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 V lučeh semaforjev.

PONEDELJEK, 18. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.20 Glasbena pravljica. 9.40 Orkestri in zabavni zbori. 10.15 Nekaj za ljubitelje ansambelske in solistične glasbe. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – ing. Janez Saksida: Opraševalni odnosi pri bučah. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtiljak". 16.45 Kulturni globus. 17.20 Koncert po željah poslušalcev. 18.05 Ob lahki glasbi. 19.40 Minute z ansamblom Borisa Kovačiča. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Če bi globus zaigral. 20.30 Operni koncert. 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 19. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani – Iz domače literature – I. 9.20 Pojo mali vokalni ansambli. 9.50 Znane melodije, znani orkestri. 10.15 Promenadni koncert. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – ing. Tone Zorc: Organizacija pitanja in odkupa ter oblikovanje cen za klavno živino. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.40 Na poti s kitaro. 15.45 „Vrtiljak". 18.05 V torek nasvidenje! 18.35 Lahke note. 19.40 Minute z Ljubljanskim jazz ansamblom. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra: Jok in škripanje z zobmi. 21.25 Zvočne kaskade. 22.20 Pozabljena dela znanih skladateljev. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 20. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Počitniški pozdravi. 9.35 Z našimi simfoniki v svetu lahke glasbe. 10.15 Urednikov dnevnik. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – dr. Janez Božič: Nasadi robinije pomemben vir za pridobivanje kolja in drogov. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Loto-vrtiljak". 16.45 Zvoki in barve orkestra Leroy Anderson. 18.25 Predstavljamo vam . . . 19.40 Minute z ansamblom Jožeta Privška. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Koncert iz našega studia. 21.40 Igrajo veliki zabavni orkestri. 22.20 S festivalov jazza. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

ČETRTEK, 21. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani – Iz domače literature – II. 9.20 Iz glasbenih šol. 9.50 Pesmice na potepu. 10.15 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – mag. Franc Skledar: Pridelovanje koruze v Prekmurju z največjimi stroji. 13.30 Priporočajo vam . . 14.40 Mehurčki. 15.45 „Vrtiljak". 17.20 Iz domačega opernega arhiva. 18.05 Revija orkestrov in solistov. 18.35 Produkcija kaset in gramofonskih plošč RTV Ljubljana. 19.40 Minute z ansamblom Mojmira Sepeta. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.40 Lepe melodije. 22.20 Novi posnetki Lisztovih klavirskih del. 23.00 V gosteh pri tujih radijskih postajah. 23.30 Janko Ropret, naš nocojšnji gost.

»Dolenjski list«
v vsako družino

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 14. AVGUSTA: 18.05 Obzornik (Lj) – 18.15 Mozaik (Lj) – 18.20 Napoleon in ljubezen – barvna serija (Lj) – 19.15 Barvna risanka (Lj) – 19.20 Cik-cak (Lj) – 19.30 TV dnevnik (Lj) – 19.55 3-2-1 (Lj) – 20.00 J. Pristley: Nevarni ovinek – sovjetska TV nadaljevanka (Lj) – 21.15 Kam in kako na oddih (Lj) – 21.25 Pogovor o gospodarski stabilizaciji (Lj) – 21.55 Iz koncertnih dvoran: Maurice Ravel (Lj) – 22.35 TV dnevnik (Lj) –

PETEK, 15. AVGUSTA: 18.00 Obzornik 18.10 Morda vas zanima: Partizanski taborniški odred Bičkova skala (Lj) – 18.40 Mozaik (Lj) – 18.45 Tuja folklora: Grčija, barvna oddaja (Lj) – 19.15 Risanka (Lj) – 19.30 TV dnevnik (Lj) – 19.50 Tedenski notranjepolitični komentar (Lj) – 19.55 3-2-1 (Lj) – 20.00 V trdi noči – celovečerni film (Lj) – 21.40 625 (Lj) – 22.00 TV dnevnik (Lj)

SOBOTA, 16. AVGUSTA: Športno popoldne – nogomet – 625 – Obzornik – Mozaik – Janošik – poljska barvna nadaljevanka (Lj) – 19.15 Risanka (Lj) – 19.20 Cik-cak (Lj) – 19.30 TV dnevnik (Lj) – 19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar (Lj) – 19.55 3-2-1 (Lj) – 20.00 Humoristična oddaja (Lj) – 20.30 Koncert ob jubileju: Ob 30 letnici PORL-a (Lj) – 21.20 Propagandna oddaja (Lj) – 21.25 Kojak – serijski barvni film (Lj) – 22.15 TV dnevnik (Lj) – 22.30 Atletski pokal Evrope – posnetek iz Nice (Lj)

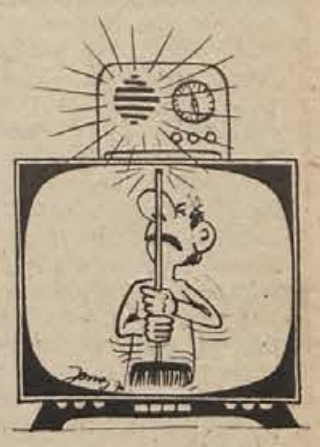

RADIO BREŽICE

ČETRTEK – 14. avgusta: 16.00 – 16.15 – Napoved programa, Za vas smo si ogledali, Poročila, Nove plošče RTB – 16.15 – 16.30 – Aktualnost tedna – 16.30 – 17.00 – Obvestila in reklame – 17.00 – 18.00 – Glasbena oddaja Izbrali ste sami

SOBOTA – 16. avgusta: 16.00 – 16.20 – Za gram humorja in glasbe – 16.20 – 16.40 – Jugoton vam predstavlja – Sobotno kramljanje – 17.00 – 17.30 – Kronika – Obvestila in reklame – Pravljica za naše najmlajše – Posnetek iz naše glasbene šole – 17.30 – 18.00 – Domače zabavne na valu 192 m

NEDELJA – 17. avgusta: 10.30 – 12.00 – Napoved programa – Uvodnik – Domače zanimivosti – Za naše kmetovalce – Nedeljski magnetofonski zapis: Jutranjka TOZD Orlica Brežice praznuje – Obvestila in reklame – Spored naših kinematografov 12.00 – 15.00 – Naši občani čestitajo in pozdravljajo

TOREK – 19. avgusta: 16.00 – 16.20 – Napoved programa – Iz produkcije RTV Ljubljana – Poročila 16.20 – 16.45 – Iz naše matične knjižnice – Obvestila in reklame – Spored brežiškega kinematografa 16.45 – 17.00 – Iz zakladnice lahke glasbe

RADIO SEVNICA

Nedelja, 17. avgusta 1975 – 10.30 reklame, oglasi in obvestila – 11.00 otrokov prosti čas – 11.20 po domače – 11.40 naš razgovor (TLK Krmelj) – 12.00 za vsakogar nekaj – 12.30 poročila – 12.50 čestitke in pozdravi naših poslušalcev – 14.30 zaključek programa

Sreda, 20. avgusta 1975 – 16.00 poročila – 16.10 reklame, oglasi in obvestila – 16.30 po domače – 16.45 poklic naš vsakdanji (pohištveni mizar) – 17.05 disko klub brez imena – 17.35 predstavljamo vam . . . (Ajdovski gradec v Vranju) – 18.00 zaključek programa

Sobota, 23. avgusta 1975 – 16.00 sobotni vrtiljak (napoved in pop glasba) – 16.15 pet minut za . . . – 16.20 EPP I. del – 16.30 poročila 16.35 EPP II. del – 16.45 mini anketa – 17.00 zaključek SV in napoved programa za nedeljo

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

PETRA STAREŠINIČA

iz Žuničev 19

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sovaščanom in prijateljem, ki so nam v teh težkih dneh stali ob strani, ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in vence in nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo podjetju VIATOR TOZD Bela krajina Črnomelj, Gasilskemu društvu Žuniči, Francu Starešiniču za ganljive poslovilne besede, župniku za opravljeni obred, ter vsem, ki sta ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Magdalena, sin Mihael, snaha Biserka in vnuk Mario ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, brata, strica in svaka

FRANCA ZRIMŠKA

iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in dobrim sosedom za pomoč, ki so nam jo nudili v teh težkih trenutkih, in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam izrekli iskreno sožalje. Posebno se zahvaljujemo govornikom, gasilcem, godbi, pevcem, vsem organizacijam, kolektivu Varnost in aktivu ZMS Žabja vas. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Jožica, sin Franci, hčerka Zdenka, mama, oče, sestra in bratje ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in tragični izgubi našega ljubljenega sina

IVA AVSCA

iz Malega Slatnika

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, sorodnikom, znancem, sošolcem in njegovim vzgojiteljem ter mladincem za podarjene vence in cvetje. Posebna zahvala vsem sosedom in zdravniškemu osebju bolnice Novo mesto, ki so se trudili, da bi ga obudili k življenju, za nesebično pomoč. Iskrena zahvala tudi duhovniku za tolažilne besede in lep obred. Vsem pa, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, še enkrat prisrčna hvala.

Neutolažljivi: mama, oče, sestrici Marjanca in Darinka ter drugo sorodstvo

labod labod labod labod

F. S. FINŽGAR 6

PREROKOVANA

Nato je šla hitro na dvorišče, sedla na trato pred drvarnico in stisnila glavo med dlani ter se tiho raztogotila do solz. Niti opazila ni, da se je zdanilo, in tudi slišala ni, kako so že tu in tam zakrulile podne dveri, ki so jih odpirali gospodarji ali pa dekle. Tudi pri Maticu so se odprle vežne duri in Lojza se je začudila, ko je zagledala Jero sključeno na tnalu.

„Jera!" jo je poklicala.

Dekla je dvignila glavo in rekla:

„Kaj praviš? " Z rokami si je brisala oči in vstala.

„Ti jokaš? " je omenila Lojza.

„Stran pojdem, " je začela Jera, ki je, dasi naglušna, vse slišala, kar je bilo njej prav.

„Ne bodi čudna, Jera, in ne ženi si vsega tako k srcu. Potrpi, lej jo."

„Saj potrpim. Samo tega, kar sem sedajle videla, ne bom."

„I, kaj neki? Strahove, ka-li? " se je Lojza prijazno nasmehnila.

„Še več ko strahove. Veš, da sem šla za njim, ko je odpeljal gepelj, in sem se skrila."

„Jera, to je grdo," se je razhudila Lojza. „Gospodarja takole zalezovati! To je že natolcevanje in greh!"

„Greh, aha, greh! Ko je pa ona tam govorila z njim skozi okno taka, razmahedrana, kakor poštena ženska z moškim ne govori nikoli – to pa ni greh. In kako jo je gledal! To je prešuštvovanje in pri takih jaz ne bom služila. Ko se mu je izmuznila, lisica, in ga zvodila za nos, sem bila jaz dobra. ‚Le ostani, Jera, Jerica, vidiš, Lojza je bolehna, nič ne hodi proč,' me je preprosil in sem res ostala do danes in mu nisem bila v spotiko nikoli in sem delala za dve in se še zmenila nisem, ko so vsi rekli: ‚Jero naj vzame, saj je ne dobi boljše; če nima dote na kupu, ima pa roke za dve' – o – roke in tudi sicer sem za tolikanj že kakor ta Franca, kozjebrda, prešuštna. Jaz grem."

Jera je odločno zamahnila z rokami, stisnjenimi v pesti, da sta se na hrbtu skoro srečali. Lojza je pa stopila do nje in jo umirila bolj z znamenji kakor z besedo. Za roko jo je prijela in odvedla v hišo.

„Ne pojdeš, Jera, ko te jaz ne pustim. Le pomisli: če bi sedaj šla po enajstih letih, kaj bi rekli ljudje? Samo s tem, če zdajle greš, sredi leta, ob največjem delu, obrečeš našo hišo."

„Ne, vaše ne bom. O njej pa povem vsakemu. Drugega ne zsluži taka nastava."

„Jera!"

Lojza je dvignila prst, oči so ji žarele in vse čelo se ji je prepreglo z gubicami.

„Jera, ali nimaš vesti? Kradla bi, dobro ime bi vzela nedolžni! Jera, Jera!"

„Ni nedolžna!"

„Je in ti natolcuješ!"

Jera je gledala v tla in si začela zapenjati nedrjak. Nato je odšla v kamro, od koder se je vrnila mrka na delo. Lojza je kurila na ognjišču in gledala zamišljeno v plamene, dokler ni polglasno izrekla: Slutila sem Jero in nisem verjela. Danes se mi je pa razodela."

Ko je vzšlo sonce, je bila pri Jančarju vsa družina okrog Franceta. Gepelj je bil postavljen, France ga je samotež pognal praznega. Zobje so natančno ubirali, prazna mlatilnica je gladko tekla.

„Tlic, hi-jo-hi," je koracljal Janezek v srajčki za Maticem. France ga je dvignil in posadil na debelo oje in zavrtil še enkrat, da se je deček peljal naokrog. Tedaj je nastala zavist med otroki in na oje so morali vsi, razen Ferjana in Micke, nastarejših dveh.

Franca je stala in gledala. Ko so se otroci pripeljali naokrog, jim je velela: „Dosti! Le na tla!"

„Še, še, stric, še, še!" so vsi kar hkrati prosili in bingljali z bosimi nogami na ojesu ter se branili na tla.

„No, mama, pa pusti še enkrat," je prosil France za otroke.

„Naj bo," je rekla Franca in srce se ji je smejalo, ko je slišala otroški krik in – hijahot – pa gledala v oje napreženega ‚strica'.

„Tako! Sedaj je dosti!" je rekel France.

Otroci so pa prosili: „Še, še! Hijoho!"

„Ubogati!" se je zresnil Matic in gledal izpod čela. „Mamo moramo vsi ubogati; še jaz, ki sem že velik."

France je pogledal Franco, ki se mu je nasmehnila. Otroci so zlezli z ojesa.

„Torej, križ božji, kar začnimo. Ječmen, jeli? "

Franca je potrdila in potegnili so voz h kozolcu ter pričeli nalagati. Medtem so prišli dninarji: tri dekleta in bajtar Luka.

„Ho," se je čudil France, ki je visel v kozolcu za lato. „Kaj nas je! Kot toporišč! Če se poprimemo, bo drevi kozolec do malega prazen."

Franci, ki je na vozu zdevala snopje, se je samo smejalo. Ko je Matic natezal vrv okrog žrdi, da je pokalo, ga je občudovala. In ko je iztegnil roke, da ji je pomagal z visokega voza, je zardela kakor mlada deklica in naglo odšla v kuhinjo. France se je pa takisto zmedel in izpregovoril prve besede dninarjem, ko jih je razpostavljal, tako tjavdan, da ga ni nihče razumel, kaj bi rad. Ponovil je še enkrat:

„Manca, ti tukaj podajaj snope, otroci jih bodo reševali, Johana, ti boš devala v mlatilnico, saj si že pri nas večkrat, Luka, ti veži otepe in jaz bom drugo, kjer bo treba."

Zapregli so živino. Drrr – – je zapela mlatilnica in začela požirati suho klasje.

Roke delavcev, ki so doslej stali, poslušali Franceta in se pogovarjali, so se zganile. France je hodil okrog njih, prijel in pomagal sam tamkaj, kjer je videl, da kdo komaj zmaguje, zavpil z glasom, ki je premagal ropot in šum mlatilnice: ‚Le poženi, Ferjan!' ‚Otroci, naglo snope!' ‚Manca, pazi na prste!' S poda se je kadil prah, dninarjem je tekel pot po licih, ženskam so se na lase, kolikor jih je gledalo izpod rut, nasedale tanke pleve, da so bile vse, kakor bi nenadoma osivele.

Gospodinja Jančarica je prišla pred pod in vprašala Matica:

„Kaj naj jaz? "

„Nič, Franca, ti nič," je hitel mimogrede Matic in zmetaval z vilami slamo.

Vse dopoldne so prenehali toliko, da so prepregli in nekaj prigriznili. Kozolec se je praznil, nihče ni zinil besede, ker ni utegnil.

Ko je Franca poklicala južinat, so se vsi oddahnili. France je izpregel voli, delavci so si otepali prah in brisali znoj, ki jim je z umazanimi curki pisal lica.

„Presneto si nas gnal, Matic," je rekel bajtar Luka, ko so sedli okrog mize pod hruško.

„Jaz? Jaz že ne! Delo žene, delo!" se je smejal France in pomežiknil Franci, ki je postavila skledo na mizo.

Franca ni hotela videti njegovega hudomušnega mežikanja, s katerim ji je hotel dopovedati: „Vidiš, če sem jaz zraven, se takole dela." Potegnila je z Lukom:

„To je res, Luka. France misli, da so vsi ljudje železni, kot je sam. Preveč jih ženeš!"

Portret tega tedna

Duhovni mecen kolonije

Ime prof. Andreja Pavlovca, ravnatelja škofjeloškega muzeja, na Dolenjskem ni neznano. Razstave, ki so se vrstile v Kostanjevici, Krškem, Trebnjem, Novem mestu in drugih krajih, bi bile brez njegove uvodne razlage, ki smo jo slišali na otvoritvah ali prebrali v katalogih, manj zanimive in dojemljive. S preprosto, zato pa nič manj strokovno besedo je znal kot recenzent vselej vzpostaviti umljiv dialog med razstavljenimi deli in gledalci. Z njegovo besedo v roki ali v spominu se obiskovalec na razstavi ni mogel „izgubiti".

Vse je govorilo zanj, ko so izbirali komisarje za prve slikarske kolonije na Slovenskem – od prve v Izlakah do tradicionalnih škofjeloških. Idejo o kolonijah, ki jo je v Slovenijo prinesel Marjan Dovjak, takoj pa podprl Ive Šubic, je sprejel z obema rokama. Takoj je spoznal, da bo v koloniji možno uresničiti, kar je z neizmerno ljubeznijo gojil vse do svoje smrti pred šestnajstimi leti že njegov oče, akademski slikar France Pavlovec, od umetnostnih zgodovinarjev in kritike označen kot mojster barvno prefinjene krajine. Menil je, da bi lahko krajina spet dobila nekdanjo veljavo, delo v koloniji pa naj bi izbezalo na svetlo slikarje, ki so bili, čeprav nagnjeni h krajinarstvu, malce preveč zaverovani in zaprti v ateljeje.

Rezultati prvih kolonij so prof. Pavlovca prepričali, da velja začeto nadaljevati. Ko je vzniknila želja, naj bi eno takih kolonij osnovali na Dolenjskem, je takoj privolil, da so ga izbrali za komisarja. Morda je to storil tudi zategadelj, ker se v njem pretaka kri dolenjske matere. (Njegova mati je bila Gorčeva iz Šentjerneja.) Privolil je vsako leto in tako letos že petič preživel deset dni, kolikor traja Dolenjska slikarska kolonija, s slikarji v osrčju Dolenjske. Brez pridržka smemo reči, da je njegovo ime s to kolonijo povezano vsaj tako trdno in neločljivo kakor dobrohotnost Novoteksa, ki Dolenjsko slikarsko kolonijo omogoča z denarnimi prispevki že od njene ustanovitve.

Če pravimo, da je prof. Pavlovec komisar, povemo s tem vse in ničesar. Sam pravi, da se mora v tej vlogi zaplesti v toliko drobnih in večjih opravil, da se včasih ne vidi iz kože. „Skrbi in dela je ogromno, zaobseči je treba vse – od tega, kako in katere ljudi zbrati za kolonijo, do same razstave. Človek mora vnaprej vedeti, kaj bo nastalo." Komisarstvo mu je čedalje bolj v breme, ker mu vzame preveč časa. Za kolonijo si mora vzeti dopust in vse to uskladiti z roki. „Najbrž bi kazalo razmisliti, da bi v naslednjih kolonijah moje delo opravljal domač človek, se pravi Novomeščan. Mimogrede bi, brez večjega napora in potrate časa, uredil mnoge zadeve, zavoljo katerih moram jaz nalašč priti iz Škofje Loke."

In kaj smemo pričakovati od letošnje kolonije? „Glede na motiviko – tema je bila „Novo mesto in njegovi prebivalci" – in sodelujoče umetnike pričakujem razstavo, ki bo bolj umirjena, morda bi lahko rekel tudi bolj ubrana, od dosedanjih." Prihodnje leto naj bi bil osnovni motiv za udeležence kolonije spet Novo mesto. „Dolenjska z Novim mestom je likovno zares neizčrpna."

IVAN ZORAN

Vinograd brez listja. Kot da ne bi bilo poletje, temveč pozna jesen ali zima!

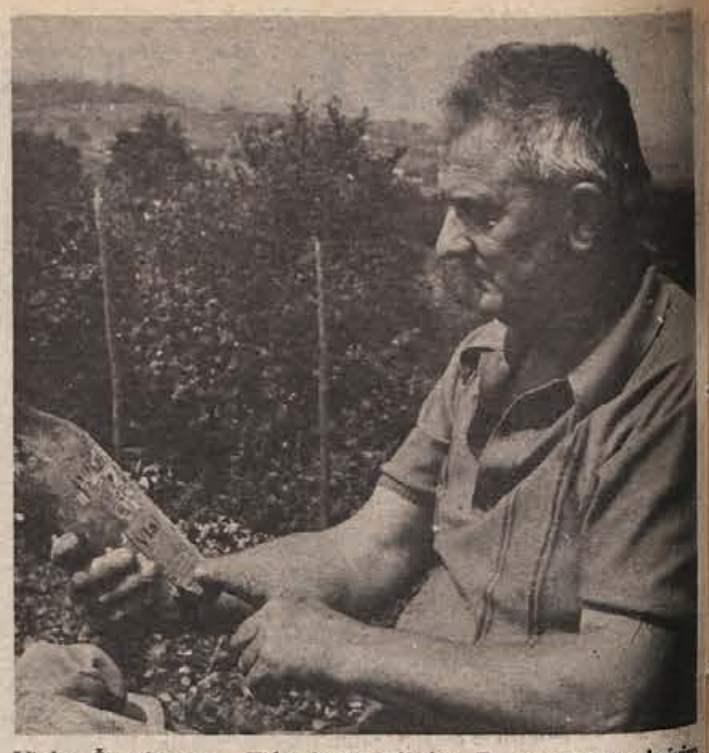

Vinko Štemberger: „Taka je ta zelenka. Za pomoto ne krivim nikogar . . . ."

Usodni strup iz zelenkaste steklenice

Le pol litra deherbana je zadoščalo, da je bilo na Pleterski gori pri Šentjerneju požganih 56 arov lepega, mladega vinograda – Nehote tudi drag opomin tistim kmetom, ki še podcenjujejo pomen strokovnih navodil

Petek je menda res slab začetek. Tisti dan je bil petek, 27. junija, pa še pozno popoldne. S škropljenjem se je mudilo in naglica je pripomogla, da je bil vinograd Vinka Štembergerja iz Šentjerneja poškropljen z deherbanom, močnim strupom zoper plevel v žitih – in v nekaj naslednjih tednih uničen. Škode je za 20 do 25 starih milijonov, če upoštevamo izgubljene letine.

Previdnosti ni nikoli preveč. Sem ter tja je že slišati, da je kak neuk ali površen človek, ki se je požvižgal na navodila, s herbicidom ali kakim drugim pripravkom posmodil tudi kulturno rastlino, toda primer, kakršen se je zgodil Štembergerjevim, je v resnici lahko opomin vsem. Zakaj kemija ne pozna šale.

K sreči nesreče Vinko Štemberger ne jemlje z najbolj tragične plati. Kaj pa bi mu sicer to pomagalo! Ko smo ga za trenutek zmotili pri delu v vinogradu, je takole opisal nesrečen slučaj:

„Tistega petka popoldne smo vinograd škropili že petič v tem letu. Delo je opravljal sin Vinko, vendar ne z domačo škropilnico s cevmi, s katero bi verjetno prej opazil, da je nekaj narobe, temveč z atomizerjem, ki smo ga dobili na posodo v Pleterjah. Kot običajno je antracolu, škropivu zoper peronosporo, in cosanu, ki zatira plesen, dodal vlažilec riedel, misleč, da je v steklenici zares tisto, kar piše na njej.

STEKLENICA JE ŽE BILA ODPRTA!

Toda v zeleni steklenici, zaprti z bakelitnim zamaškom, za katerega ni mogoče zanesljivo trditi, da še ni bil snet, je bil namesto vlažilca herbicid deherban A, pripravek za zatiranje plevela v žitu. Po pomoti nam je sosed nehote vrnil v steklenici deherban namesto vlažilca, ne da bi kdo popravil varljiv napis na steklenici. Tako se je zgodilo, da je komaj pol litra herbicida uničilo 56 arov vinograda in še več bi ga, če ne bi škropljenja prekinil mrak."

Žalostna je podoba uničenega vinograda. Vinogradniku se mora trgati srce, četudi na zunaj tega noče pokazati. Namesto košate portugalke v sedmem letu rasti in sort za pridelovanja cvička v četrtem letu starosti, štrlijo zdaj v nebo posušeni trsi, ki čakajo le še na sekiro. Vinograd bo treba narediti nanovo. Dela bo prav toliko kot ob prvi obnovi, če ne še več.

„Tudi to bomo naredili, tako kot smo svoj čas obnovili pogorelo poslopje," pravi optimistično Vinko. „Prihodnji teden bomo začeli sekati. Ni druge pomoči. Ko so dva dni po škropljenju prišli ljudje povedat, da je z našim vinogradom nekaj narobe, da je čudno uvel, smo še mislili, da se bo dalo kaj rešiti. Vprašali smo v žalski hmeljarski inštitut inž. Kačevo. Svetovala je takojšnje močno gnojenje z dušikom, ki da bo morda kaj pomagalo. Storili smo to, toda vinograda ni bilo več mogoče rešiti. Začuda: enoletne sadike so ostale žive in jih verjetno ne bo treba zamenjati. Zanimiva izkušnja je tudi, da deherban ni čisto nič škodoval sadnemu drevju, čeprav je bilo poškropljeno z enako koncentracijo. Trta je nadvse občutljiva, zlasti žametna črnina je takoj klonila."

In kako naprej? Vinko Štemberger, ki ima skupaj 9 hektarov zemlje, od tega 1,30 hektarja vinograda, povečini na terasah in sodobni vzgoji na žicah, se bo v delo zagrizel nanovo. Namesto obetane bogate letine mu je usodna zmota, za katero ne krivi nikogar, prinesla nove stroške. Občinski kmetijski sklad mu je resda obljubil 1,2 miljona starih dinarjev posojila, toda to bo komaj za stroške rigolanja. Drugo bo moral trpeti sam. Še mnogo dobre volje in optimizma bo treba, da bo spet čez nekaj let tako, kot je bilo še 27. junija letos, ko je bila pogubna tekočina še v zelenkasti steklenici, na kateri je napačno pisalo: Riedel.

MARJAN LEGAN

Življenje „vredno" enega šuko vtikača

Aleksander Mrgole iz Telč 13 ne bo več mešal malte na tastovem mešalcu. V petek, nekako med 13. in 14. uro, je obležal ob njem.

Ko smo za strokovno mnenje o vzrokih nesreče vprašali varnostnega inženirja pri Elektru v Krškem Alojza Cerjaka, ta ni mogel skrivati jeze ob tolikšnem podcenjevanju nevarnosti elektrike. „Ljudje več ne potrebujejo električarjev, zakaj vse znajo že sami" je komentiral to nesrečo. Kar preveč pogosto skuša namreč marsikdo biti „mojster" v svoji hiši, posebno, kadar gre za razne stroje, ki potrebujejo priključke (kable). Natikajo vse mogoče vtičnice, tako da že kar praviloma izostaja zaščita. Karličev mešalec (Sigmat Brestanica) ima sicer tro-žični kabel, vendar so ga priključili kar na navadno vtičnico!

PRETRESLJIV POGREB

V ponedeljek popoldne so se na telškem pokopališču poslovili od tragično preminulega Aleksandra Mrgoleta, ki ga je minuli petek ubila elektrika zaradi nestrokovno priključenega mešalca. Pokojnik je bil prizadeven gasilec PGD Telče, dolgoleten strojnik in od predzadnje nedelje tudi novi društveni praproščak. Presunljivo je, da je na proslavi ob 20-letnici društva, ob sprejemanju prapora dejal: „Le komu bo prvi služil!"

Spet pet medvedov

Na območju petih lovskih družin v ribniški občini bo v tem lovskem letu predvidoma odstreljenih 5 medvedov, 77 glav jelenjadi, 258 srnjadi, 15 divjih prašičev, 75 jerebov, 4 gamsi in 205 zajcev.

Lanski načrt odstrela je bil v glavnem izpolnjen, saj je bil odstreljen le en medved manj, medtem ko je bil načrt odstrela jelenjadi in srnjadi doseżen.

Delegati so na zadnji seji občinske skupščine zahtevali večji odstrel medvedov, predvsem na območju lovske družine Ribnica. Vendar je bil kljub temu sprejet predlagani plan, ki ga je že prej osvojila komisija za lov in ribolov pa tudi vse lovske družine. Upravičene pripombe bodo upoštevali pri sprejemanju načrta odstrela za prihodnje lovsko leto.

PODRL DVA PEŠCA IN POBEGNIL

Črnomaljčan Jože Žagar je v ponedeljek, 4. avgusta popoldne, peljal z osebnim avtomobilom s prikolico od Črnomlja proti Metliki. Pri Vranovičih je dohitel pešca Jožeta in Kristino Petrovič iz Vranovičev, ki sta drug za drugim hodila ob desnem robu ceste. Žagar je oba podrl, nato pa odpeljal naprej. Miličniki so ga prijeli v Metliki. Jože Petrovič (74 let) je bil hudo poškodovan, odpeljali so ga v bolnišnico. Sumijo, da je Jože Žagar vozil pod vplivom alkohola.

Prelisičene zvitorepke

Brusniški šolarji izsledili lisičino – Ujetih 9 lisičk

V gozdovih okoli Brusnic imajo lisice rade svoje brloge in pogosto se zgodi, da se s kokošjo mastijo v lisičini, namesto da bi jo imeli domači za nedeljsko kosilo. Zato živijo kokoši v stalni nevarnosti pred lisicami.

Zlasti tista, ki je imela lisičino v gozdu tik nad vasjo, je bila zvita; nikakor ji niso mogli do živega in pravijo, da je odnesla kakih 30 kokoši.

Vaški otroci so sklenili, da jo bodo izsledili. Jožko Derganc, učenec 5. razreda brusniške osemletke, in še nekaj njegovih prijateljev so šli po lisičji sledi, pot pa jim je kazalo tudi kurje perje. Ko so našli brlog, so poklicali Medletovega strica. Ta je šel po psa Lumpija in ga spustil v brlog. In pes je privlekel ven osem mladih lisic.

„Kake tri mesece so bile stare in bi kmalu same začele hoditi na lov," pravijo brusniški otroci. Nato so brlog razdejali in ujeli še deveto lisičko. Stara pa jo je še pravi čas popihala.

„Hudoklinov Brane je Lumpiju jemal lisičke in jih dajal nam otrokom. Mene je ena tako ugriznila, da mi je v roki ostal njen zob," se pohvali Jožko.

Čeprav so udomačene lisice bolj boljši čuvaji kot psi, tega v Brusnicah ni hotel nihče preveriti. Kajti lisici, taki ali drugačni, je kokoš še vedno najljubša jed . . .

Kar devet mladih lisic je pes Lumpi izvlekel iz lisičine v gozdu nad Brusnicami. Fantje so jih navezali na vrvice kot mlade psičke in se slikali za spomin. (Foto: J. Hudoklin)

Viniški sprehod skozi zgodovino

Razstava starih predmetov – teh je več kot 250 – bo odprta do 1. septembra

Kdor ljubi sprehode v zgodovino naših prednikov, se naj te dni zapelje na Vinico. V osnovni šoli sta pripravila šola in viniško prosvetno društvo izredno mikavno razstavo starin, predmetov, ki so jih pred 300 in več leti za domačo uporabo izdelali kmetje sami ali obrtniki.

In v vseh razstavljenih predmetih – teh je več kot 250 – je nekaj posebnega, nekaj, kar prisili obiskovalca, da obstoji pred njimi in si zaželi, da bi jih imel doma za poživitev in okras sodobnega stanovanja. Težko bi ocenil kateri del razstave je zanimivejši: ali tisti v telovadnici, kjer med številnimi predmeti kraljujeta več kot 300 let star čoln in železno okorno kolo, katerega je napravil spreten belokranjski „iznajditelj", ali prikaz lončarij. Ta je prav gotovo dokaz, da je imel belokranjski človek svoje dni veliko nadarjenosti za to obrtniško zvrst. Razstavljene lončenine se odlikujejo po trajnosti, obiskovalcu pa ne more uiti lepota oblik in okrasja z uporabnostjo. Te majhne, a mogočne posode – do nedavna so ležale zavržene po vaških hišah – za marsikaterega obiskovalca predstavljajo zanimive umetniške stvaritve, narejene z estetsko tenkočutnostjo preprostega kmeta.

In kdo je razstavo pripravil? Na črnomaljski kulturni skupnosti so poudarili: ravnatelj viniške šole Anton Troha in predsednik prosvetnega društva Mirko Bartolj. Ko sem obiskal šolo, je Troha povedal: „Za razstavo so najbolj zaslužni učenci. Neumorno so zbirali in prinašali predmete in nas o težjih obveščali. Na razstavi – vsak dan si jo ogleda veliko tujcev in domačinov – so vsi predmeti očiščeni in zaščiteni.

J. PEZELJ

Na sliki: „viniški" plug, ki so mu organizatorji prisodili več kot 250 let. Prav gotovo je med najbolj zanimivimi razstavnimi predmeti.

Pes streljal na lovca

Ranil ga je v roko in prsi

Nenavadna nesreča se je pripetila 6. avgusta ob 19.20 uri v Glažuti v ribniški občini, ko je pes sprožil puško in ranil lovskega čuvaja Mirka Frankovića iz Jelenovega žleba, starega 37 let.

Mirko Frankovič in gozdarski inženir Rudi Oražem iz Dolenje vasi sta šla v sredo 6. avgusta na lov v lovišče Združenega KGP Kočevje. Na nekega srnjaka sta streljala oba, vendar ga nista „položila na dlako", kot pravijo lovci, ampak le obstrelila, zato jima je ranjena žival pobegnila.

Brez lovskega psa ranjenega srnjaka ne bi dobila, zato sta se odpeljala ponj v Glažuto. Lovski čuvaj Mirko Frankovič je šel iz avta po psa, na sedežu pa je pustil nabito puško. Ko je pes skočil v avto, se je puška sprožila in krogla je zadela Mirka Frankovića v zapestje ter prsni koš. Sreča v nesreči je, da rane niso nevarne.

J. P.